

RAPORTI VJETOR 2023

Banka e vendit tënd

RAPORTI VJETOR 2023

MARS 2024

PËRMBAJTJA

VLERAT TONA	6
MESAZH I BORDIT TË DREJTORËVE	8
MESAZH NGA BORDI MENAXHUES	10
ZHVILLIMET EKONOMIKE DHE INDUSTRIA BANKARE	12
ZHVILLIMET NE BIZNES	19
KLIENTËT INDIVIDUAL	22
MIKRO DHE AGRO	24
NDËRMARRJET E VOGLA DHE TË MESME	25
KUJDESI NDAJ KLIENTIT	26
TRANSFORMIMI DIXHITAL	28
MENAXHIMI I RREZIKUT	32
PAJTUESHMËRIA, AML DHE LIGJORI	34
TEKNOLOGJIA INFORMATIVE	35
SIGURIA E INFORMACIONIT	36
MBROJTJA E TË DHËNAVE	36
NJERËZIT TANË	38
PËRGJEGJESIA SOCIALE	42
RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR	45

**PËRKUSHTIMI
NDAJ KLIENTIT**

INTEGRITETI

**ZHVILLIMI
DHE RRIJJA**

VLERAT TONA

**TRANSPARENCA
DHE KOMUNIKIMI
I HAPUR**

PËRGJEGJËSIA

Vlerat tona na drejtojnë në të gjitha veprimet, nga vendimet strategjike deri te ndërveprimet e përditshme me klientët dhe njëri-tjetrin. Ato përbëjnë bazën e kulturës sonë organizative dhe përcaktojnë standardet e sjelljes që ne promovojmë.

Elementet kryesore të qenies dhe ndërtimit të BPB-së janë

ofrimi i shërbimit
të përkryer
&
të vepruarit drejtë

MESAZHI BORDIT TE DREJTOREVE

Lexues të dashur,

Viti 2023 shënon një moment mjaft të rëndësishëm për mua, pasi ju drejtohem për herë të parë si Kryetar i Bordit të Drejtorëve të BPB-së. Është një privilegj të drejtoj një nga bankat më të vjetra dhe më të vlerësuara në Kosovë, një përgjegjësi që e marr me shumë entuziazëm dhe përkushtim. Jam i nderuar të ndjek gjurmët e paraardhësve të mi të çmuar, dedikimi dhe vizioni i të cilëve e formuan këtë institucion në entitetin e fortë dhe rezistent që është sot.

Gjatë vitit 2023, BPB arriti një performancë të shkëlqyer në aspektin e rritjes, profitabilitetit dhe cilësisë së aseteve. Ky rezultat u arrit pavarësisht pasigurive të tregut të krijuara nga zhvillimet gjeopolitike, veçanërisht nga lufta e vazhdueshme në Ukrainë dhe tensionet e reja në Lindjen e Mesme. Këta faktorë gjeopolitikë kanë rezultuar në rritjen e kostove për energjinë dhe transportin dhe kanë trazuar zinxhirët globalë të furnizimit, duke i shtyrë rregullatorë në mbarë botën të përdorin politika të shtrënguara monetare.

Derisa përgjigja e Bankës Qendrore Evropiane në frenimin e presioneve inflacioniste filloi të tregonte rezultate në vitin 2023, kjo erdhi me një kosto të rritjes së normave të interesit. Pas një periudhe të gjatë operimi me kredie të lira në ekonomitë e BE-së, normat më të larta në Eurozonë patën ndikim të drejtpërdrejtë në tregun kosovar. Kërkesa e vazhdueshme për kredi në nivel lokal, si dhe rritja e mundësive për investime në vendet evropiane, rezultoi në konkurrencë të fortë në marrjen e fondeve në tregun bankar kosovar.

Në këtë kontekst, Bordi i Drejtorëve të BPB-së ka mbështetur fokusin e menaxhmentit në intensifikimin e aktivitetit për mbledhjen e depozitave në vend, duke përfituar nga kërkesa e vazhdueshme për kredi për biznese dhe familjet. Ky qëndrim i fokusuar solli rezultate të shkëlqyera, duke tejkaluar të gjitha KPI-të e parashikuara në aspektin e rritjes, rentabilitetit dhe cilësisë. Ky arritje e jashtëzakonshme është vërtetuar me një rritje

e jashtëzakonshme është vërtetuar me një rritje të pjesëmarrjes në treg nga 6.4% në fund të vitit 2022 në 6.9% në fund të vitit 2023, cilësi jashtëzakonisht të lartë të portfolios të kredive, me shifrat e kredisë jo-performuese që qëndrojnë nën 1.6%, duke kulmuar në një fitim rekord prej 9.5 milionë euro.

Më duhet të vlerësoj përpjekjet e jashtëzakonshme të Bordit Menaxhues të sapoformuar, udhëheqja dhe vizioni i të cilit kanë qenë të dobishëm në drejtimin e suksesit tonë. Përkushtimi i tyre ndaj vlerave tona kryesore të integritetit, transparencës, me një fokus të fortë te klienti, ka qenë shembullor dhe jam i bindur se nën drejtimin e tyre, BPB do të vazhdojë të përparojë në vitet në vijim. Ne kemi forcuar efektivisht ekipin menaxhues më së shumti duke promovuar kapacitetet e brendshme dhe duke rekrutuar në mënyrë selektive profesionistë me përvojë jashtë Bankës, me përvojë të gjerë në sektorin bankar të Kosovës.

Ndërsa shikojmë përpara, kam besim se, me përpjekjet kolektive të ekipit tonë të talentuar dhe mbështetjen e palëve tona të interesit, BPB do të vazhdojë të rritet dhe të vendosë standarde të reja të përsosmërisë në industrinë bankare.

Ne jemi të vendosur nga një ndjenjë qëllimi dhe optimizmi. Nismat tona strategjike janë të orientuara në përforcimin e pozicionit tonë në treg, nxitjen e inovacionit dhe ofrimin e vlerës së qëndrueshme. Ndërsa lundrojmë në peizazhin në zhvillim të industrisë bankare, ne mbetemi të palëkundur në përkushtimin tonë për integritet, transparencë dhe një fokus të fortë te klienti.

Si përfundim, shpreh mirënjohjen time të përzemërt për klientët tanë, aksionarët, dhe punonjësit tanë të përkushtuar për mbështetjen dhe angazhimin e tyre të palëkundur. Së bashku, ne do të vazhdojmë të shkruajmë kapitullin tjetër të historisë së suksesit të BPB, të udhëhequr nga vlerat tona të përbashkëta dhe një kërkim i qëndrueshëm drejt përsosmërisë.

Faleminderit për besimin dhe besnikërinë në BPB!

**Në emër të Bordit të Drejtorëve,
Maksim Caslli
Kryetar i Bordit Drejtues**

Lexues të dashur,

Me kënaqësi të madhe ju prezantojmë raportin vjetor të BPB-së për vitin fiskal 2023. Si anëtarë të Bordit Menaxhues, kemi kënaqësinë të ndajmë me ju progresin, arritjet dhe pikat kryesore të institucionit tonë gjatë vitit të kaluar.

Ndërsa reflektojmë mbi përmbajtjen e raportit tonë vjetor, na kujtohen dy shtylla themelore mbi të cilat qëndron BPB: një kërkim i vazhdueshëm drejt përsosmërisë në të gjitha aspektet dhe operacioneve tona si dhe një angazhim i palëkundur për të mbështetur standardet më të larta të sjelljes etike. Këto parime nuk janë thjesht ideale, por komponentë integral të etikës sonë të korporatës, që drejtojnë çdo veprim dhe vendim tonë.

Duke u mbështetur në këtë themel vlerash dhe të nxitur nga përkushtimi i palëkundur i stafit tonë të nderuar, BPB përfundon me

krenari edhe një vit tjetër të shënuar me arritje të dukshme. Suksesi i vitit 2023 është i dukshëm në të gjitha KPI-të (rritja, përfitimi dhe cilësia e aseteve). Totali i aseteve të bankës u rrit me 18% duke tejkaluar parashikimet tona dhe rritjen mesatare të tregut, si e tillë duke sjellë një përmirësim nw pjesën tonë të tregut.

Rritja më e mirë se e planifikuar rezultoi me fitim më të lartë se sa ishte planifikuar, duke e mbyllur vitin me 9.5 milionë euro rekord. Është e panevojshme të thuhet se përsheptimi i rritjes u arrit pa kompromentuar oreksin tonë konservator për rrezikun, si i tillë duke ruajtur një cilësi rekord të portfolios se kredive jo-performuese nën 1.6%. Një cilësi kaq e mirë e portfolios rezultoi në kosto më të ulëta se sa pritej. Ambicia jonë e rritjes është një përpjekje e llogaritur me kujdes, selektive në perspektivat e rendimentit të lartë dhe duke optimizuar strukturën tonë të koston.

Kjo qasje na mundësoi të përmirësojmë raportin tonë të kostos ndaj të ardhurave pavarësisht nga investimet e vazhdueshme në teknologjitë e reja dhe ngritjen e kapaciteteve të stafit.

Duke ecur përpara, ne jemi të kënaqur të raportojmë fillimin e suksesshëm të disa projekteve strategjike, një dëshmi e përkushtimit tonë të vazhdueshëm për inovacion dhe rritje.

Nën drejtimin strategjik të Bordit tonë të shquar, ne kemi nisur një proces rigoroz që synon të përsosë vizionin tonë organizativ, të forcojë deklaratën tonë të misionit, të optimizojë kuadrin tonë operacional dhe të përmirësojë aftësitë tona financiare. Kjo përpjekje strategjike nënvizon qasjen tonë proaktive ndaj përshtatshmërisë dhe elasticitetit në një peizazh financiar gjithnjë në zhvillim.

Njëkohësisht, ne mbetemi të palëkundur në misionin tonë për të siguruar shërbime financiare të barabarta dhe të aksesueshme për të gjithë klientët tanë. Duke iu përmbajtur me vendosmëri udhëzimeve rregullatore, ne mbështesim parimin e gjithëpërfshirjes financiare universale, duke nxitur kështu një mjedis ku shërbimet financiare janë lehtësisht të disponueshme për çdo individ dhe biznes të kualifikuar. Individët me pagë dhe bizneset mikro dhe të vogla përbëjnë segmentet tona kryesore të tregut dhe duke kuptuar interesat e tyre ne zhvillojmë gamën tonë të produkteve dhe mekanizmat tanë të ofrimit të shërbimeve.

Me fokusin tonë në shërbimin ndaj klientit ne investojmë në dy fronte kryesore; a) trajnimi i stafit tonë të shërbimit dhe b) përmirësimi i kanaleve tona dixhitale me përvojën e përdoruesit në qendër. Ekipi ynë relativisht i ri dhe dinamik mbështet angazhimin tonë në të dy segmentet pasi ato sjellin energjinë dhe kreativitetin e nevojshëm për ruajtjen e cilësisë së shërbimit me një qasje që shikon përpara për përmirësime të vazhdueshme.

Në BPB, ne e njohim rolin e domosdoshëm të teknologjisë në riformësimin e së ardhmes së bankave, kështu që ne mbetemi të vendosur në angazhimin tonë për të nxitur një kulturë të inovacionit dhe transformimit dixhital. Nëpërmjet investimeve strategjike në zgjidhjet më të avancuara dixhitale, ne synojmë të rrisim efikasitetin operacional, të optimizojmë përvojën e klientit dhe të sigurojmë ofrimin e shërbimeve pa probleme në një ekosistem gjithnjë e më të dixhitalizuar.

Si përfundim, ne shprehim mirënjohjen tonë më të sinqertë për klientët tanë të çmuar, stafin e përkushtuar, partnerët e nderuar dhe palët e interesuara për mbështetjen e tyre të palëkundur dhe frymën e bashkëpunimit. Së bashku, le të vazhdojmë rrugëtimin tonë drejt arritjes së lartësive më të mëdha të suksesit dhe prosperitetit.

**On behalf of BPB,
Management Board**

#bankaevendittënd

ZHVILLIMET EKONOMIKE
DHE INDUSTRIA BANKARE

Në vitin 2023, ekonomia e Kosovës përjetoj rritje të qëndrueshme prej 3.2% e nxitur kryesisht nga konsumi i brendshëm, dhe duke mos treguar ndonjë ndryshim të rëndësishëm në lidhje me strukturën e PBB-së si të tillë. Në të ardhmen, ekonomia pritet të rritet me 4.2% në vitin 2024. Norma e inflacionit gjatë 2023 ishte 5.1% më e ulët nga 11.6% e raportuar në 2022 me një pritje për të stabilizuar në 2.0% gjatë 2024.

Në vitin 2023, industria bankare përbëhej nga 12 banka që operonin me gjithsej 215 degë me 4022 punonjës. Vlera e aseteve të bankave në Kosovë arriti në 7.5 miliardë euro, duke shënuar një rritje vjetore prej 780.1 milionë euro (11.5%). Nga kjo shumë, portfolio e kredisë, që përfaqëson pozicionin kryesor të bilancit të bankave, arriti në 4.9 miliardë euro, duke shënuar një rritje prej 563.4 milionë euro (13.0%) krahasuar me vitin 2022. Nuk ka ndryshim të madh në përbërjen e portfolios së kredisë, 61% i atribuohet kredisë për biznese, ndërkohë që teprica e kredisë për individët përfaqëson 39% të portfolios, megjithatë ndryshe nga vitet e mëparshme, viti 2023 pa një rritje relativisht më të shpejtë të portfolios së kredisë për individët me 17.3% krahasuar me rritjen e portfolios së kredisë për biznese vetëm nën 10.2%. Kreditë me probleme përbënin vetëm 2.0% të totalit të portfoliut, e cila është e njëjta vlerë si në vitin 2022.

Depozitat në banka janë rritur gjithashtu gjatë vitit me 10.3%, duke arritur në 6.1 miliardë euro. Struktura e depozitave mbetet e pandryshuar me depozitat e individëve që përfaqësojnë 65.7% të bazës totale të depozitave, pasi gjatë vitit 2023 të dy segmentet u rritën me ritëm relativisht të ngjashëm.

Parametrat e likuiditetit në sektor mbeten solid, me kapacitet të mjaftueshëm të sektorit për të financuar aktivitetin e tij kreditues nëpërmjet depozitave të klientëve si burim kryesor financimi. Pavarësisht kësaj, rritja më e shpejtë e kredive krahasuar me bazën e depozitave intensifikoi aktivitetet rreth grumbullimit të depozitave duke ushtruar presion mbi koston e financimit. Raporti kredi-depozita në industri arriti në 80.2%, nga 78.3% në 2022.

Masat e marra nga institucionet financiare në nivel global për të luftuar inflacionin janë reflektuar edhe në sistemin tonë. Pas një tendence rënëse në vitet e fundit, norma mesatare e interesit (për kreditë e reja) u rrit me 0.1%, nga 6.3% në 6.4% në fund të vitit. Ndërkohë, norma mesatare për depozitat e reja arriti në 3.1%, që është 0.7% më e lartë se një vit më parë.

Të ardhurat nga interesi janë rritur me 23.3% në 324.7 milionë euro, ndërsa shpenzimet nga interesi janë rritur me 55.3% në 41.3 milionë euro. Fitimi i përgjithshëm i bankave në Kosovë arriti në 155.9 milionë euro (11.1% më i lartë se në vitin 2022), duke prodhuar kështu një kthim mesatar nga ekuiteti prej 19.7%.

Në përgjithësi, treguesit makroekonomikë të vitit 2023 dhe parashikimet e vitit 2024 nxjerrin në pah një ekonomi të qëndrueshme dhe në rritje, një sektor bankar të shëndetshëm dhe një strukturë produktive të aktiveve të bankave. Megjithatë, varësia e madhe nga të hyrat nga remitancat, një faktor i rëndësishëm që mbështet konsumin e brendshëm, së bashku me rëndësinë në rritje të sektorit të ndërtimit si një nga nxitësit kryesorë të rritjes ekonomike në vitin 2023, duhet të monitorohet me kujdes.

PERFORMANCA FINANCIARE E BANKES

TREGUESIT KRYESOR FINANCIAR

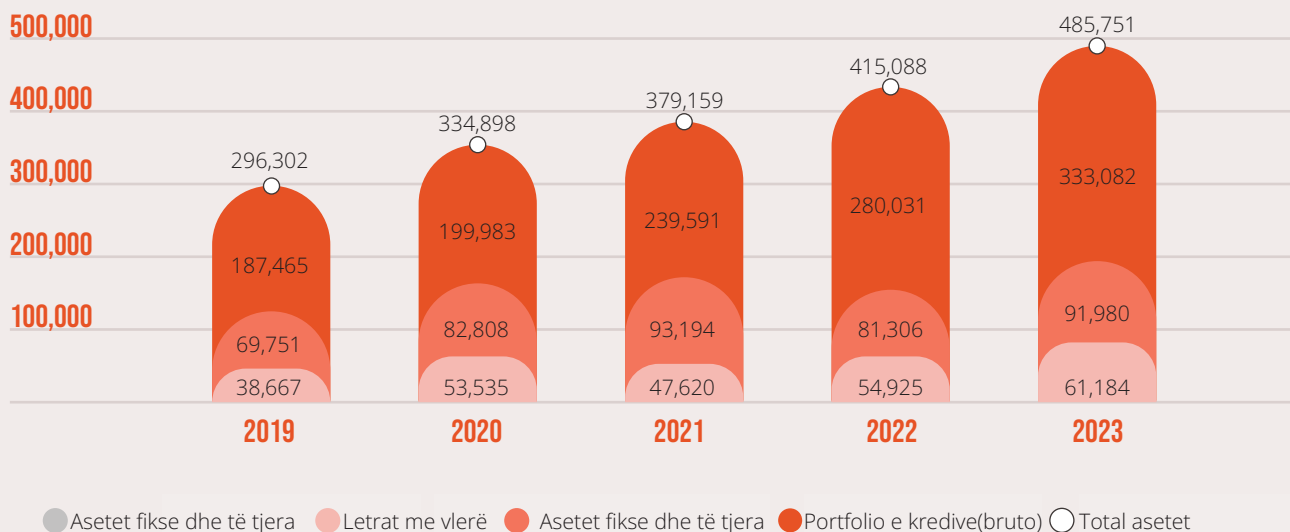
PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR	NË 000EUR		NDRYSHIMET	
	2023	2022	2023	2022
Gjithsej Asetet	485,751	415,088	17.0%	9.5%
Portfolio e kredive (bruto)	333,082	280,031	18.9%	16.9%
Paraja dhe llogaritë në banka	91,980	81,306	13.1%	-12.8%
Letrat me vlerë	61,184	54,925	11.4%	15.3%
Portfolio e Depozitave	416,728	353,474	17.9%	9.7%
Gjithsej ekuiteti	53,767	47,700	12.7%	12.3%
PASQYRA E TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE	2023	2022	2023	2022
Të ardhurat neto nga interesi	19,096	16,793	13.7%	10.1%
Të ardhurat neto nga komisionet	3,101	2,639	17.5%	22.5%
Të ardhurat tjera neto	708	1,713	-58.7%	10.3%
Të ardhurat operative	22,905	21,145	8.3%	11.6%
Gjithsej shpenzimeve operative përfshirë humbjet kreditore dhe asetet tjera financiare	10,449	9,252	12.9%	7.3%
Fitimi neto	9,658	8,533	13.2%	8.3%
STATISTIKA	2023	2022	2023	2022
Numri i punëtorëve	413	423	-10	29
Numri i degëve	25	26	-1	-
TREGUESIT KRYESORË FINANCIAR	2023	2022	2023	2022
Kthimi në ekuitet	19.04%	18.93%	0.1%	-1.3%
Kosto ndaj të ardhurave operative	51.30%	51.76%	-0.5%	2.8%
Kreditë jo-performuese	1.58%	2.05%	-0.5%	-0.4%
Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit	16.09%	17.48%	-1.4%	-0.7%
Asetet për staf	1,176	981	19.9%	19.0%

TREGUESIT KRYESOR FINANCIAR

Pavarësisht nga mjedisi sfidues ekonomik, banka dha rezultate të jashtëzakonshme financiare, duke përfshirë profitabilitet të lartë dhe raport të qëndrueshme të mjaftueshmërisë së kapitalit. Kjo arritje pasqyron angazhimin tonë për menaxhimin e kujdesshëm të rrezikut, planifikimin strategjik dhe një qasje të menduarit përpara.

BPB ruan fokusin e saj tek individët me rrogë dhe bizneset mikro si segment kryesor, vazhdon të përdorë një qasje konservatore për financimin e tyre dhe ruan një gamë të thjeshtë produktesh të përshtatura për klientët e synuar. Qasja e fokusuar, stafi adekuat dhe prania fizike në të gjitha fushat kryesore ekonomike të vendit i mundësoi bankës të sigurojë rritje solide të aseteve, duke përmirësuar pjesëmarrjen e saj të tregut.

STRUKTURA E ASETEVE NDER VITE

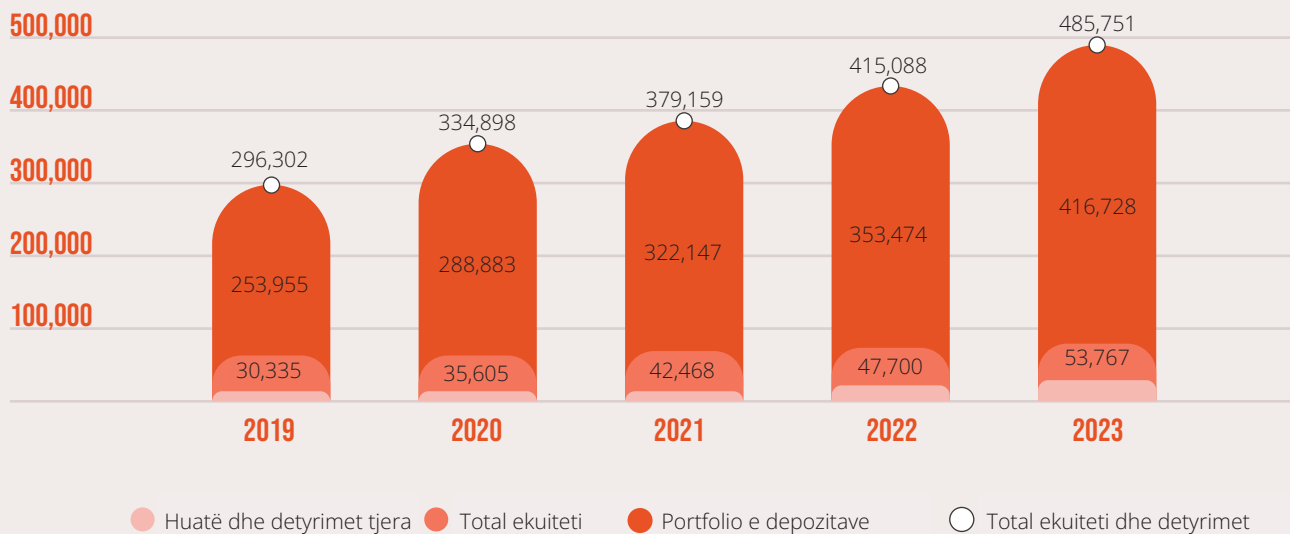

Totali i aseteve të BPB në fund të vitit 2023 arriti në 485.8 milionë euro, një rritje prej 70.7 milionë euro ose 17.0%, duke tejkaluar rritjen mesatare të tregut dhe rezultatet e vitit të kaluar. Struktura e aseteve ka vazhduar të dominohet nga kreditë dhe paradhëniet neto për klientët me 66.9%.

Kur bëhet fjalë për aktivitetet e thesarit që gjenerojnë të ardhura, duke pasur parasysh rrethanat e tregut dhe mundësitë në tregjet e qëndrueshme të BE-së, në vitin 2023 kemi filluar të investojmë në borxhin publik të emetuar nga BE dhe vendet e BE-së me nota të larta investimesh dhe kemi rritur volumin e plasmaneve me partnerët tanë ndërkombëtarë. Investimet në letra me vlerë, ku përfshihen investimet në letrat me vlerë të qeverisë së Kosovës dhe bonot ndërkombëtare të thesarit, përmbajnë 12.6% të totalit të aseteve të Bankës për vitin 2023.

Paraja dhe llogaritë bankare përbëjnë 18.9% të totalit të aseteve të bankës, ndërsa asetet fikse dhe të tjera 1.5% të totalit të aseteve.

STRUKTURA E EKUITETIT DHE DETYRIMEVE

Totali i detyrimeve të BPB-së në fund të vitit 2023 ka arritur në 432 milionë euro, me një rritje prej 64.6 milionë euro ose 17.6%. Depozitat e klientëve kanë shënuar rritje prej 64.3 milionë euro ose 18.3%, që përfaqëson 96.5% të totalit të detyrimeve të bankës.

Huatë dhe detyrimet e tjera në fund të vitit 2023 ishin 15.3 milionë euro, duke shënuar një rritje vjetore prej 1.3 milionë euro ose 9.6%. Në vitin 2023, banka lidhi një marrëveshje të re huamarrjeje me BERZH-in, në mbështetje të kompanive të vogla dhe të mesme, në shumën totale prej 6 milionë euro, nga të cilat 3 milionë u disbursuan në vitin 2023.

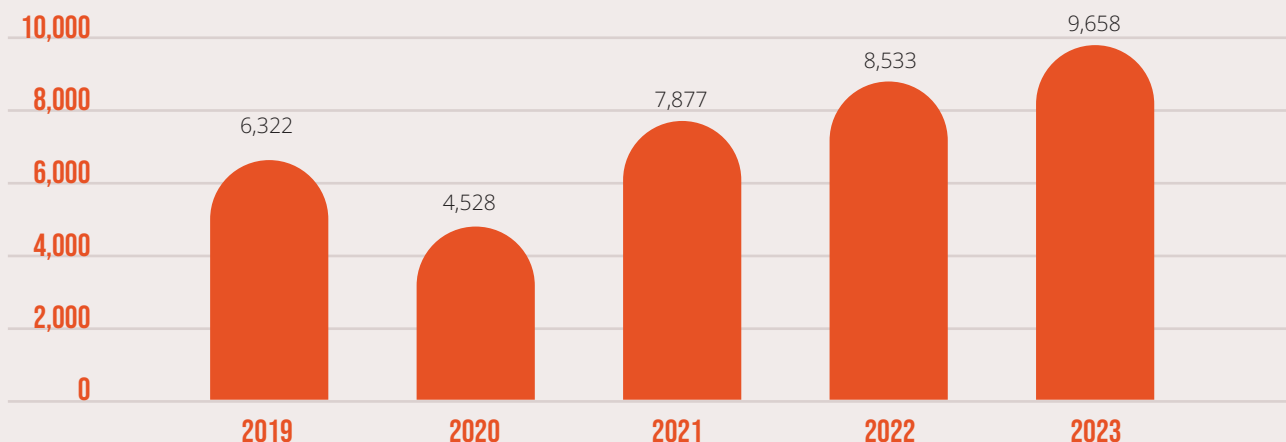
Kapitali në fund të vitit 2023 arriti në 53.8 milionë euro duke shënuar një rritje vjetore prej 6.1 milionë euro ose 12.7%.

FITIMI

Ecuria e bankës ka qenë e favorshme, me rritje të aseteve të theksuar në kredi, të cilat ndikuan në rritjen e pjesëmarrjes së tregut. Pavarësisht sfidave në rritjen e kostos së fondeve, banka ka qëndruar vigjilente në menaxhimin e rreziqeve dhe monitorimin e performancës së saj financiare. Këto rezultate janë tregues i praktikave të shëndosha të menaxhimit financiar të bankës dhe pozicionit në treg.

FITIMI NETO NDER VITE

Si rezultat i rritjes së fuqishme, cilësisë së shkëlqyer të portfolios dhe shpenzimeve të menaxhuara mirë, BPB e mbylli vitin me një fitim neto prej mbi 9.6 milionë euro.

Të ardhurat neto nga interesi për vitin 2023 ishin 19.1 milionë euro, me një rritje vjetore prej 13.7%, ndërsa të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet ishin 3.1 milionë euro, me një rritje prej 17.5%. Banka ka arritur të ruajë marzhën e të ardhurave nga interesi pothuajse në të njëjtin nivel krahasuar me vitin e kaluar, pavarësisht rritjes së kostove të financimit.

Të ardhurat totale operative u rritën me 8.3%, ndërsa shpenzimet operative u rritën me 8.4%, për shkak të politikës së kujdesshme të shpenzimeve dhe pavarësisht presioneve inflacioniste mbi pagat dhe kostot e tjera.

Në përgjithësi, banka ka ruajtur performancë të qëndrueshme financiare dhe ka treguar rezultate shumë të mira, me treguesit kryesorë të performancës(KPI) në përputhje me objektivat, ku në fund të vitit 2023 kthimi nga kapitali ishte 19.04%, raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit (ROE) ishte 16.09% dhe kreditë jo-performuese (NPL) ishte 1.58%.

Viti 2023 shënoi një vit rekord në zhvillimin e biznesit të bankës në çdo segment. Strategjia jonë e qartë e biznesit u fokusua në dy segmentet kryesore të ekonomisë që ndikojnë drejtpërdrejt në rritjen e vendit dhe përmirësojnë standardin e jetesës: bizneset shumë të vogla dhe individët. Fokusimi në këto dy segmente, të cilët përbëjnë numrin më të madh të klientëve në Kosovë, ka rezultuar në rritjen e totalit të portfolios të bankës. Kjo u arrit duke vazhduar bashkëpunimin me klientët ekzistues dhe të rinj, duke shfrytëzuar produktet dhe shërbimet e bankës të ofruara përmes rrjetit të gjerë të degëve, kanaleve bankare alternative/dixhitale dhe këshillave profesionale nga stafi i bankës.

BPB ka vazhduar traditën e saj të përkushtimit ndaj klientëve të biznesit dhe klientëve potencialë të bankës përmes shërbimeve jofinanciare. Viti i kaluar është theksuar nga Akademitë e Biznesit të organizuara në të gjitha rajonet kryesore të Kosovës, duke ofruar masterklasa me tema të ndryshme, për të ndihmuar bizneset në rrugëtimin e tyre zhvillimor. Në të njëjtën kohë, platforma BPB Infomat po bëhet një adresë gjithnjë e më informuese dhe këshilluese për bizneset. Kjo dritare informacioni ofron informacion dhe përgjigje për pyetjet dhe kërkesat e palëve të interesuara nga ekspertë të fushave përkatëse.

Duke e mbajtur rrjetin e degëve si prioritet për klientët tanë, këtë vit ne kemi avancuar shërbimet dhe pritjen e klientëve në degën kryesore në Prishtinë, duke ofruar një ambient unik, hapësirë të bollshme dhe qasje më të lehtë.

Një qasje e re në komunikimin me klientët tanë është ndarja e historive të udhëtimit të tyre me bankën dhe përvojat e tyre. Rrëfimet "Brez për brezi" do të jenë pjesë integrale e aktiviteteve të bankës në vitet në vijim. Në këtë mënyrë, ne ndajmë vlerën e bashkëpunimit afatgjatë me bankën dhe rritjen tonë reciproke me bizneset.

ZHVILLIMET NË
biznes

Gjithashtu, duke vazhduar partneritetin tonë me institucionet vendore dhe ndërkombëtare, BPB ka nënshkruar një marrëveshje bashkëpunimi me **BERZH-in**, me fokus mbështetjen e bizneseve të mesme dhe të vogla në vend.

Në vazhdim të bashkëpunimit tonë me **BERZH-in**, programi "**Rinia në Biznes**" vazhdon të ofrojë mbështetje financiare për rrugëtimin e sipërmarrësve të rinj, pavarësisht nëse ata janë duke filluar një biznes të ri apo duke kërkuar të rrisin ato ekzistuese. Ky fond, i disponueshëm për bizneset ekzistuese dhe të reja, synon të mbështesë ngritjen e kapaciteteve dhe investimet në ide të reja biznesi. Deri më tani, vlera e projekteve të financuara nga banka i kalon 1.4 milionë euro.

Një partneritet tjetër që ka treguar rezultate në lehtësimin e qasjes në financa ndër vite, është me **Fondin Kosovar për Garanci Kreditore (FKGK)**. Ky bashkëpunim i vazhdueshëm ndihmon në financimin e bizneseve duke mundësuar zbatimin e projekteve dhe planeve zhvillimore, pa u kufizuar në mjaftueshmërinë e kolateralit që zotërojnë. Marrëveshjet e reja të nënshkruara me FKGK-në synojnë të lehtësojnë qasjen në financa për "**Gratë në Biznes**", "**Bizneset e Reja**" dhe dritaren "**GROW**".

Klientët individual mbeten në qendër të strategjisë së bankës sonë, duke synuar ofrimin e shërbimeve të shkëlqyera për çdo individ, qofshin ata pagamarrës, depozitues, individë nga diaspora, pronarë biznesi, apo individë të rinj që kërkojnë një instrument pagese të aksesueshëm lehtësisht, mundësi kursimi apo lehtësi kredie. Duke vënë në plan të parë klientin dhe shërbimin e shkëlqyer, banka ka vazhduar të ofrojë shërbime financiare për të gjithë individët që kanë vizituar degët tona ose na kanë kontaktuar përmes kanaleve tona dixhitale.

KLIENTËT individual

Portfolio e klientëve individualë u rrit me 21.9 milionë gjatë vitit 2023 duke arritur një normë rritjeje prej 16.6%. Ndërsa depozitat nga individët janë rritur me 18%, duke arritur në 44 milionë euro.

Qasja gjithëpërfshirëse për të gjitha kategoritë e klientëve të punësuar tradicionalisht e bën BPB-në t'u shërbejë në mënyrë disproporcionale kategorive të klientëve që i nënshtrohen rregullores së re për llogaritë bazike në fuqi që nga viti 2023. BPB mori masa për të rritur depërtimin e kartave midis klientëve të saj për të siguruar që një bazë kaq e madhe klientësh të shërbehet në mënyrë të përshtatshme dhe në mënyrë efikase.

Gjatë vitit 2023, BPB, përmes paketës <23, ka ofruar një llogari pa tarifë, për të gjithë të rinjtë deri në moshën 23 vjeç, duke u mundësuar atyre akses në llogaritë bankare falas, si fillim i rrugëtimit të tyre financiar. Kjo përpjekje pritet të zgjerojë tregun pagamarrësve të mundshëm ose sipërmarrësve, por gjithashtu të rrisë përpjekjet tona për dixhitalizim, si rrjedhojë e më shumë përdoruesve me njohuri teknologjike.

Numri total i klientëve individualë u rrit me 9%, duke përfshirë pagamarrësit si në sektorin publik ashtu edhe në atë privat. Klientët individualë mbeten një nga shtyllat më të rëndësishme të bankës për sa i përket performancës dhe cilësisë së portfolios. Në vazhdimësi të angazhimit tonë për ta bërë më të lehtë punën bankare me ne, konkretisht për këtë segment, vitin e ardhshëm do të jetë në dispozicion një kartë e re krediti dhe një platformë dixhitale.

bizneset **MIKRO** dhe **AGRO**

Viti 2023 karakterizohet me rritje dhe pjesëmarrje të lartë në treg në segmentin mikro dhe agro. Këtë e vërteton edhe numri i lartë i klientëve të rinj në këtë segment, duke depërtuar me 9% rritje të numrit të bizneseve. Krahasuar me një vit më parë, segmenti mikro dhe agro ka arritur një normë rritjeje të kredisë prej 12.6%. Gjithashtu, ky segment karakterizohet nga diversifikimi në sektorët e industrisë dhe porfolio kreditore cilësore. Përdorimi i kanaleve alternative/dixhitale ka bërë që klientët ta vlerësojnë shumë këtë përvojë dhe të jenë pjesë e zhvillimeve të reja, duke i ndarë këto eksperiencia me bankën.

Prodhuesit vendor mbeten një pikë e veçantë fokusimi për BPB-në. Ky aks i rëndësishëm i ekonomisë sonë është gjithmonë në rritje dhe ka nevojë për mbështetje; prandaj BPB, përmes paketave të dizajnuara sipas nevojave të klientëve tanë, ka ofruar kushte të favorshme dhe periudha grejs deri në 36 muaj. Gjithashtu, paketa e shërbimit për sigurimin e jetës është zgjeruar si për klientët individualë ashtu edhe për klientët e biznesit.

NVM-TË

BPB ka forcuar kapacitetet e saj njerëzore dhe ka orientuar një pjesë të objektivave të saj drejt mbështetjes së klientëve të NVM, si në shërbimet financiare ashtu edhe ato jofinanciare. Ky bashkëpunim dhe rrugëtim ka rezultuar në forcimin edhe më të madh të marrëdhënieve me klientët tanë, duke arritur një rritje prej 27% krahasuar me një vit më parë, dhe mes tyre mbi 32% janë klientë të rinj.

Në këtë segment, përveç pjesës përbërëse të marrëdhënieve me klientët tanë, thelbësore ka qenë edhe ofrimi i këshillave dhe shërbimeve jofinanciare, nëpërmjet këshillimit dhe mbështetjes së ideve dhe planeve të klientëve.

Për bizneset më të mëdha dhe më komplekse, BPB mbështet menaxhimin e marrëdhënieve dhe përshtatshmërinë e zgjidhjeve të ofruara nëpërmjet ekipit të saj të centralizuar këshillues të trajnuar mirë në zyrën qendrore. Ky grup klientësh, edhe pse nuk përfaqëson objektivin tonë kryesor, është imperativ për ndërtimin e një infrastrukture për të rritur bazën tonë bazë të klientëve. Krahasuar me një vit më parë, portfolio për bizneset e mëdha është rritur me 30.2%.

Këta klientë përfaqësojnë një nga punëdhënësit më të qëndrueshëm të individëve pas punëdhënësve të sektorit publik, ata janë blerës ose furnizues me ndikim në zinxhirin e furnizimit për bizneset tona mikro dhe janë relativisht më kërkues në lidhje me qëllimin e produktit duke shtyrë kufijtë tanë drejt përmirësimeve teknologjike.

Banka synon të vazhdojë të rrisë bashkëpunimin në këtë segment, pasi ne e kuptojmë se kemi teknologjinë dhe kapacitetin e duhur të shërbimit për të mundësuar kënaqësinë e klientit dhe parametrat e pranueshëm të rrezikut.

24/7

Nonstop Banking

KUJDESI NDAJ Klientit

Përbushja e kërkesave të klientëve dhe përmirësimi i përvojës së klientit, duke marrë drejtpërdrejt në konsideratë vëzhgimet, sugjerimet dhe nevojat e tyre, është orientimi ynë kryesor.

Ofrimi i kujdesit ndaj klientit, të qenit i aksesueshëm 24/7 përmes të gjitha kanaleve të komunikimit, si dhe adresimi i menjëhershëm i kërkesave dhe ankesave ka siguruar që klientët ta vlerësojnë shërbimin tonë mbi standardet e tregut.

Janë bërë investime të konsiderueshme në infrastrukturën e Qendrës së Thirrjeve dhe trajnimin profesional të stafit tonë. BPB synon t'u japë klientëve një zhvendosje pa probleme nga një kanal komunikimi në tjetrin nëpërmjet analizës së plotë të rrugëtimit të klientëve dhe standardizimit të pikave të kontaktit, si për të mundësuar identifikimin më të lehtë të degës dhe komoditetin për përdoruesit e prekur.

Nëpërmjet vlerësimit të menjëhershëm dhe reagimeve të klientëve, ne kuptojmë më mirë pritshmëritë e tyre, të cilat më pas analizohen dhe merren parasysh gjatë vlerësimit të produkteve dhe shërbimeve tona.

TRANSFORMIMI DIXHITAL

Ky vit karakterizohet me arritje të larta në proceset e brendshme të operimit dhe rritje të efikasitetit të sistemeve të bankës. Sa i përket strategjisë së biznesit dixhital, banka filloi dixhitalizimin e proceseve të brendshme, i cili është një pjesë kryesore e udhërrëfyesit të transformimit dixhital. Kështu, duke arritur ndërgjegjësimin e brendshëm dixhital, banka do të fillojë zbatimin edhe për udhëtimin dixhital të klientëve. Në këtë mënyrë, banka është e gatshme të vazhdojë objektivin e saj për përmbushjen e kërkesës dhe përvetësimin e klientëve të rinj nëpërmjet kanaleve bankare dixhitale, duke ruajtur edhe kontakte të drejtpërdrejta me ta.

Banka avancoi platformat e saj E/M Banking duke shtuar veçori të reja, por pa u kufizuar në menaxhimin e fondeve të kredisë, pagesa për gjobat e trafikut dhe shërbime të tjera publike, dhe duke kërkuar produkte bankare përmes të gjitha platformave tona elektronike.

10%

rritje në numrin e përdoruesve aktiv të kartelave

20%

rritje në transaksione me kartelë

10%

rritje në numrin e përdoruesve të E/M-banking

96%

e tërheqjeve kesh

55%

e deponimeve kesh

janë ekzekutuar në ATM.

76%

e transaksioneve janë ekzekutuar përmes kanaleve dixhitale

Të gjitha kanalet tona dixhitale tregojnë një trend pozitiv si në rritjen e numrit të përdoruesve ashtu edhe në rritjen e frekuencës së përdorimit të tyre. Trendi pozitiv është rezultat i komoditetit, efikasitetit, efektivitetit të kostos dhe lehtësisë së përdorimit të platformave tona elektronike.

Gjatë vitit 2023, numri i përdoruesve aktivë të kartelave bankare është rritur me 10%, ndërsa numri i transaksioneve të kryera nga kartelat e lëshuara nga BPB është rritur me 20%. Po kështu, numri i përdoruesve të E/M banking u rrit me 10%, ndërkohë që numri i transaksioneve të kryera nëpërmjet këtyre kanaleve gjatë vitit 2023 përbënte 76% të transaksioneve pa para në dorë, një përmirësim i dukshëm nga viti 2022 kur ky raport ishte 64%. Tendenca të ngjashme pozitive në lëvizjen e transaksioneve nga tavolina në makineri vëmë re në operacionet cash ku 96% e tërheqjeve cash dhe 55% e depozitave cash kryhen në makinat ATM gjatë vitit 2023, një përmirësim nga viti 2022 kur këto racione ishin 92% dhe 45. % përkatësisht.

Gjatë vitit 2023, ne kemi punuar vazhdimisht për lansimin e kartës së re të kreditit të Bankës, e cila pritet të finalizohet në fillim të vitit 2024. Kjo kartë është krijuar për të përmbushur nevojat e klientëve individualë dhe pronarëve të bizneseve, duke mundësuar pagesat në të gjitha терминаlet POS në mbarë botën, si dhe mundësia e pagesave me këste deri në 36 muaj, e cila do të jetë një risi në tregun financiar vendas.

Një tjetër zhvillim i madh në tranzicionin dixhital është platforma direkte bankare që pritet të lansohet gjatë vitit 2024. Platforma pritet të përmirësojë udhëtimin e klientëve në lidhje me përpunimin ose aplikimin e thjeshtë të produktit, por gjithashtu vendos bazat për futjen e plotë dixhitale të parashikuar në fazën e ardhshme.

Ndërsa ruan rrjetin fizik të degëve, BPB është gjithashtu e përkushtuar për të përmirësuar më tej përvojën e klientëve tanë, duke lehtësuar ndërveprimin e tyre me bankën dhe mundësinë e aksesit në të sa më lehtë dhe me efikasitet. Banka do të zgjerojë më tej flotën e saj të ATM-ve me vendndodhje të reja në vitin 2024, duke hapur rrugën për zgjerimin e degëve pa para.

MENAXHIMI I RREZIKUT

Gjatë vitit 2023, Banka për Biznes arriti me profesionalizëm dhe efikasitet të menaxhojë rreziqet duke ju adaptuar ndryshimeve dinamike të peizazhit ekonomik përmes praktikave të mira të menaxhimit të riskut. Ky vit solli sfida në zhvillimet makroekonomike, duke përfshirë efektet e inflacionit të lartë nga viti i kaluar të cilat u manifestuan me rritje të çmimeve dhe ulje të fuqisë paguese të klientëve, rreziqeve gjeopolitike si dhe rritjes së intensitetit të emigrimit në shtetet e bashkimit evropian, sidomos nga moshat e reja.

Me një strategji të kujdesshme dhe proaktive, BPB ka arritur që të menaxhojë të gjitha rreziqet në nivele të pranueshme, duke përfshirë rrezikun kreditor, rrezikun e tregut, likuiditetit dhe rrezikun operacional. Kjo qasje ka luajtur një rol kyç në sigurimin e stabilitetit financiar të bankës dhe suksesin e përgjithshëm të saj.

Sektori bankar, duke përfshirë edhe BPB-në, ka shënuar një periudhë të shkëlqyer në aspektin e performancës, duke arritur nivele rekorde të fitimit dhe një menaxhim efektiv të rrezikut. Kjo arritje vjen në kohën kur sfidat e lidhura me rritjen e normave të interesit po bëhen gjithnjë e më të ndjeshme për institucionet financiare. Pavarësisht këtyre sfidave, sektori bankar, përfshirë BPB-në, demonstroi aftësi të jashtëzakonshme për të përmirësuar cilësinë e portfolios dhe për të mbajtur një pozicion të fortë në treg.

Banka vazhdimisht ka monitoruar portfolion e saj kreditore, duke përdorur sistemet e monitorimit dhe sistemet e paralajmërimit të hershëm për zbulimin e mundshëm të përkeqësimeve. Avansimet në praktikat e matjes së rrezikut kreditor u adaptuan që t'i përshtaten ndryshimeve të mjedisit ekonomik, duke siguruar një nivel të adekuat të rezervave për humbjet e pritshme kreditore.

Banka planifikon të vazhdojë me qasje të kujdesshme në menaxhimin e rrezikut kreditor, duke theksuar diversifikimin në drejtim të segmenteve me rrezik më të ulët, respektivisht klientët individual dhe mikro-biznese.

Sa i përket rrezikut të tregut, banka ka ndërmarr masa strategjike për të mitiguar këtë rrezik, veçanërisht në përgjigje të fluktuimeve globale të normave të interesit në përgjithësi si dhe fluktuimeve në industrinë bankarë në Kosovë. BPB ka menaxhuar efektivisht rrezikun e normës së interesit duke implementuar dhe aplikuar normat variable të interesit të lidhura me normë referente EURIBOR.

Gjatë vitit 2023, menaxhimi i likuiditetit ishte top prioritet për BPB-në duke u përkujdesur që secili indikator të jetë brenda limiteve të përcaktuara dhe apetitit të rrezikut. Banka jo vetëm që mbajti rezervat e mjaftueshme të likuiditetit, por gjithashtu adoptoi edhe rregulloret e reja për menaxhimin e likuiditetit, duke siguruar përputhjen me standardet e avancuara dhe duke forcuar pozicionin e përgjithshëm të likuiditetit. Në kontekstin e menaxhimit të rrezikut të likuiditetit, banka ka planifikuar të vazhdojë strategjinë e saj aktuale, duke siguruar burime të mjaftueshme për të përmbushur detyrimet dhe kërkesat e klientëve. Për më tepër, banka ka ndërmarrë hapa të nevojshëm për të garantuar nivelet e duhura të aseteve likuide, për të përmbushur limitet brendshme dhe rregullatore, si dhe për të përballuar situata stresuese në lidhje me likuiditetin.

Menaxhimi i rreziku operacional po ashtu pati vëmendje të fokusuar, duke rezultuar në nivele të kontrollueshme falë përmirësimeve të vazhdueshme të proceseve dhe monitorimit të indikatorëve kryesorë të rreziqeve. Në përgjithësi janë rishikuar dhe përmirësuar proceset për të siguruar një kontroll të mjaftueshëm të ekspozimit ndaj këtij rreziku në një nivel të pranueshëm. Banka, duke përballuar sfidat e viteve të kaluara, tashmë gëzon stabilitet dhe përvojë të pasur në menaxhimin e situatave të ndryshme që mund të paraqesin rrezik operacional. Për të ruajtur dhe përmirësuar efikasitetin dhe efektivitetin në këtë kontekst, banka do të vazhdojë të përditësojë proceset, duke fokusuar në treguesit kryesorë dhe incidentet e papritura që mund të sjellin rrezik operacional.

Për të siguruar vazhdimësinë e niveleve të mjaftueshme të kapitalit, banka do të monitorojë dhe parashikojë gjithmonë mundësinë e ndonjë situatave të pafavorshme.

Në përgatitje për situata të mundshme krize, banka ka ndërmarrë masat e nevojshme dhe ka avancuar edhe më tutje metodologjinë për vlerësimin e brendshëm të mjaftueshmërisë së kapitalit (ICAAP).

Automatizimi i proceseve dhe kalkulimeve ishte një fokus strategjik dhe vazhdon të mbetet, për të përmirësuar menaxhimin e rrezikut dhe rritur kapacitet raportuese. Përveç kësaj, BPB do të jetë gjithnjë e gatshme për tju përshtatur ndryshimeve rregullatore si dhe do jetë në hap me kohën për të investuar në përmirësimin e sigurisë kibernetike dhe avancimin e sigurisë së informacionit.

Duke shikuar përpara në vitin 2024, përveç parashikimeve optimiste për rritje ekonomike dhe stabilizim të inflacionit, BPB parashikon edhe skenarë të sfidave ekonomike, përfshirë deteriorimin e mundshëm të kualitetit kreditor për segmente të caktuara të portfolios si dhe sfida të aspektit të likuiditetit. Duke njohur ndikimin e pasigurive globale dhe çështjeve të brendshme të vendit, Banka mbetet e kujdesshme në monitorimin e inflacionit dhe faktorëve tjerë makroekonomikë, duke përfshirë edhe sfidat që lidhen me dinamikën e fuqisë punëtore për shkak të emigrimit potencial pas liberalizimit të vizave.

Departamenti i Menaxhimit të Riskut përkundër sfidave të mundshme që mund të paraqiten gjatë vitit 2024, mbetet i përkushtuar për menaxhim proaktiv të rreziqeve, përmirësimin e vazhdueshëm të proceseve dhe përdorimin e teknologjisë së avancuar në mitigimin e rrezikut. Me nivelin e kredive jo-performuese në nivelin më të ulët në historinë e bankës dhe me fitimet në nivelin më të lartë ndonjëherë, BPB është e gatshme të përballojë çdo sfidë afatshkurtër, por edhe të prosperojë në afat të gjatë, duke mbështetur rritjen e vazhdueshme dhe krijuar vlerë të shtuar për të gjitha palët e interesit.

PAJTUESHMËRIA AML & LIGJORI

Përmes strukturës organizative të brendshme të ndërtuar në harmoni me legjislacionin në fuqi dhe praktikën më të mirë të qeverisjes së korporatës, BPB menaxhon në mënyrë efektive të gjitha rreziqet ligjore. Këshillimi i vazhdueshëm ligjor ka siguruar qëndrueshmëri për të gjitha proceset ku Banka është e angazhuar duke kontribuar kështu në mbrojtjen e interesave të ndërsjella me klientët e saj. Përmes stafit tonë profesional, Banka është pjesë aktive e krijimit dhe rishikimit të legjislacionit parësor dhe dytësor që rregullon çështjet bankare në Republikën e Kosovës, duke luajtur kështu një rol proaktiv në procesin e ligj-bërjes.

Funksioni për parandalimin e pastrimit të parave dhe luftimin e financimit të terrorizmit luan një rol thelbësor në respektimin dhe zbatimin e kërkesave ligjore dhe rregullative që kanë të bëjnë me identifikimin, menaxhimin dhe minimizimin e rrezikut të pastrimit të parave/financimit të terrorizmit në bankë. Nisur nga ky fakt, banka ka bërë përditësime dhe investime të vazhdueshme në procese dhe aplikacionet bankare që ndërlidhen me këtë funksion. Poashtu, banka i jep një rëndësi të veçantë monitorimit të proceseve të hapjes së llogarive dhe mirëmbajtjes së tyre, me qëllim të zbatimit me përpikmëri të zbatimit të sanksioneve ndërkombëtare.

Banka i jep rëndësi të veçantë përcjelljes së kornizës rregullative dhe ligjeve të aplikueshme të bankës, duke përfshirë implementimin e rregulloreve të përditësuara/të reja në mënyrë të plotë dhe në kohë. Poashtu, vlerësimi dhe testimi i ndryshimeve rregullative dhe ligjore të implementuara bëhet në mënyrë të rregullt, dhe të vazhdueshme nga ana e Funksionit të Pajtueshmërisë.

Banka përmirëson vazhdimisht infrastrukturën e saj të TI-së për t'u përshtatur me kërkesat në zhvillim të biznesit, pajtueshmërinë me standardet dhe përparimet globale. Në vitin 2023, Banka zgjeroi kapacitetin e ruajtjes dhe rinovoi harduerin përkatës për të mbështetur rritjen eventuale të të dhënave në të ardhmen. Gjithashtu, Banka avancoi infrastrukturën e TI-së për të kryer procese rezervë online dhe offline në një standard më të lartë, falë ndryshimeve teknologjike.

Gjatë kësaj periudhe, në sistemin e Bankës u zbatuan zhvillime të shumta të aplikacioneve, të cilat synonin kryesisht automatizimin, kontrollet efikase dhe përmirësimin e proceseve të brendshme, duke zbutur në këtë mënyrë rreziqet dhe arritjen e qëllimit për ofrimin e shërbimeve cilësore si për klientët e brendshëm ashtu edhe për klientët e jashtëm.

Klientët e bankës marrin njoftime SMS në kohë për statusin e transfertave të tyre dalëse ndërkombëtare. Për të rritur efikasitetin në proceset operacionale, Banka filloi të përdorë një zgjidhje robotike të automatizimit të proceseve, e cila synon të ulë kohën e përpunimit të operacioneve rutinë dhe të minimizojë gabimet.

Për sa i përket sigurisë kibernetike dhe mbrojtjes së të dhënave, zbatimi i një zgjidhjeje për parandalimin e humbjes së të dhënave ishte një projekt vendimtar që departamenti i IT-së zbatoi vitin e kaluar, me anë të të cilit të dhënat e ndjeshme mbrohen nga humbja. Për më tepër, Banka bëri investime shtesë në sigurinë e pikave të përfundimit për të siguruar zbulimin dhe parandalimin e çdo ndërhyrjeje të mundshme në rrjetin e Bankës.

TEKNOLOGJIA INFORMATIVE

SIGURIA E INFORMACIONIT

Nga ana tjetër, Sektori i Sigurisë së Informacionit në vitin 2023 ka zbatuar të gjitha kontrollet për mbrojtjen e sigurisë dhe ka ndërmarrë veprime parandaluese ndaj sulmeve të përhapura kërcënuese. Politikat dhe procedurat e rishikuara gjatë vitit janë në përputhje me rregulloret për teknologjinë informative në Bankën Qendrore të Kosovës, standardin ISO/IEC 27001 dhe kornizën e sistemeve të menaxhimit të sigurisë së informacionit. Sa i përket nismave ndërgjegjësuese, Sektori i Sigurisë së Informacionit shpërndau mesazhe ndërgjegjësuese për stafin përmes fushatave informuese lidhur me rëndësinë e sigurisë së informacionit.

Vlen të theksohet se në vitin 2023 është ristrukturuar dhe rishikuar dokumenti i vlerësimit të rrezikut sipas standardit ISO/IEC 27005:2018, gjatë të cilit janë identifikuar dhe kategorizuar aktivitetet dhe proceset brenda institucionit bankar.

Për vitin 2024, BPB ka planifikuar një sërë aktivitetesh, projektesh dhe masash parandaluese në fushën e sigurisë së informacionit, krahas iniciativave të mundshme të menaxhimit të rrezikut.

MROJTJA E TË DHËNAVE

Sektori i Mbrojtjes së të Dhënave Personale në vitin 2023 përjetoi zhvillim të rëndësishëm, duke identifikuar fusha për përmirësim në aktivitetet e përpunimit të të dhënave. Politikat e harmonizuara me legjislacionin aktual për mbrojtjen e të dhënave personale, duke përfshirë LIGJIN NR. 06/L-082 dhe GDPR. Masat e forcuara të sigurisë dhe sistemet e avancuara parandaluan aksesin e paautorizuar gjatë përpunimit të të dhënave personale. Trajnimi dhe edukimi i stafit i dhanë përparësi pajisjes së punonjësve me aftësi dhe njohuri për të menaxhuar dhe mbrojtur në mënyrë efektive të dhënat personale.

Kontrollet e brendshme u intensifikuan për të identifikuar dhe adresuar çështjet e mundshme në përpunimin e të dhënave personale, duke kontribuar në përmirësimin e procesit. Projektet dhe strategjitë për vitin 2024 fokusohen në identifikimin e proceseve që kërkojnë zgjidhje të avancuara softuerike për përpunimin e të dhënave për të siguruar përputhjen me kërkesat ligjore dhe për t'u integruar me politikat dhe procedurat ekzistuese. Përpjekjet e vazhdueshme për zbatimin e sistemeve të avancuara synojnë të ruajnë sigurinë dhe mbrojtjen e të dhënave personale brenda bankës.

NJEREZIT TANE

Ne jemi të përkushtuar për të qenë një punëdhënës i besueshëm për individë të talentuar dhe një vend ku punonjësit mund të shfrytëzojnë potencialin e tyre maksimal. Ne ndikojmë pozitivisht; prandaj, alokojmë burime për forcimin e kulturës tonë të dallueshme dhe ndërtimin e një strukture për zhvillimin dhe mirëqenien e punonjësve si pjesë integrale e strategjisë sonë të përgjithshme të menaxhimit të njerëzve.

413 PUNONJËS

189 MESHKUJ

224 GRA

9 VITE PUNË MESATARJA E EKSPERIENCËS

MBESHTETJA E ZHVILLIMIT TE PUNONJESVE

Ne aspirojmë të fuqizojmë punonjësit tanë të ndërtojnë karrierë të qëndrueshme. Kjo nis me udhëheqësit dhe menaxherët e linjës, të cilët pritet të dedikojnë rritje profesionale të punonjësve të tyre dhe të kultivojnë një kulturë të shkëlqyer. Në vitin 2023, kemi parë një rritje të grave në role drejtuese në 36% (29% në vitin 2022), tregues i zhvillimit që përputhet me ambicionin tonë për të arritur diversitetin gjinor në udhëheqjen e lartë. Qëndrimi ynë ndaj menaxhimit të talenteve është sistematik, përfshirë zhvillimet e programeve vjetore të talenteve që shqyrtojnë nevojat e planifikimit të pasardhësve, kontributet individuale, aftësitë dhe potencialin e ardhshëm. Pjesë integrale e kësaj strategjie është Akademia jonë e Burimeve Njerëzore (HR Academy), e cila ofron disa programe zhvillimi, rrugëtim/sqarim të karrierës, programi hyrës dhe trajnime.

Gjithashtu, kemi arritur përmirësim të konsiderueshëm në përpjekjet tona rekrutuese, duke tërhequr individë të kualifikuar, me potencial të lartë dhe entuziastë në ekip, të cilët përshtaten me vlerat dhe vizionin tonë. Këtë vit, theksojmë fokusin tonë në rekrutime brenda institucionit, duke lehtësuar transferimin e punonjësve në pozita që kanë synuar më parë. Deri më sot, më shumë se 50 punonjës janë transferuar brenda bankës në funksione të tjera.

Programi ynë i brendshëm Junior, luan një rol kyç në zhvillimin e aftësive dhe kulturës. Në vitin 2023, nga ky program, 20 studentë kanë pasur mundësinë të fillojnë karrierën në Bankën tonë në funksione të ndryshme, dhe një grup tjetër me mbi 30 studentë ka nisur programin e radhës. Gjatë vitit, kemi marrë pjesë në takime dhe bashkëpunime me universitetet, kolegjet dhe partnerët e tjerë për këtë program. Kjo program i ofron studentëve një tranzicion më të mirë për të nisur karrierën në bankë.

Gjatë gjithë vitit, kemi shtuar përkushtimin tonë ndaj zhvillimit të punonjësve duke shtuar fleksibilitetin dhe efikasitetin në mësim. Kjo është arritur përmes prezantimit të kurseve të reja të zhvilluara në platformën e mësimit elektronik (e-Learning).

degjojme & vleresojme punonjesit

Elementi themelor në inkorporimin e qëllimit tonë është dëgjimi i punonjësve dhe veprimi në gjërat që iu interesojnë atyre. Si pjesë e strategjisë sonë, ne kemi takuar secilin punonjës lidhur me strategjinë e bankës, të kuptojmë perspektivat e tyre dhe eksplorojmë mundësitë për kontributet e tyre të vlefshme në institucion. Po ashtu, kemi zhvilluar matjet e rregullta të kënaqësisë së punonjësve, që mat disa indikatorë dhe u mundëson punonjësve të ndajnë pikëpamjet dhe mendimet e tyre. Rezultatet e anketës treguan një përmirësim të konsiderueshëm në vitin 2023. Ne zbatuam masa përmirësuese dhe përdorëm rezultatet e anketës për të krijuar iniciativa të ardhshme për ndërtimin e kulturës sonë organizative.

kodi i miresjelljes

Të drejtuar nga plani jonë strategjik, ne vazhduam të përdorim mënyra të reja të punës, kulturës dhe zhvillimeve praktike në vitin 2023. Në veçanti, Kodi i Etikës është rishikuar dhe ka përcaktuar parimet dhe praktikatat që përcaktojnë standardet tona etike dhe mënyrën se si bëjmë biznes, të cilat aplikohen në të gjitha aspektet e biznesit tonë. Ne aspirojmë të japim kontributin tonë për krijimin e një shoqërie më të drejtë, transparente, duke pëmbushur një mjedis më të shëndetshëm dhe duke komunikim të hapur.

ETNO FEST
FESTIVALI I ARTËVE
DHE KULTURËS
TRADITIONALE
FESTIVAL OF ARTS
AND TRADITIONAL
CULTURE

SPONSOR
GJENERAL
ETNO FEST
2019-2020

BPB
BANKA PËR
BOSNIA
HERCEGOVINA

FESTIVALI I ARTËVE
DHE KULTURËS
TRADITIONALE
ETNO
FEST
FESTIVAL OF ARTS
AND TRADITIONAL
CULTURE

FESTIVALI I ARTËVE
DHE KULTURËS
TRADITIONALE
FESTIVAL OF ARTS
AND TRADITIONAL
CULTURE

PËRGJEGJËSIA SOCIALE

Viti 2023 ishte i mbushur me shumë aktivitete që dëshmojnë tutje se BPB është e determinuar në rolin e saj për të kontribuar si anëtar aktiv i komunitetit. Duke mbështetur aktivitete të ndryshme përmes punës vullnetare, por edhe kontributit të drejtpërdrejtë financiar, ne kemi vazhduar të kontribuojmë për iniciativa të ndryshme që janë të dedikuara për të lehtësuar jetën e fëmijëve dhe grave, duke nxitur gjithashtu vetëdijen për ndikimin tonë më të gjerë në shoqëri.

BPB në kuadër të projektit të saj për punë vullnetare nga stafi në organizata që kanë hapësirë për të pranuar kontributin tonë, me partnerin tonë afatgjatë, **Down Syndrome Kosova** ka nisur edhe projektin e punës vullnetare, ku stafi i Bankës ka ndihmuar anëtarët e shoqatës në punëtorinë e tyre për kartolina.

Për ne si partner i DSK-së është e rëndësishme që përveç se me anë të mbulimit të shpenzimeve për një pjesë të anëtarëve, të ju krijojmë fëmijëve të DSK-së mundësi për pavarësi financiare. Për këtë arsye, BPB tashmë është partner me organizatën **Down Syndrome Kosova** edhe përmes llogarive të kursimit. Dhjetëra fëmijë të kësaj shoqate, tashmë kanë llogari kursimi në bankën tonë, dhe BPB si dhuratë ua ka transferuar të njëjtëve edhe një shumë simbolike që tashmë të njëjtët do ta kenë në llogaritë e tyre personale.

Me **SOS Fshatrat e Fëmijëve Kosovë** ndërkaq, në kuadër të bashkëpunimit të vazhdueshëm, kemi organizuar një aktivitet të veçantë në këtë vit, duke pritur fëmijët e shoqatës në vizitën që na bënë në zyrën qendrore. Banka bashkë me stafin që iu bashkëngjiten kësaj iniciative, ka dhuruar për SOS-in, 400 orë punë në mënyrë që tutje të ju ndihmojmë në kauzën e tyre.

Në bashkëpunimin me organizatën **TOKA** në kuadër të projektit **"Nga zero në Hero"**, kemi ndarë çmimin e parë "Çmimin BPB", ku ndërmarrësit e rinj kanë prezantuar idetë e tyre të biznesit.

Bashkë me TOKËN ndërkaq, kemi bashkëpunuar edhe për ditën e vullnetarizmit, ku të rinjtë e kësaj organizate për një ditë pune kanë punuar bashkë me ne në BPB.

Sivjet jemi bërë bashkë edhe më dy aktivitetet më të mëdha kulturore në vend, në **Hardh Fest dhe në Etno Fest**. Kjo në vazhden e angazhimit të Bankës së Vendi për të qenë partner kryesor i ngjarjeve më të mëdha kulturore në vend.

Në kuadër të kontributit për artin vendor, BPB, ka qenë partner kryesor edhe në koncertin e këngëtares kosovare **Jehona Sopi**, e cila pas shumë vitesh është rikthyer në skenë, duke kujtuar për audiencën hitet e saj.

Sa i përket organizimeve që tashmë kanë krijuar traditë organizimi në vendin tonë, BPB është partner afatgjatë edhe me Festivalin e Rrushit, Hardh Fest. Sivjet nën moton "PREK n'RRUSH, SHIJO n'VEN!", në Rahovec numri i vizitorëve ka shkuar në mbi 100 mijë, me këngëtarë vendor e ndërkombëtar që kanë performuar para të pranishmëve. "Festa e Vjeljes së Rrushit" i ofron qytetit të Rahovecit, të Kosovës dhe rajonit, program argëtues, u mundëson fermerëve, vreshtarëve, prodhuesve të verës, artistëve, rinisë dhe banorëve të asaj ane, mundësinë që të jenë aktiv në jetën shoqërore dhe kulturore.

Së fundmi, angazhimi ynë për promovimin e gjuhës, letërsisë dhe kulturës shqipe u evidentua nëpërmjet pjesëmarrjes sonë në **"Seminarin Ndërkombëtar për Gjuhën, Letërsinë dhe Kulturën Shqiptare"**. Në kuadër të këtij aktiviteti u organizua edhe një performancë me këngë arbëreshe, duke nxjerrë në pah pasurinë kulturore të trashëgimisë shqiptare.

RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR DHE PASQYRAT FINANCIARE

Për vitin e mbyllur me 31 Dhjetor 2023

PËRMBAJTJA

	Faqe
Raporti i auditorit të pavarur	1
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse	3
Pasqyra e pozicionit financiar	4
Pasqyra e ndryshimeve ne ekuitet	5
Pasqyra e rrjedhës së parasë	6
Shënime për pasqyrat financiare	7- 96

Raporti i Auditorit të Pavarur

Për Aksionarët e
Banka për Biznes Sh.a.

Grant Thornton LLC
Rexhep Mala 18
10000 Pristina
Kosovo
T +383 (0)38 247 801
F +383 (0)38 247 802
E Contact@ks.gt.com
VAT No. 330086000

Opinionit

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Banka për Biznes Sh.a. (Banka), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2023, pasqyrën e ardhurave gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin e përfunduar, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabilitetit.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare shoqëruese paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Bankës më 31 dhjetor 2023, si dhe performancën e saj financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin e përfunduar, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF-të).

Baza për Opinion

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona nën këto standarde janë të sqaruara më tutje në seksionin e raportit tonë Përgjegjësitë e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare. Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me kërkesat etike të cilat janë relevante në Kosovë për auditimin tonë të pasqyrave financiare dhe ne kemi përmbushur edhe përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe të Kodit BSNEK-së. Ne besojmë që evidenca e auditimit që ne kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Informacioni tjetër në Raportin Vjetor

Menaxhmenti është përgjegjës për informacionin tjetër të paraqitur në raportin vjetor për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2023. Informacioni tjetër përfshin informacionin e përfshirë në Raportin Vjetor, por nuk përfshin pasqyrat financiare dhe raportin tonë të Auditorit të Pavarur mbi to.

Opinionit ynë për pasqyrat financiare nuk përfshin informacionin tjetër dhe, përveç në mënyrë tjetër eksplicitisht të shprehur në raportin tonë, ne nuk shprehim ndonjë lloj përfundimi sigurie për të.

Në lidhje me auditimin tonë të pasqyrave financiare, përgjegjësia jonë është të lexojmë informacionin tjetër dhe, duke bërë kështu, të konsiderojmë nëse informacioni tjetër është në kundërshtim të rëndësishëm me pasqyrat financiare ose me njohuritë tona të fituara në auditim, ose ndryshe duket të jetë gabim material. Nëse, bazuar në punën që kemi kryer, ne vërejmë se ka një gabim material në këtë informacion tjetër, ne kemi detyrimin të raportojmë atë fakt. Në këtë kuptim, nuk kemi asgjë për të raportuar.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe të atyre të ngarkuar me qeverisjen për pasqyrat financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezentimin e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar, dhe për ato kontrole të brendshme, që konsiderohen të nevojshme nga menaxhmenti për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi.

Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës për të vazhduar se përmbushuri parimin e vijimësisë, duke shpalosur, nëse është e zbatueshme, çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë e biznesit dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë, përveç kur menaxhmenti ka për qëllim të likuidojë Bankën ose të ndërpresë aktivitetet, ose nuk ka ndonjë mundësi tjetër përveç se të veprojë në këtë mënyrë.

Personat që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësia e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Qëllimet tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin që pasqyrat financiare në terësi nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë si pasojë e mashtrimeve ashtu edhe e gabimeve, dhe lëshimin e një raporti auditimi i cili përmban opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk është garancion i asaj që një auditim i kryer në përputhje me SNA-të, do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomalitë mund të lindin si rezultat i mashtrimeve ose gabimeve dhe konsiderohen materiale nëse individualisht, ose të bashkuara, mund të pritet në mënyrë të arsyeshme që të ndikojnë në vendimet ekonomike të shfrytëzuesve të pasqyrave financiare, të marra bazuar në këto pasqyrave financiare.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticizëm profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë risikun e anomalive materiale të pasqyrave financiare, si pasojë nga mashtrimet apo edhe si pasojë e gabimeve, dizajnojmë dhe kryejmë procedura të auditimit të cilat i përgjigjen këtyre risqeve dhe marrim evidencat të auditimit të cilat janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Risku i mos-zbulimit të një anomalie materiale e cila rrjedhë nga mashtrimi është më i madh sesa i atij që rrjedhë nga gabimi, pasi që mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime, ose shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Sigurojmë një njohje të kontrollit të brendshëm, që është relevante me auditimin në mënyrë që të dizajnojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme me rrethanat, mirëpo jo me qëllim për dhënien e një opinionimi mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme të Bankës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të kontabilitetit të përdorura dhe arsyeshmërinë e kontabilitetit si dhe shpalosjet e bëra nga menaxhmenti.
- Nxjerrim përfundime në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të bazës së hipotezës së vijimësisë së kontabilitetit, duke u bazuar në evidencat e auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston në lidhje me ngjarjet ose kushtet që mund të shkaktojnë dyshim të lartë që Banka mund të vazhdojë operimin. Nëse ne vijmë në përfundim se një pasiguri materiale ekziston, ne jemi të detyruar të terheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit në shpalosjet e pasqyrave financiare ose nëse shpalosjet e tilla janë jo të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencat tona të auditimit të siguruar deri në datën e raportit tonë. Sidoqoftë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të shkaktojnë që Banka të ndërpresë së pëmbushuri parimin e vijimësisë.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare duke përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare prezantojnë transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e drejtë.

Ne komunikojmë me ata që janë të ngarkuar me qeverisjen e Banka për Biznes Sh.a., përpos të tjerave, lidhur me fushëveprimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi të rëndësishme në kontrollet e brendshme që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit.

Grant Thornton LLC
Prishtinë,
22 mars 2024

Suzana Stavrikj
Auditor ligjor

Banka për Biznes Sh.a.
Pasqyra e të Ardhurave Gjithëpërfshirëse
Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

	Shënimet	<u>2023</u>	<u>2022</u>
<i>Në mijë Euro</i>			
Të ardhurat nga interesi	5	22,659	19,182
Shpenzimet e interesit	5	<u>(3,563)</u>	<u>(2,389)</u>
Të ardhurat neto nga interesi		<u>19,096</u>	<u>16,793</u>
Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet	6	5,190	4,716
Shpenzimet për tarifat dhe komisionet	6	<u>(2,089)</u>	<u>(2,077)</u>
Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet		<u>3,101</u>	<u>2,639</u>
Kthimi nga kreditë e shlyera		671	1,022
Fitimi neto nga shitja e asetëve financiare të mbajtura sipas vlerës së drejtë përmes të ATGJP	13	37	691
Gjithsej të ardhurat operative		<u>22,905</u>	<u>21,145</u>
Të ardhurat tjera	7	417	581
Shpenzimet e humbjes kreditore dhe paradhëniet për klientë	14	(998)	(1,151)
Shpenzimet e humbjes kreditore për pasuritë financiare të ndryshme nga paradhëniet për klientë	10-13	(87)	(27)
Rënia e vlerës së pasurive të riposeduara	17.1	(172)	(597)
Fitimi/humbja për garancite financiare dhe zotimet e kredisë	23	5	21
Shpenzimet tjera operative	8	<u>(11,621)</u>	<u>(10,720)</u>
Fitimi para tatimit në fitim		<u>10,449</u>	<u>9,252</u>
Shpenzimet e tatimit në fitim	9	<u>(791)</u>	<u>(719)</u>
Fitimi neto per vitin		<u>9,658</u>	<u>8,533</u>
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse			
Zërat që do të riklasifikohen në fitim ose humbje			
Ndryshimi neto në vlerën e drejtë të pasurive financiare përmes humbjeve të tjera gjithëpërfshirëse	13.1	<u>(1,031)</u>	<u>(938)</u>
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		<u>8,627</u>	<u>7,595</u>

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 28 janë pjesë përbërëse e Pasqyrave Financiare

Banka për Biznes Sh.a.
Pasqyra e Pozicionit Financiar
 Më 31 dhjetor 2023

Në mijë Euro	Shënimet	2023	2022
Pasuritë			
Paraja e gatshme dhe në Banka	10	27,031	23,097
Gjendja në Bankën Qendrore të Kosovës	11	54,239	51,884
Plasmanet dhe balancat në Banka	12	10,710	6,325
Letrat me vlerë të mbajtura për shitje	13	61,184	54,925
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	14	325,128	272,189
Pasuritë e paprekshme	15	1,144	855
Prona dhe pajisjet	16	2,755	2,472
E drejta e përdorimit të pasurive	22	2,822	2,580
Pasuri e shtyrë tatimore	9	124	47
Pasuritë tjera	17	614	714
Gjithsej pasuritë		485,751	415,088
Detyrimet			
Depozitat nga klientët	18	416,652	352,305
Depozitat nga bankat	19	76	1,169
Kreditë e varura	20	502	502
Huamarrjet	21	7,261	4,873
Detyrimet ndaj qirave	22	2,898	2,665
Provizionet	23	276	330
Detyrimet tjera	23	4,319	5,545
Gjithsej detyrimet		431,984	367,388
Ekuiteti			
Kapitali aksionar	24	11,247	11,247
Rezervat tjera të kapitalit		769	769
Rezerva e rivlerësimit		96	96
Rezerva për vlerën e drejtë të aseteve financiare përmes të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse	13.1	(1,450)	(419)
Fitimi i akumuluar		43,105	36,007
Gjithsej ekuiteti		53,767	47,700
Gjithsej detyrimet dhe ekuiteti		485,751	415,088

Këto Pasqyra Financiare janë miratuar nga menaxhmenti i Bankës me 22 mars 2024 dhe nënshkruar në emër të tyre nga:

 Mimoza Godanci - Aliu
 Kryeshefe Ekzekutive

 Gresa Godeni
 Zyrtar Kryesor i Financave

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 28 janë pjesë përbërëse e Pasqyrave Financiare

Banka për Biznes Sh.a.
Pasqyra e Ndryshimeve në Ekuitet
Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

	Kapitali aksionar	Rezervat tjera të kapitalit	Rezervat e rivlerësimit	Rezerva e vlerës së drejtë	Fitimi i mbajtur	Gjithsej
<i>Në mijë Euro</i>						
Gjendja më 1 janar 2022	11,247	769	96	519	29,837	42,468
Fitimi i vitit	-	-	-	-	8,533	8,533
Ndryshimi neto në vlerën e drejtë dhe HPK të pasurive financiare nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (Shënimi 13.1)	-	-	-	(938)	-	(938)
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	-	(938)	8,533	7,595
Shpërndarja e dividendit	-	-	-	-	(2,363)	(2,363)
Gjendja me 31 dhjetor 2022	11,247	769	96	(419)	36,007	47,700
Gjendja më 1 janar 2023	11,247	769	96	(419)	36,007	47,700
Fitimi i vitit	-	-	-	-	9,658	9,658
Ndryshimi neto në vlerën e drejtë dhe HPK të pasurive financiare nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (Shënimi 13.1)	-	-	-	(1,031)	-	(1,031)
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse	-	-	-	(1,031)	9,658	8,627
Shpërndarja e dividendës	-	-	-	-	(2,560)	(2,560)
Gjendja me 31 dhjetor 2023	11,247	769	96	(1,450)	43,105	53,767

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 28 janë pjesë përbërëse e Pasqyrave Financiare

Banka për Biznes Sh.a.
Pasqyra e Rrjedhës së Parasë
Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

<i>Në mijë Euro</i>	Note	2023	2022
Rrjedhja e Parasë nga aktivitetet operative			
Fitimi i vitit para tatimit		10,449	9,252
Rregulluar për:			
Amortizimi	15	548	461
Zhvlerësimi	16	823	877
Humbjet nga provizioni i kredive	14	998	1,151
Humbjet nga rënia në vlerë e pasurive financiare		87	27
Rënia në vlerë për pasuritë e riposeduara	17.1	172	597
Privizionet tjera		(5)	(21)
Shpenzimet e interesit	5	3,563	2,389
Të ardhurat nga interesi	5	(22,659)	(19,182)
		(6,024)	(4,448)
Ndryshimet në:			
Kreditë dhe paradhëniet për banka	12	(4,415)	(1,094)
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	14	(52,883)	(40,276)
Rezerva e detyrueshme në BQK	11	(3,255)	(5,617)
Pasuritë tjera	17	100	(189)
Depozitat nga klientët	18, 19	63,254	31,328
Detyrimet dhe provizionet tjera	23	(1,047)	1,329
		(4,270)	(18,968)
Paraja (e përdorur) në aktivitetet operative			
Interesi i arkëtuar		22,490	19,018
Interesi i paguar		(3,619)	(2,409)
Tatimi në fitim i paguar	9	(848)	(980)
Rregullimi i tatimit mbi të ardhurat	9	(222)	245
Pasuri e shtyer tatimore	9	(77)	(40)
		13,454	(3,134)
Paraja neto (e përdorur) / e gjeneruar nga aktivitetet operative			
Rrjedhja e parasë nga aktivitetet investuese			
Shitja e letrave me vlerë në VDATGJ		10,128	36,930
Blerja e letrave me vlerë në VDATGJ		(17,538)	(45,193)
Blerja e pasurive të paprekshme	15	(837)	(653)
Fitimi nga shitja e letrave me vlerë në VDATGJ	13	(37)	(691)
Blerja e pronave dhe pajisjeve	16	(1,110)	(818)
Të hyrat nga shitja e pronave dhe pajisjeve	16	42	-
		(9,352)	(10,426)
Rrjedhja e parasë nga aktivitetet financuese			
Detyrimet e qirasë		(842)	(689)
Pagesa e huamarrjeve	21	(2,167)	(3,479)
Inkasimet nga huamarrjet	21	4,500	1,500
Dividenda e shpërndarë		(2,560)	(2,363)
		(1,069)	(5,033)
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet financuese			
Rritja neto e parasë dhe ekuivalentëve të saj			
Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj në fillim të vitit	10	41,463	60,056
		44,496	41,463

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 28 janë pjesë përbërëse e Pasqyrave Financiare

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

1. HYRJE

Banka për Biznes Sh.a. e njohur më parë si Banka Private e Biznesit Sh.a. ka marrë licencën për aktivitetet bankare me 29 mars 2001 dhe ka filluar operimin me 24 prill 2001.

Bazuar në vendimin e Bordit të Drejtorëve më 28 shkurt 2005 dhe pas miratimit final nga Banka Qendrore e Kosovës ("BQK") më datë 22 mars 2005, Banka ka ndryshuar emrin nga Banka Private e Biznesit në Banka për Biznes ("Banka"). Në vitin 2006, Banka është regjistruar si shoqëri aksionare ("Sh.a"). Banka operon si një bankë komerciale dhe e kursimeve për të gjitha kategoritë e konsumatorëve brenda Kosovës nëpërmjet rrjetit të 7 degëve dhe 18 nëndegëve të saj të vendosura në tërë Kosovën (2022: 7 degëve dhe 19 nëndegë).

2. BAZAT E PËRGATITJES

2.1 Deklarata e përputhshmërisë dhe baza e matjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) të lëshuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK), mbi bazën e kostos historike, përveç pasurive financiare të listuara më poshtë, të cilat janë matur me vlerën e drejtë: Instrumentet e borxhit të mbajtura nën modelin e biznesit të mbajtur për mbledhje dhe shitje.

Pasqyrat financiare janë përgatitur për vitet e përfunduara më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 duke përdorur parimin e vijimësisë së biznesit. Aty ku është e nevojshme dhe për qëllime krahasuese, shifrat krahasuese janë riklasifikuar në përputhje me paraqitjen e vitit aktual.

Ndryshimet në lidhje me politikat e rëndësishme të kontabilitetit përshkuhen në Shënimin nr. 3.

2.2 Ngjarjet e rëndësishme gjatë vitit të raportimit

Në dritën e zhvillimeve globale makroekonomike, duke përfshirë tensionet e vazhdueshme gjeopolitike, presionet inflacioniste dhe normat në rritje të interesit, Banka vazhdoi të mbajë qasjen e saj të kujdesshme të rrezikut dhe monitoroi nga afër çdo faktor të mundshëm përkeqësues. Rritja e inflacionit paraqet sfida në lidhje me përbalueshmërinë e huamarrësve dhe performancën e kredisë. Megjithatë, ne mbikëqyrim me zell portofolin e kredisë, duke rregulluar standardet e nënshkrimit të kredisë dhe duke u angazhuar me huamarrësit që hasin vështirësi të mundshme. Nëpërmjet diversifikimit të klasave të aktiveve dhe menaxhimit aktiv të ndjeshmërisë së normave të interesit, Banka ka zbutur në mënyrë efektive rreziqet që lidhen me inflacionin.

Në pritje të ndikimit të mundshëm të rritjes së normave të interesit, Banka kreu stress teste, duke vlerësuar skenarë të ndryshëm dhe implikimet e tyre në rezultatet financiare. Njëkohësisht, Banka menaxhoi në mënyrë proaktive likuiditetin për të mbrojtur kundër efekteve negative.

Emigrimi, veçanërisht pas liberalizimit të vizave, u shfaq si një shqetësim i rëndësishëm për periudhën e ardhshme. Kështu, u rriten aftësitë monitoruese, duke vendosur tregues të paralajmërimit të hershëm dhe duke rishikuar me përpikëri portfolion e kredive të ndjeshme ndaj rreziqeve të emigracionit. Këto masa parandaluese mundësojnë identifikimin e menjëhershëm të çështjeve të mundshme duke ndërmarrë hapat e nevojshëm për të zbutur rreziqet e lidhura.

2. BAZAT E PËRGATITJES (VAZHDIM)

2.2 Ngjarjet e rëndësishme gjatë vitit të raportimit(Vazhdim)

Duke kaluar në vitin 2024, Banka mban një perspektivë optimiste të kujdesëshme, ndërkohë që mbetet e harmonizuar me dinamikat makroekonomike në zhvillim. Duke ecur përpara, Banka synon të përsosë vazhdimisht strategjitë e menaxhimit të rrezikut, të mbajë një pozicion të qëndrueshëm të kapitalit dhe të përshtatet me peizazhin ekonomik në zhvillim për të siguruar qëndrueshmërinë dhe prosperitetin e qëndrueshëm të institucionit.

2.3 Standardet e reja dhe të rishikuara dhe interpretimi i tyre

2.3.1 Standardet efektive, ndryshimet në standarde dhe zbatimet në vitin 2023

Standardet dhe interpretimet e mëposhtme zbatohen për herë të parë për periudhat e raportimit financiar që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2023:

- SNRF 17 Kontratat e Sigurimit dhe ndryshimet në SNRF 17 Kontratat e Sigurimit (Banka nuk ka asnjë kontratë që plotëson përkufizimin e kontratave të sigurimit siç përcaktohet në SNRF 17).
- Përkufizimi i Vlerësimit Kontabël (Ndryshime në SNK 8).
- Dhënia e informacioneve shpjeguese për politikën kontabël (Ndryshimet në SNK 1 dhe Deklarata e Praktikës 2 SNRF).
- Tatimi i shtyrë në lidhje me aktivet dhe detyrimet që rrjedhin nga një transaksion i vetëm (Ndryshimet në SNK 12).

2.3.2 Standardet, ndryshimet e standardeve dhe interpretimet e lëshuara por ende të pafuqishme

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, standardet e reja të mëposhtme dhe ndryshimet në standardet ekzistuese ishin në qarkullim, por nuk janë ende efektive:

- SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare, (Ndryshime në lidhje me klasifikimin e detyrimeve, amendament për shtyrjen e datës së hyrjes në fuqi të ndryshimeve të janarit 2020, ndryshime në lidhje me klasifikimin e borxhit me marrëveshje), në fuqi nga 1 janari 2024.
- SNRF 7 Instrumentet Financiare: Dhënia e informacioneve shpjeguese (Ndryshimet në lidhje me marrëveshjet financiare të furnitorëve), në fuqi nga 1 janari 2024.
- SNRF 16 Qiratë, (Ndryshime për të sqaruar se si një shitës-qiramarrës i mat më pas transaksionet e shitjes dhe kthimit me qira), në fuqi nga 1 janari 2024.
- SNK 7 Pasqyra e Flukseve të Parasë (Ndryshime në lidhje me marrëveshjet financiare të furnizuesve), në fuqi nga 1 janari 2024.
- Kërkesat e përgjithshme të SNRF S1 për dhënien e informacioneve shpjeguese të informacionit financiar të lidhur me qëndrueshmërinë, në fuqi nga 1 janari 2024.
- Dhënia e informacioneve shpjeguese të SNRF S2 në lidhje me klimën, në fuqi nga 1 janari 2024.

Banka ka zgjedhur të mos miratojë këto standarde, rishikime dhe interpretime përpara datës së hyrjes në fuqi. Banka parashikon që miratimi i këtyre standardeve, rishikimeve dhe interpretimeve nuk do të ketë ndikim material në pasqyrat financiare të Bankës në periudhën e aplikimit fillestar.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

2. BAZAT E PËRGATITJES (VAZHDIM)

2.4 Monedha funksionale dhe prezantuese

Këto pasqyra financiare paraqiten në EURO, e cila është monedha funksionale e Bankës. Të gjitha shumat janë rrumbullakosur në mijëshen më të afërt, përveç kur specifikohet ndryshe.

2.5 Përdorimi i gjykimeve dhe vlerësimeve

Gjatë përgatitjes së këtyre pasqyrave financiare, menaxhmenti ka bërë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave të kontabilitetit të Bankës dhe shumat e raportuara të pasurive, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga këto vlerësime.

Vlerësimet dhe supozimet themelore rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet në vlerësime njihen në mënyrë të mundshme.

Informacioni në lidhje me fushat domethënëse të pasigurisë së vlerësimit dhe gjykimeve kritike në zbatimin e politikave të kontabilitetit që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare përshkruhen në shënimet 3, 4 dhe 26.

3 POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL

Politikat e kontabilitetit të paraqitura më poshtë janë aplikuar në mënyrë konsistente në të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare.

a) Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. "Norma efektive e interesit" është ajo normë që diskonton saktësisht pagesa të ardhshme të parave të gatshme ose arkëtimet gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar (ose, kur është e përshtatshme, një periudhë më e shkurtër) për:

- vlerën kontabël bruto të pasurisë financiare; ose
- koston e amortizuar të detyrimit financiar.

Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit, Banka vlerëson rrjedhat e ardhshme të parasë duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar por jo humbjet e ardhshme kreditore. Për pasuritë financiare të rëna në vlerë, një normë efektive e interesit të rregulluar nga kredia llogaritet duke përdorur rrjedhat e ardhshme të vlerësuara të parasë duke përfshirë humbjet e pritshme kreditore.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshinë të gjitha kostot e transaksionit të tarifave dhe komisionet dhe zbritjet e tjera të paguara ose pranuar, të cilat janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë që janë direkt të lidhura me blerjen apo emetimin e një pasurie apo detyrimi financiar.

Në llogaritjen e të ardhurave dhe shpenzimeve të interesit, norma efektive e interesit zbatohet në vlerën kontabël bruto të pasurive (kur pasuritë nuk janë të rëna në vlerë) ose në koston e amortizuar të detyrimit.

Sidoqoftë, për pasuritë financiare që kanë pasur rënie në vlerën kreditore pas njohjes fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit në koston e amortizuar të pasurisë financiare. Nëse pasuria nuk është më e rënë në vlerën kreditore, atëherë llogaritja e të ardhurave nga interesi rikthehet në bazë bruto.

Për pasuritë financiare të cilat kanë rënë në vlerën kreditore në njohjen fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit të rregulluar nga kredia në koston e amortizuar të pasurisë. Llogaritja e të ardhurave nga interesi nuk kthehet në baza bruto, edhe nëse risku kreditor i pasurisë përmirësohet.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (ATGJ) përfshijnë:

- interesin nga pasuritë dhe detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar të llogaritur mbi bazën e interesit efektiv;
- interesi nga instrumentet e borxhit të matur në VDATGJ të llogaritura mbi bazën e interesit efektiv.

b) Tarifat dhe komisionet

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit për një pasuri ose detyrim financiar përfshihen në matjen e normës efektive të interesit.

Banka fiton të ardhura nga tarifat dhe komisionet nga një gamë e larmishme e shërbimeve financiare që u ofron klientëve të saj. Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet njihen në një shumë që reflekton konsideratën në të cilën Banka pret të ketë të drejtë në këmbim të ofrimit të shërbimeve.

Detyrimet e performancës, si dhe kohëzgjatja e plotësimit të tyre, identifikohen dhe përcaktohen në fillim të kontratës. Kontratat e të ardhurave të Bankës zakonisht nuk përfshijnë detyrime të shumta të performancës.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

b) Tarifat dhe komisionet (vazhdim)

Shërbimet që Banka ofron për klientët e saj, duhet të paguhen menjëherë pas përmbushjes së një shërbimi në një moment të caktuar.

Banka në përgjithësi ka konkluduar se janë thelbësore kontratat e saj të të ardhurave sepse zakonisht i kontrollon shërbimet përpara se t'i transferojë ato tek klienti.

Shpenzimet e tjera për tarifa dhe komisione lidhen kryesisht me komisione për transaksione dhe shërbime, të cilat regjistrohen si shpenzim në momentin e pranimit të shërbimit.

c) Qiratë

Në fillimin e një kontrate, Banka vlerëson nëse një kontratë është, ose përmban, një qira. Një kontratë është, ose përmban, një qira nëse kontrata përcjell të drejtën për të kontrolluar përdorimin e një pasurie të identifikuar për një periudhë kohe në këmbim të vlerësimit.

Në fillim ose në modifikimin e një kontrate që përmban një komponent qiraje, Banka cakton konsideratë në kontratë për secilin komponent të qirasë në bazë të çmimit të saj relativ të pavarur. Sidoqoftë, për qiradhëniet e degëve dhe ambienteve të zyrave, Banka ka zgjedhur që të mos ndajë përbërësit jo-qira dhe llogaritë për përbërësit e qirasë dhe jo-qirasë si një përbërës i vetëm i qirasë.

Banka njuh një pasuri të së drejtës së përdorimit dhe një detyrim të qirasë në datën e fillimit të qirasë. E drejta e përdorimit të pasurisë fillimisht matet me kosto, i cili përfshin shumën fillestare të detyrimit të qirasë rregulluar për çdo pagesë qiraje të bërë në ose para datës së fillimit, plus çdo kosto fillestare direkte të kryer dhe një vlerësim të kostove për të demoluar dhe hequr çdo përmirësim i bërë në degë ose ambiente zyre.

E drejta e përdorimit të pasurisë zhvlerësohet më pas duke përdorur metodën lineare nga data e fillimit deri në fund të afatit të qirasë. Për më tepër, e drejta e përdorimit të pasurisë reduktohet në mënyrë periodike nga humbjet e zhvlerësimit, nëse ka, dhe rregullohet për disa matje të detyrimit të qirasë.

Detyrimi i qirasë fillimisht matet me vlerën aktuale të pagesave të qirasë që nuk janë paguar në datën e fillimit, zbriten duke përdorur normën inkrementale të interesit në qira ose, nëse kjo normë nuk mund të përcaktohet lehtësisht, norma rritëse e huamarrjes së Bankës. Në përgjithësi, Banka përdor normën e saj të huamarrjes si normë skontimi.

Banka përcakton normën e saj të huamarrjes duke analizuar huazimet e saj nga burime të ndryshme të jashtme dhe bën rregullime të caktuara për të pasqyruar kushtet e qirasë dhe llojin e pasurisë të marrë me qira.

Pagesat e qirasë të përfshira në matjen e detyrimit të qirasë përfshijnë sa vijon:

- pagesa fikse, përfshirë pagesat fikse në thelb;
- pagesa të ndryshueshme të qirasë që varen nga një indeks ose një normë, e matur fillimisht duke përdorur indeksin ose normën në datën e fillimit;
- shumat që pritet të paguhen nën një garanci të vlerës së mbetur; dhe
- çmimi i ushtrimit nën një opsion blerjeje që Banka është e arsyeshme e sigurt për të ushtruar, pagesa me qira në një periudhë opsionale rinovimi nëse Banka është e sigurt se do të ushtrojë një mundësi zgjatjeje dhe gjobat për përfundimin e parakohshëm të një qiraje përveç nëse Banka është e arsyeshme e sigurt të mos përfundojë në fillim të vitit 2023.

13. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

c) Qiratë (vazhdim)

Detyrimi i qirasë matet me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Ajo rievlerësohet kur ka një ndryshim në pagesat e ardhshme të qirasë që vijnë nga një ndryshim në një indeks ose normë, nëse ka një ndryshim në vlerësimin e Bankës të shumës që pritet të paguhet nën një garancion të vlerës së mbetur, nëse Banka ndryshon vlerësimin e saj nëse do të ushtrojë një mundësi blerjeje, zgjatjeje, përfundimi ose nëse ka një pagesë fikse të rishikuar të qirasë.

Kur detyrimi i qirasë ri-vlerësohet në këtë mënyrë, një rregullim përkatës bëhet në vlerën kontabël të së drejtës së përdorimit të pasurisë, ose regjistrohët në fitim ose humbje nëse vlera kontabël e së drejtës së përdorimit të pasurisë është zvogëluar në zero.

Banka paraqet të drejtën e përdorimit të pasurive dhe detyrimet e qirasë në Shënimin 22 dhe veçmas në pasqyrën e pozicionit financiar.

Qiratë afatshkurtra dhe qiratë e pasurive me vlerë të ulët

Banka ka zgjedhur të mos njohë të drejtën e përdorimit të pasurive dhe detyrimeve të qirave për qiratë me vlerë të ulët dhe afatshkurtra, duke përfshirë qiranë e pajisjeve të IT-së. Banka njeh pagesat e qirasë të shoqëruara me këto qira si një shpenzim mbi një bazë lineare gjatë afatit të qirasë.

d) Shpenzimet e tatimit

Shpenzimet e tatimit përfshijnë tatimin aktual dhe atë të shtyrë. Tatimi aktual dhe tatimi i shtyrë njihen në fitim ose humbje, përveç në rastet që ato lidhen me zërat e njohur drejtpërdrejt në kapital ose në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse.

Pasuritë dhe detyrimet aktuale tatimore kompensohen vetëm nëse përmbushen disa kritere të caktuara.

(i) Tatimi aktual

Tatimi aktual përfshinë tatimin që pritet të paguhet ose i arkëtohet për të ardhurat ose humbjet e tatueshme për periudhën, duke përdorur normat në fuqi në datën e raportimit dhe çdo rregullim të tatimit që duhet të paguhet ose arkëtohet në lidhje me vitet e mëparshme.

(ii) Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë njihet mbi diferencat e përkohshme që dalin midis bazës tatimore dhe vlerës kontabël neto të pasurive dhe detyrimeve në pasqyra financiare. Tatimi i shtyrë nuk njihet për diferencat e përkohshme që lindin me rastin e njohjes fillestare të pasurive ose detyrimeve të transaksioneve që nuk përbëjnë një kombinim biznesi dhe që nuk ndikojnë as në fitimin, as në humbjen kontabël dhe as në atë të tatueshme.

Matja e tatimit të shtyrë reflekton pasojat tatimore që do ta përcjellin mënyrën në të cilën Banka pret në fund të periudhës raportuese që të mbulojë apo vendosë vlerën kontabël të mjeteve dhe detyrimeve të saj.

Tatimi i shtyrë matet sipas normave tatimore që priten të aplikohen në diferencat e përkohshme kur ato kthehen, përmes normave tatimore në fuqi në datën e raportimit.

Pasuritë dhe detyrimet tatimore të shtyra kompensohen ndërmjet tyre nëse ka një të drejtë ligjore për ta kompensuar me mjetin dhe detyrimin e tatimit dhe kur ndërlidhen me tatimet e pagueshme kundrejt autoritetit të njëjtë tatimor.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

d) Shpenzimet e tatimit (vazhdim)

(ii) Tatimi i shtyer (vazhdim)

Tatimet shtesë që vijnë si rezultat i shpërndarjes së dividendës nga ana e Bankës njihen në të njëjtën kohë kur edhe njihen detyrimet për ta paguar dividendën respektive.

Një pasuri tatimore e shtyrë njihet për humbjet sipas tatimeve, kredive tatimore dhe dallimet e përkohshme të zbritshme të pashfrytëzuara, vetëm në atë masë që është e mundur të shfrytëzohet për fitimet e ardhshme të tatueshme kundër të cilave mund të shfrytëzohet kjo pasuri. Pasuritë e tatimit të shtyrë rishikohen në secilën datë të raportimit dhe reduktohen në atë masë që nuk është më e mundur që përfitimet nga tatimi të realizohen.

(iii) Ekspozimet tatimore

Në përcaktimin e shumës së tatimit aktual dhe të shtyrë, Banka merr parasysh ndikimin e pozicioneve tatimore të pasigurta dhe nëse tatimi apo interesat shtesë mund të jenë të pagueshme. Ky vlerësim mbështetet në vlerësime dhe supozime dhe mund të përfshijë një sërë gjykimesh në lidhje me ngjarjet e ardhshme. Informacione të reja mund të bëhen të disponueshme dhe të bëjnë që Banka të ndryshojë vendimin e saj në lidhje me adekuatshmërinë e detyrimeve tatimore ekzistuese; këto ndryshime në detyrimet tatimore do të ndikojnë në shpenzimet tatimore në periudhën në të cilën është bërë një përcaktim i tillë.

e) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valutë të huaj rivlerësohen në valutën funksionale përkatëse të Bankës me kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Pasuritë dhe detyrimet në valutë të huaj në datën e raportimit konvertohen në valutën funksionale me kursin e këmbimit të asaj date.

Fitimi ose humbja nga zërat monetar është diferenca ndërmjet kostove të amortizuara në valutë funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës si dhe kostos së amortizuar në monedhë të huaj me kursin e këmbimit në fundin e vitit. Pasuritë dhe detyrimet jo-monetare në valutë të huaj që maten me vlerën e drejtë janë konvertuar në valutën funksionale me kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar vlera e drejtë. Zërat jo-monetarë që maten në bazë të kostos historike në valutë të huaj, konvertohen duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Diferencat që lindin nga rivlerësimi njihen në fitim ose humbje.

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare

(i) Njohja dhe matja fillestare

Banka fillimisht njihet huatë dhe paradhëniet, depozitat, letrat me vlerë të borxhit, huazimet dhe detyrimet e varura në datën në të cilën ato janë origjinuar. Të gjitha instrumentet e tjerë financiarë (përfshirë blerjet në rrugë të rregullt dhe shitjet e pasurive financiare) njihen në datën e tregtisë, që është data në të cilën Banka bëhet palë në dispozitat kontraktuale të këtij instrumenti.

Një pasuri ose detyrim financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë plus, për një zë jo nëVDPFH, kostot e transaksionit që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të tij. Vlera e drejtë e një instrumenti financiar në njohjen fillestare është zakonisht çmimi i tij i transaksionit. Shikoni Shënimin f) vii) për një përshkrim të politikës nëse vlera e drejtë e një instrumenti financiar në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(ii) Klasifikimi (vazhdim)

Në njohjen fillestare, një pasuri financiare klasifikohet si e matur me: koston e amortizuar, VDATGJ ose VDPFH. Një pasuri financiare matet me koston e amortizuar nëse plotëson të dyja kushtet e mëposhtme dhe nuk është përcaktuar si në VDPFH:

- pasuritë mbahen në kuadër të një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është mbajtja e pasurive për mbledhjen e rrjedhave kontraktuale të parasë; dhe
- kushtet kontraktuale të pasurive financiare japin datat e përcaktuara në rrjedhat e parasë të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën e principalit të papaguar.

Një instrument borxhi matet në VDATGJ vetëm nëse plotëson të dyja këto kushte dhe nuk është përcaktuar si në VDPFH:

- pasuritë mbahen brenda një modeli biznesi objektiv i të cilit arrihet si nga mbledhja e rrjedhat kontraktuale të parasë dhe shitja e pasurive financiare; dhe
- kushtet kontraktuale të pasurive financiar japin datat e përcaktuara në rrjedhat e parasë të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën e principalit të papaguar

Për njohjen fillestare të një investimi kapital që nuk mbahet për shitje, Banka mund të zgjedhë në mënyrë të pakthyeshme për të paraqitur ndryshimet e mëvonshme në vlerën e drejtë në ATGJ. Kjo zgjedhje bëhen në bazë të investimeve për investime.

Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 të gjitha pasuritë financiare të bankës klasifikohen si të matura me koston e amortizuar ose në VDATGJ.

Vlerësimi i modelit të biznesit

Banka bën një vlerësim të objektivit të një modeli biznesi në të cilin një pasuri është mbajtur në një nivel të portofolit, sepse kjo më së miri reflekton mënyrën se si menaxhohet biznesi dhe i jepet informacioni menaxhmentit. Informacioni i konsideruar përfshinë:

- politikat dhe objektivat e deklaruara për portofolin dhe funksionimin e këtyre politikave në praktikë. Në veçanti, nëse strategjia e menaxhmentit fokusohet në fitimin e të ardhurave nga interesi kontraktual, duke ruajtur një profil të caktuar të normës së interesit, duke përputhur kohëzgjatjen e pasurive financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që financojnë ato pasuri ose realizimin e rrjedhës së parasë nëpërmjet shitjes së pasurive;
- si vlerësohet dhe raportohet performanca e portofolit të menaxhmentin e Bankës;
- risqet që ndikojnë në ecurinë e modelit të biznesit (dhe pasuritë financiare të mbajtura brenda modelit të biznesit) dhe si menaxhohen ato risqet;
- se si menaxherët e biznesit janë kompensuar - p.sh. nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të pasurive të administruara ose rrjedhat së parasë kontraktuale të mbledhura; dhe
- frekuenca, vëllimi dhe koha e shitjeve në periudhat e mëparshme, arsyet për shitjet e tilla dhe pritshmëritë e tij për aktivitetin e ardhshëm të shitjes. Megjithatë, informacioni rreth aktivitetit të shitjeve nuk konsiderohet veç e veç, por si pjesë e një vlerësimi të përgjithshëm se si është arritur objektivi i Bankës për menaxhimin e pasurive financiare dhe si realizohen rrjedha të parasë.

Banka nuk mban ndonjë pasuri financiare që mbahet për tregtim ose menaxhim dhe performanca e të cilave vlerësohet sipas VDPFH.

Vlerësimi nëse rrjedhat kontraktuale të parasë janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit

Për qëllimet e këtij vlerësimi, 'principalit' përcaktohet si vlera e drejtë e pasurisë financiare në njohjen fillestare. 'Interesi' përcaktohet si një shpërblim për vlerën kohore të parasë dhe për riskun kreditor që lidhet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohore dhe për risiqet dhe kostot e tjera bazë të kreditimit (p.sh. risku i likuiditetit dhe kostot administrative) si dhe për marzhën e fitimit.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Vlerësimi nëse rrjedhat kontraktuale të parasë janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit

Në vlerësimin nëse rrjedhat kontraktuale të parasë janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit, Banka konsideron kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshinë vlerësimin nëse pasuritë financiare përmbajnë një term kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e rrjedhës kontraktuale të parasë në mënyrë që ajo të mos plotësojë këtë kusht. Gjatë marrjes së vlerësimit, Banka konsideron:

- ngjarje të kushtëzuara që do të ndryshonin sasinë dhe kohën e rrjedhave të parasë;
- karakteristikat e borxhit;
- parapagimi dhe afatet e zgjatjes;
- kushtet që kufizojnë pretendimet e Bankës për rrjedhat e parasë nga pasuritë e specifikuara; dhe
- karakteristika që ndryshojnë konsideratën për vlerën kohore të parasë - p.sh., rivendosjen periodike të normave të interesit.

Banka ka një portofol kredie afatgjatë me normë fikse për të cilën Banka ka mundësi të propozojë rishikimin e normës së interesit në datat e rivendosjes periodike. Këto të drejta të rivendosjes janë të kufizuara në normën e tregut në kohën e rishikimit. Huamarrësit kanë një mundësi që të pranojnë normën e rishikuar ose të shlyejnë huanë në parim pa dënim. Banka ka përcaktuar që rrjedhat kontraktuale të parasë të këtyre kredive janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit sepse opsioni ndryshon normën e interesit në një mënyrë që është konsideratë për vlerën kohore të parasë, riskun e kredisë, risqet e tjera bazë të huadhënies dhe kostot që lidhen me shumat kryesore të papaguara

Riklasifikimet

Pasuritë financiare nuk janë riklasifikuar pas njohjes së tyre fillestare, përveç në periudhën pas ndryshimit të modelit të biznesit të saj për menaxhimin e pasurive financiare.

Detyrimet financiare

Banka i klasifikon detyrimet financiare të matura në koston e amortizuar.

(iii) Ç'regjistrimi

Pasuritë financiare

Banka ç'regjiston një pasuri financiare, të tillë si një hua për një klient, kur kushtet janë rinegociuar në atë masë që, në thelb bëhet një hua e re, me diferencën e njohur si fitim ose si humbje e ç'regjistrimit. Gjatë vlerësimit se a do të ç'regjistrohet një pasuri financiare, Banka konsideron faktorët kualitativ dhe kuantitativ. Një ndër faktorët kyç gjatë vlerësimit të ç'regjistrimit të pasurisë financiare është tejkalimi i pragut 10% i vlerës bruto të asetit të modifikuar financiar kundrejt vlerës bruto të asetit origjinal (para modifikimit).

Në momentin e ç'regjistrimit, pasuria financiare e modifikuar njihet si pasuri e re e matur fillimisht me vlerën e tij të drejtë plus kostot e pranueshme të transaksionit. Njohja e pasurisë së re financiare nënkupton matjen e humbjeve të pritshme kreditore 12-mujore përderisa nuk janë plotësuar kërkesat për njohjen e humbjeve të pritshme përgjatë gjithë jetëgjatësisë. Ka raste kur pasuria financiare e modifikuar është e zhvlerësuar në njohjen e saj fillestare, ku në raste të tilla këto pasuri njihen si POCl. Nëse modifikimi nuk rezulton në rrjedhat e parasë që në thelb janë të ndryshme, ku Banka përdor pragun prej 10%, atëherë modifikimi nuk rezulton në ç'regjistrim. Në këtë rast, Banka rikalkulon vlerën kontabël bruto të pasurisë financiare dhe një shumën që vjen nga modifikimi si fitim apo humbje në pasqyrën e të ardhurave. Për njohjen e fitimit apo humbjes, Banka skonton rrjedhat e parasë të pasurisë financiare të modifikuar dhe pasurisë financiare fillestare me normën origjinale të interesit efektiv.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(iii) Ç'regjistrim (vazhdim)

Pasuritë financiare (vazhdim)

Kur pasuritë i shiten një pale të tretë me një normë totale të kthimit në pasuritë e transferuara, transaksioni trajtohet si një transaksion financimi i siguruar, i ngjashëm me transaksionet e shitjeve dhe të riblerjes, sepse Banka mban të gjitha ose në thelb të gjitha risqet dhe shpërblimet e pronësisë së këtyre pasurive.

Detyrimet Financiare

Banka ç'regjiston një detyrim financiar kur obligimet kontraktuale shlyhen, anulohen ose kanë përfunduar.

(iv) Modifikimet e pasurive dhe detyrimeve financiare

Pasuritë financiare

Nëse kushtet e një pasurie financiare ndryshohen, Banka vlerëson nëse rrjedhat kontraktuale të parasë të pasurisë së modifikuar janë në thelb të ndryshme. Nëse rrjedhat e parasë janë substancialisht të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale në rrjedhat e parasë nga pasuria financiare fillestare, konsiderohen se kanë skadar.

Në këtë rast, pasuritë financiare origjinale ç'regjistrohen dhe një pasuri financiare e re njihet me vlerën e drejtë.

Në këtë rast, pasuria fillestare financiare ç'regjistrohet dhe një pasuri e re financiare njihet me vlerën e drejtë plus çdo kosto të pranueshme të transaksionit. Çdo tarifë e marrë si pjesë e modifikimit llogaritet si më poshtë:

- Tarifat që merren parasysh në pëcaktimin e vlerës së drejtë të pasurisë së re dhe tarifat që përfaqësojnë rimbursimin e kostove të pranueshme të transaksionit përfshihen në matjen fillestare të pasurisë; dhe
- Tarifat e tjera përfshihen në fitim ose humbje si pjesë e fitimit ose humbjes nga ç'regjistrimi.

Nëse rrjedhat e parasë së pasurisë së modifikuar të bartur me koston e amortizuar nuk janë në thelb të ndryshme, atëherë modifikimi nuk rezulton në ç'regjistrimin e pasurisë financiare. Në këtë rast, banka rikalkulon vlerën kontabël bruto të pasurisë financiare dhe njeh shumën që vjen nga rregullimi i vlerës kontabël bruto si fitim ose humbje e modifikuar në fitim ose humbje. Nëse një ndryshim i tillë kryhet për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit, atëherë fitimi ose humbja paraqitet së bashku me humbjet nga rënia në vlerë. Në raste të tjera, ajo paraqitet si e ardhura nga interesi.

Detyrimet financiare

Banka ç'regjiston një detyrim financiar kur kushtet dhe rrjedhat e parasë të atij detyrimi ndryshojnë thelbësisht. Në këtë rast, detyrimi i ri financiar bazohet me kushtet e reja të ndryshuara në vlerën e tij të drejtë. Diferenca midis vlerës kontabël të detyrimit financiar që ç'regjistrohet dhe shumës së paguar njihet si fitim ose humbje.

Konsiderata e paguar përfshin pasuritë jo-financiare të transferuara, nëse ka, dhe supozimit të detyrimit, duke përfshirë ndryshim e ri të detyrimit financiar.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Detyrimet financiare (vazhdim)

Nëse ndryshimi i detyrimit financiar nuk llogaritet si ç'regjistrim, atëherë kostoja e amortizuar e detyrimit rrikalulohet duke zvogëluar rrjedhat e parasë në normën efektive origjinale të interesit dhe shuma e fituar ose e humbur, regjistrohet si fitim ose humbje. Për detyrimet financiare me normë të ndryshueshme, norma efektive origjinale e interesit e përdorur për të kalkuluar ndryshimet në fitim ose humbje rregullohet ashtu që të reflektojë kushtet aktuale të tregut në kohën e modifikimit. Çdo kosto dhe tarifë e shkaktuar njihet si një rregullim i vlerës kontabël të detyrimit dhe amortizohet gjatë periudhës së mbetur të detyrimit financiar të modifikuar duke rillogaritur normën efektive të interesit në këtë instrument.

(v) Netimi

Pasuritë dhe detyrimet financiare netohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar, atëherë, dhe vetëm atëherë kur Banka ka të drejtën ligjore për të netuar shumat dhe ajo synon ose të shlyejë ato në një bazë neto ose të realizojë pasurinë dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet sipas SNRF, apo për fitimet dhe humbjet që vijnë nga një grup i transaksioneve të ngjashme sikurse nga aktiviteti komercial i bankës.

(vi) Matja me kosto të amortizuar

'Kosto e amortizuar' e një pasurie ose detyrimi financiar është vlera me të cilën pasuria ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare, minus shlyerjet e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv për çdo diferencë ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim, dhe për pasuritë financiare të rregulluara për ndonjë zbritje të pritshme të humbjes nga kreditë. "Vlera kontabël bruto e një pasurie financiare" është kostoja e amortizuar e një pasurie financiare përpara se të korigjohet për çdo zbritje të humbjes së pritshme kreditore.

(vii) Matja me vlerë të drejtë

'Vlera e drejtë' është çmimi me të cilin pasuria mund të shitet, ose një detyrim të transferohet, në një transaksion të zakonshëm mes pjesëmarrësve në treg në datën e matjes, në një treg primar ose në mungesë të tij, në tregun më të favorshëm ku Banka ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një detyrimi pasqyron riskun e mosekzekutimit të tij.

Kur është e mundur, Banka përcakton vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e kuotuar në tregun aktiv për instrumentin. Tregu quhet aktiv kur transaksionet lidhur me pasurinë apo detyrimin ndodhin shumë shpesh dhe me volum të mjaftueshëm për të siguruar informacion të vazhdueshëm për çmimin.

Kur nuk ekziston një çmim i kuotuar në një treg aktiv, Banka përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e inputeve të vëzhgueshme dhe minimizojnë përdorimin e inputeve jo të vëzhgueshme. Teknika e zgjedhur e vlerësimit përfshinë gjithë faktorët që pjesëmarrësit në treg do të konsideronin në vendosjen e çmimit të një transaksioni.

Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar me njohjen fillestare të tij është zakonisht çmimi i transaksionit – për shembull; vlera e drejtë e konsideratës së dhënë ose të marrë.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(vii) Matja me vlerë të drejtë (vazhdim)

Nëse Banka vendos se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit dhe se vlera e drejtë nuk është evidentuar as me një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një pasuri apo detyrim identik, e as nuk është e bazuar në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet e vrojtueshme në treg, atëherë instrumenti financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë, i rregulluar për të shtyrë në kohë diferencën midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit. Më pas, kjo diferencë është njohur në fitim ose humbje në një bazë të përshtatshme mbi jetën e instrumentit por jo më vonë se vlerësimi që mbështetet plotësisht nga të dhëna të vëzhgueshme të tregut ose kur transaksioni mbyllet. Nëse një pasuri ose një detyrim i matur me vlerën e drejtë ka një çmim oferte dhe një çmim kërkesë, atëherë Banka mat pasuritë dhe pozicionet e gjata me një çmim oferte dhe detyrimet dhe pozicionet e shkurtra me një çmim kërkesë.

Vlera e drejtë e një kërkesë për depozita nuk është më e vogël se shuma e pagueshme në kërkesë, e zbritur nga data e parë në të cilën shuma mund të kërkohej të paguhet.

Banka njih transferime midis niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë që nga fundi i periudhës së raportimit gjatë së cilës ndryshimi ka ndodhur në nivelet e VD (shënimi 4).

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë

Modeli për njohjen e humbjeve të pritshme kreditore zbatohet në instrumentet financiare që maten me koston e amortizuar apo me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse. Ato instrumente financiare janë si më poshtë:

- Kreditë dhe paradhëniet ndaj bankave;
- Kreditë dhe paradhëniet ndaj klientëve;
- Letrat me vlerë;
- Të arkëtueshmet nga qiraja financiare dhe operative të njohura nga qiradhënësi;
- Zotimet kreditore;
- Kontratat e garancioneve financiare.

Vlera e humbjeve të pritshme përditësohet në çdo datë raportuese për të reflektuar ndryshimet në rrezikun kreditor që nga njohja fillestare e instrumentit të caktuar financiar.

Varësisht vlerësimit të rrezikut kreditor, Banka grupon pasuritë financiare në Fazën 1, Fazën 2, Fazën 3 dhe POCl, sipas përshkrimit më poshtë:

Faza 1: përfshin të gjitha pasuritë financiare të cilat nuk kanë pasur rritje të konsiderueshme të rrezikut kreditor si dhe ato pasuri, rreziku kreditor i të cilave është përmirësuar dhe pasuria financiare është riklasifikuar nga Faza 2. Banka, për këto pasuri financiare, njih humbje të pritshme kreditore 12-mujore.

Faza 2: përfshin të gjitha pasuritë financiare të cilat kanë shfaqur një rritje të konsiderueshme të rrezikut kreditor që nga krijimi si dhe ato pasuri të cilat kanë pasur përmirësim të rrezikut kreditor dhe janë riklasifikuar nga Faza 3. Banka, për këto pasuri financiare, njih humbje të pritshme kreditore përgjatë tërë jetëgjatësisë.

Faza 3: përfshin të gjitha pasuritë financiare të dështuara, apo referuar si pasuri financiare të zhvlerësuar. Banka, për këto pasuri financiare, njih humbje të pritshme kreditore përgjatë tërë jetëgjatësisë.

POCl: Pasuritë financiare të zhvlerësuar - të blera apo nga origjina (POCl) janë pasuri financiare që kanë pësuar zhvlerësim kreditor që në njohjen fillestare. Pasuritë e POCl regjistrohen me vlerën e drejtë që në njohjen fillestare dhe të ardhurat nga interesi njihen më pas në bazë të NEI (normës efektive të interesit) të rregulluar.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Humbjet e pritshme kreditore njihen vetëm në masën që ka një ndryshim pasues në humbjet e pritura kreditore. Për pasuritë financiare për të cilat Banka nuk ka shpresa të arsyeshme për mbulimin e të gjithë shumës së papaguar, ose një pjesë të saj, vlera kontabël bruto e pasurisë financiare zvogëlohet. Kjo konsiderohet një ç'regjistrim (i pjesshëm) i pasurisë financiare.

Përkufizimi i dështimit

Kritike për përcaktimin e humbjeve të pritshme kreditore është dhe përkufizimi i dështimit. Në momentin kur huamarrësi plotëson kriteret e dështimit, atëherë klasifikohet në Fazën 3.

Në përkufizimin e dështimit, Banka merr parasysh kriteret kuantitative dhe kualitative.

Kriteret kuantitative

Huamarrësi është në vonesë për më shumë se 90 ditë. Banka bën vlerësimin e vonesave mbi 90 ditë në baza të vazhdueshme bazuar në pragjet e materialitetit të përcaktuara për portfolion Biznes dhe Retail. Pragu i materialitetit përbëhet nga një komponent absolut dhe relativ:

- Komponenti i pragut absolut është i barabartë me 100 Euro për portfolion Retail dhe 500 Euro për portfolion Biznes.
- Komponenti i pragut relativ është i barabartë me 1% të shumës totale të ekspozimit në bilancin e gjendjes. Ky prag definohet si përqindje e obligimit kreditor në vonesë në relacion me ekspozimin në bilanc të huamarrësit, duke përjashtuar ekspozimet e ekuitetit.

Si në portfolion Retail poashtu dhe Biznes, pragjet e materialitetit kalkuloohen në nivel të huamarrësit.

Kriteret kualitative

Kriteret kualitative të përdorura nga Banka të cilat kanë ndikim në përkufizimin e dështimit janë:

- Shfaqje e vonesave të vazhdueshme në një instrument të huamarrësit, e cila ka efekt përhapës në instrumentet tjera;
- Detyrimi kreditor i nënshtrohet një ristrukturimi të vështirë;
- Huamarrësi i nënshtrohet kushteve të ristrukturimit për herën e dytë;
- Huamarrësi është i vdekur;
- Huamarrësi ka falimentuar / është i paaftë të paguaj;
- Burimet e vazhdueshme të të ardhurave të huamarrësit nuk janë më në dispozicion për të përmbushur pagesat e kësteve;
- Raste mashtrimi, të cilat raste kanë ndikim të rëndësishëm në aftësinë paguese dhe performuese të huamarrësit;
- Është bërë shitja e detyrimit kreditor me një humbje ekonomike materiale për bankën;
- Janë inicuar procedurat përmbarimore/gjyqësore ndaj huamarrësit me ndikim të mundshëm në aftësinë e tij për të shlyer borxhin;
- Blerja e pasurive financiare të zhvlerësuara që në blerje (POCI).

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) *Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)*

Rritja e ndjeshme në riskun kreditor

Banka vendosë çdo ekspozim në një shkallë të riskut kreditor bazuar në kriteret e brendshme, duke përdorur faktorë cilësor dhe sasior që janë tregues të rrezikut të mospagimit. Çdo ekspozim do të alokohet në një shkallë të riskut kreditor në njohjen fillestare bazuar në informacionin e disponueshëm në lidhje me huamarrësit. Ekspozimet do t'i nënshtrohen një monitorimi të vazhdueshëm, i cili mund të rezultojë në një ekspozim të zhvendosur në një shkallë të ndryshme të riskut kreditor.

Gjatë përcaktimit në qoftëse rreziku i dështimit është rritur ndjeshëm në një instrument financiar që nga njohja fillestare, Banka konsideron informacionin e arsyeshëm dhe mbështetës i cili është i gatshëm pa kosto apo përpjekje shtesë. Kjo përfshin informacionin dhe analizat kualitative dhe kuantitative bazuar në eksperiencën historike të Bankës, vlerësimin e duhur kreditor si dhe përfshirjen e informacioneve parashikuese.

Banka përdor kriteret e ndryshme për të përcaktuar nëse ka pasur një rritje të ndjeshme të rrezikut kreditor:

Kriteret kuantitative të vendosura për të matur përkeqësimin e cilësisë kreditore të një aseti financiar që nga njohja fillestare.

- Presupozimi i kundërshtueshëm se rreziku kreditor për një aset financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare kur pagesat kontraktuale janë më shumë se 30 ditë në vonesë.

- Kriteret kualitative të bazuara në vlerësime dhe gjykime të brendshme të cilat janë të mjaftueshme për të përcaktuar se një aset financiar ka përmbushur kriterin për njohjen e provizioneve në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme kreditore përgjatë gjithë jetëgjatësisë.

Në momentin kur Banka vlerëson se një aset financiar ka pasur një rritje të ndjeshme të rrezikut kreditor, atëherë njihen humbjet e pritshme kreditore përgjatë gjithë jetëgjatësisë dhe aseti klasifikohet në Fazën 2.

Kriteri kuantitativ

Kriteri kuantitativ zbatohet dhe matet individualisht në çdo aset kreditor. Për përdorimin e kriterit kuantitativ, Banka nuk bën grupimin e ekspozimeve kreditore, që do të thotë se matja e rritjes së ndjeshme të rrezikut kreditor nuk kryhet në baza kolektive. Banka mat cilësinë kreditore me shkallët e caktuara të klasifikimit dhe kështu pragjet për rritje të ndjeshme të rrezikut kreditor janë të përcaktuara në bazë të këtyre shkallëve. Rritja e ndjeshme e rrezikut kreditor përcaktohet duke vlerësuar ndryshimet në probabilitetin e dështimit. Janë përcaktuar pragjet specifike, ku Banka përdor pragun relativ për të përcaktuar rritjen e ndjeshme të rrezikut kreditor.

Kriteret kualitative

Banka ka vendosur kriteret kualitative për të matur rritjen e ndjeshme të rrezikut kreditor qoftë në baza individuale apo kolektive.

Përgjithësisht, kriteret kualitative të përdorura nga Banka për përcaktimin e rritjes së ndjeshme të rrezikut kreditor përfshijnë:

- Ndryshime në qasjen e menaxhimit të rrezikut kreditor të huamarrësit në lidhje me instrumentin financiar;
- Ndryshime në kushtet e kontratës;
- Ndryshime domethënëse në treguesit e jashtëm të tregut të rrezikut kreditor për një instrument të veçantë financiar ose instrumente të ngjashme financiare.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) *Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)*

Kriteret e brendshme

Për përcaktimin e rritjes së konsiderueshme të rrezikut kreditor, Banka përfshin kriteret e brendshme, të cilat kriteret mund të variojnë varësisht portfolios së Bankës, pra Retail dhe Biznes.

Kriteret e brendshme për portfolion Retail janë konsideruar si në vijim:

- Rritje të ndjeshme të rrezikut kreditor në instrumentet tjera financiare të të njëjtit huamarrës – efekti i përhapjes;
- Ndryshime domethënëse në performancën dhe sjelljen e pritshme të huamarrësit;
- Ndryshime domethënëse në kushtet fillestare të kontratës së huamarrësit.

Kriteret e brendshme për portfolion Biznes janë konsideruar si në vijim:

- Rritje të ndjeshme të rrezikut kreditor në instrumentet tjera financiare të të njëjtit huamarrës – efekti i përhapjes;
- Një ndryshim domethënës në nivelin e shitjeve të biznesit të huamarrësit;
- Ndryshime rregullative të planifikuara që qojnë në ngjarje të tilla si përkeqësim financiar i biznesit, bankrotim;
- Ndryshim domethënës negativ aktual ose i pritshëm në mjedisin rregullator, ekonomik ose teknologjik të huamarrësit;
- Rritja e vështirësive financiare të huamarrësit që ndikojnë në mospajtueshmëri me ligjet dhe rregulloret;
- Ndryshime të rëndësishme në industrinë në të cilën operon huamarrësi dhe që mund të ketë efekt në të dhënat financiare.

Banka monitoron efektivitetin e kriterëve të përdorura për të identifikuar rritje të konsiderueshme të rrezikut kreditor me rishikime të rregullta për të konfirmuar se kriteret janë të afta të identifikojnë rritje të konsiderueshme të riskut kreditor para se një ekspozim të jetë në vonesë.

Inputet dhe Matja e Humbjeve të Pritshme Kreditore (HPK-ve)

Humbja e pritshme kreditore matet në bazë të një periudhe 12-mujore ose jetëgjatësisë, në varësi të faktit nëse ka ndodhur një rritje e ndjeshme e rrezikut kreditor që nga njohja fillestare ose konsiderohet që një pasuri financiare të jetë e zhvlerësuar.

Inputet kyçe për matjen e HPK-ve janë si më poshtë:

- Probabiliteti i dështimit (PD);
- Humbja nga dështimi (LGD);
- Ekspozimi në dështim (EAD).

Probabiliteti i dështimit (PD)

PD është një vlerësim i mundësisë së mospagimit gjatë një horizonti të caktuar kohor. Është vlerësuar si në një moment në horizontin kohor (point-in-time).

Llogaritja është e bazuar mbi modelet e vlerësimit statistikor dhe të vlerësuar duke përdorur mjete vlerësimi të përshtatura për kategoritë e ndryshme të kundërpalëve dhe ekspozimeve.

Këto modele statistikore bazohen në të dhënat e tregut (aty ku janë të disponueshme), si dhe në të dhëna të brendshme që përfshijnë faktorë sasior dhe cilësor. PD-të janë vlerësuar duke marrë parasysh maturimet kontraktuale të ekspozimeve dhe normat e parashikuara të parapagimit. Vlerësimi bazohet në kushtet aktuale, i përshtatur për të marrë parasysh vlerësimet e kushteve të ardhshme që do të ndikojnë në PD. Analiza e PD-së do të përfshijë identifikimin dhe kalibrimin e marrëdhënieve ndërmjet ndryshimeve në normat e dështimit dhe ndryshimet në faktorët kryesorë makroekonomikë.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) *Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)*

Grupimi i instrumenteve financiare me karakteristikë të përbashkëta

Banka, bazuar në kërkesat e standardit, bën grupimin e instrumenteve financiare bazë të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut kreditor me qëllim që të vlerësojë rrezikun e dështimit dhe ndryshimeve përkatëse të tij, kur informacioni mbështetës i arsyeshëm për një instrument të caktuar nuk është i disponueshëm pa kosto dhe përpjekje të panevojshme, në datën e raportimit. Shembuj të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut kreditor mund të përfshijnë, por nuk kufizohen vetëm në:

- a. llojin e instrumentit;
- b. vlerësimet e rrezikut të kredisë;
- c. llojin e kolateralit;
- d. data e njohjes fillestare;
- e. afati i mbetur deri në maturim;
- f. industria;
- g. vendndodhjen gjeografike të huamarrësit; dhe
- h. vlerën e kolateralit në lidhje me aktivin financiar në qoftë se kolaterali ka një ndikim në mundësinë e ndodhjes së dështimit (për shembull, huatë jo në rekurs në disa juridiksione ose raporti hua / kolateral).

Grumbullimi i instrumenteve financiare për të vlerësuar nëse ka ndryshime në rrezikun kreditor në baza kolektive mund të ndryshojë me kalimin e kohës, pasi mund të merret në dispozicion informacion i ri për instrumente financiare individuale, ose grupe instrumentesh.

Grupimet e portfolios me profil të ngjashëm të rrezikut kreditor

Banka, për qëllime të modelimit të PD-së, për ekspozimet e veçanta kreditore bën klasifikimin e tyre në segmente me profil rreziku të njëjtë ose të ngjashëm – referuar si grupe homogjene.

Grupimet e përdorura nga Banka janë si në vijim:

- Korporatë & NVM
- Mikro
- Agro
- Hipotekare
- Veteranët & Invalidët
- Konsumuese
- Kartelat Kreditore.

Humbja nga dështimi (LGD)

Humbja e dhënë e dështimit paraqet shumën e humbjes së mundshme në një ekspozim të papaguar. Banka vlerëson parametrin LGD bazuar në historinë e normave të rikuperimit të palëve që kanë dështuar. Modeli i LGD-së konsideron gjithashtu dhe strukturën si dhe kostot e rikuperimit nga kolaterali që është pjesë integrale e pasurisë financiare. Këto llogariten mbi rrjedhat e pasasë të skontuara duke përdorur normën e interesit efektiv si faktor skontimi.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) *Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)*

Rikuperimet nga kolaterali për modelin e LGD-së

Banka, për qëllime të vlerësimit të rikuperimeve të mundshme nga kontratat e ndryshme kreditore, konsideron dhe kolateralin si rikuperim të mundshëm të LGD-së. Kolateralet jo me patjetër ndikojnë që një instrument financiar l mbuluar të mos ketë rritje të ndjeshme të rrezikut kreditor, por ndikimi i tyre vërehet në përqindjen e LGD-së. Kolateralet që Banka konsideron të mundshme për rikuperim janë si në vijim:

- Mbulueshmëria me para të gatshme;
- Mbulueshmëria me Fondin Kosovar për Garanci Kreditore (FKGK);
- Mbulueshmëria me patundshmëri.

Për secilin lloj të mbulueshmërisë egziston një nivel i caktuar që ndihmon në zbutjen e rrezikut kreditor, rrjedhimisht në uljen e LGD-së.

Për instrumentet financiare të mbuluara me patundshmëri, Banka është bazuar në përvojën historike të shitjeve. Ato do të llogariten në bazë të rrjedhës së parasë të diskontuara duke përdorur normën efektive të interesit si faktor diskontues.

Ekspozimi në dështim (EAD)

EAD është një vlerësim i ekspozimit në një datë të ardhshme të mospagimit, duke marrë parasysh ndryshimet e pritshme në ekspozim pas datës së raportimit, duke përfshirë ripagimet e principalit dhe interesit, dhe tërheqjet e pritshme për kontratat e zotuar.

Qasja e modelimit të EAD-së nga ana e Bankës pasqyron ndryshimet e pritshme në vlerën e mbetur përgjatë tërë jetëgjatësisë së ekspozimit kreditor, të cilat lejohen nga kushtet aktuale kontraktuale, të tilla si profilet e amortizimit, shlyerjet e parakohshme, ndryshimet në përdorimin e zotimeve të patërhequra dhe veprimet e ndërmarra për zbutjen e kredisë para dështimit. Banka përdor modele të EAD-së që pasqyrojnë më së miri karakteristikat e portfolios kreditore.

Përafrimi i CCF

Banka bën analiza vjetore për të matur faktorin e konvertimit të kredive, ku observon një periudhë 5 vjeçare për vlerësimin e zotimeve duke matur mesataren e raportit të shfrytëzimit të zotimeve në datën e dështimit. Analizat kanë rezultuar që ky raport të jetë shumë afër vlerës 100%, prandaj dhe CCF është vendosur 100% për të gjitha segmentet në të gjitha periudhat.

Faktori skontues

Në përgjithësi, për ekspozimin në bilancin e gjendjes i cili nuk është POCl, faktori skontues për llogaritjen e humbjeve të pritshme kreditore është norma efektive e interesit ose një përafrim i saj.

Ndërsa për ekspozimet POCl, përdoret një normë e interesit efektiv e rregulluar.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) *Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)*

Matja e humbjeve të pritshme kreditore (HPK-ve)

Matja e HPK-ve pasqyron modelin e përgjithshëm të përkeqësimit ose përmirësimit të cilësisë kreditore të instrumenteve financiare, shprehur si rritje e ndjeshme ose jo e rrezikut kreditor.

Për instrumentet financiare të rinj, kompensimi për zhvlerësim matet në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme 12-mujore të kredisë. Kur rreziku i dështimit të instrumentit rritet ndjeshëm krahasuar me rrezikun e matur në krijimin e tij, Banka do të masë një kompensim të barabartë me humbjet e pritshme përgjatë gjithë jetëgjatësisë së kredisë.

Pra, siç është specifikuar dhe më lartë, Banka grupon instrumentet financiare si më poshtë:

Faza 1: përfshin instrumentet financiare të sapo-krijuara që nuk janë të zhvlerësuara si rezultat i dështimit, si dhe instrumentet financiare ekzistuese për të cilat rreziku kreditor nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare. HPK-të për këto aktive maten në baza 12-mujore duke marrë parasysh:

- Probabilitetin që kreditë do të dështojnë brenda 12 muajve pas datës së raportimit (referuar si 'PD 12-mujore'), dhe
- Humbjen që do të pësohet gjatë jetëgjatësisë së kredisë në rast dështimi (referuar si humbja e dhënë nga dështimi ose 'LGD').
-

Faza 2: përfshin instrumente financiare për të cilat rreziku kreditor është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, dhe për të cilat nuk ka evidenca objektive që dëshmojnë se dështimi ka ndodhur. SNRF 9 kërkon që matja e HPK-ve për këto instrumente bëhet përgjatë gjithë jetëgjatësisë duke marrë parasysh:

- Probabilitetin që kreditë do të dështojnë përgjatë gjithë jetës së mbetur pas datës së raportimit (e njohur si "PD kumulative gjatë gjithë jetëgjatësisë"), dhe
- Humbjen që do të pësohet gjatë jetëgjatësisë së kredisë në rast dështimi.

Faza 3: përfshin instrumentet financiare për të cilat ka dëshmi objektive që dështimi ka ndodhur në datën e raportimit (pra janë kredi në dështim). SNRF 9 kërkon që HPK-të për këto instrumente vlerësohen përgjatë jetëgjatësisë së mbetur duke marrë parasysh humbjen e parikuperueshme.

POCI: përfshin instrumentet e ç'vlerësuara në datën e blerjes ose të origjinimit (përgjithësisht këto instrumente blihen me zbritje të thellë për shkak të zhvlerësimit). Këto instrumente fillimisht njihen me vlerën e drejtë minus kompensimin për zhvlerësim matur në datën e origjinimit ose blerjes. Më pas HPK ri-matet në çdo datë raportimi dhe ndryshimet njihen në pasqyrën e fitimit apo humbjes.

Vlerësimi kolektiv i HPK-ve

Banka në përgjithësi bën matjen dhe vlerësimin grupor të HPK-ve, kjo në rastet kur ka pak ose aspak informacion specifik për kredimarrës. Matja kolektive e HPK-ve ka karakteristikat e ndryshme për secilën nga Fazat.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) *Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)*

Matja e HPK-ve për Fazën 1

Faza 1 mbulon humbjet e pritshme nga ngjarjet e mospagimit që priten deri në 12 muaj pas dates së bilancit të gjendjes. Ajo nuk mbulon humbjet në instrumentet financiare që mund të rezultojnë në mospagim pas periudhës 12 mujore. Parametrat e përfshirë në llogaritjen e HPK-ve kanë horizont 12-mujor. Sidoqoftë, të gjithë instrumentet financiare afatshkurtra (me maturitet më pak se 1 vit) trajtohen në përputhje me qasjen e humbjes së pritshme të jetëgjatësisë.

Matja e HPK-ve për Fazën 2

Për instrumentet financiare të Fazës 2, HPK-të vlerësohen përgjatë periudhës në të cilën Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut kreditor, pra përgjatë jetëgjatësisë së instrumentit financiar. Humbjet e pritshme kreditore përgjatë jetëgjatësisë përcaktohen si humbjet e pritshme kreditore që vijnë nga të gjitha ngjarjet e mundshme të mospagimit gjatë jetëgjatësisë së pritshme të një instrumenti financiar.

Për llogaritjen e humbjes së pritshme kreditore për Fazën 1 dhe Fazën 2 përdoret i njëjti ekuacion. Dallimi i vetëm midis Fazës 1 dhe Fazës 2, përveç horizontit të ndryshëm kohor, është se për Fazën 2, humbja e pritshme kreditore zbritet me normën efektive të interesit për të gjitha instrumentet financiare, ndërsa në Fazën 1, vetëm humbjet e pritshme për instrumentet financiare në maturim në 12 muaj zbriten me NEI.

Matja e HPK-ve për Fazën 3

Dështimi nuk është më i pritshëm, por ka ndodhur për kreditë e klasifikuara në Fazën 3, rrjedhimisht, probabiliteti i dështimit është i barabartë me 1. Humbjet e pritshme kreditore vlerësohen në masën e humbjeve të parikuperueshme pas shqyrtimit të pagesave të pritshme nga të gjitha strategjitë e rikuperimit, reflektuar në LGD të vlerësuar për çdo muaj pas dështimit.

Vlerësimi individual i HPK-ve

Banka vlerëson instrumentet financiare individualisht pas dështimit dhe klasifikimit të tyre në Fazën 3 dhe që kanë ekspozim mbi vlerën 100,000 Euro.

Për të kryer vlerësimin individual, Banka duhet të identifikojë dhe parashikojë pagesat e pritshme sipas të gjitha strategjive të rikuperimit.

Pagesat e parashikuara do të hyjnë në përcaktimin e humbjeve që do të skontojnë në datën e raportimit duke përdorur normën specifike të interesit efektiv të ekspozimit të caktuar. Humbjet e pritshme kreditore për instrumentet financiare të vlerësuara individualisht vlerësohen si diferenca në mes të vlerës kontabël bruto dhe pagesave të skontuara.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) *Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)*

Informacionet parashikuese

Sipas SNRF 9, Banka përfshinë informacione parashikuese në të dyja vlerësimet e saj nëse risku kreditor i një instrumenti është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare dhe matja e saj HPK-së. Banka formulon një pamje "të skenarit bazë" të drejtimit të ardhshëm të variablave përkatëse ekonomike dhe një gamë përfaqësuese të skenarëve të tjerë të mundshëm të parashikimit bazuar në shqyrtimin e një sërë informacionesh të jashtme aktuale dhe parashikuese.

Ky proces përfshin zhvillimin e tri skenarëve ekonomikë duke marrë parasysh probabilitetet relative të secilit rezultat. Skenarët e përdorur janë:

- Skenari bazë
- Skenari optimist
- Skenari pesimist

Informacioni i jashtëm mund të përfshijë të dhëna ekonomike dhe parashikime të publikuara nga organet qeveritare dhe autoritetet monetare në vendet ku vepron Banka, organizata ndërkombëtare si Banka Botërore dhe Fondi Monetar Ndërkombëtar si dhe sektori privat përfshirë organizatat hulumtuese.

Skenari bazë paraqet një rezultat më të mundshëm dhe përafrohet me informacionin e përdorur nga Banka për qëllime të tjera, siç janë planifikimi strategjik dhe buxheti. Skenarët e tjerë do të përfaqësojnë rezultate më optimiste dhe më pesimiste. Banka gjithashtu në mënyrë periodike kryen stres testet më ekstreme për të kalibruar përcaktimin e saj për këto skenarë të tjerë përfaqësues.

Banka ka identifikuar dhe dokumentuar drejtuesit kryesorë të riskut kreditor dhe humbjeve kreditore për secilin portofol të instrumenteve financiare dhe duke përdorur një analizë të të dhënave historike, ka vlerësuar marrëdhëniet midis variablave makro-ekonomike dhe rrezikut kreditor përfshirë humbjet kreditore. Këta drejtues kryesorë përfshijnë parashikimet e bruto produktit vendor (BPV), nivelin e papunësisë dhe parashikimet e inflacionit. Marrëdhëniet e parashikuara midis treguesve kryesorë dhe niveleve të dështimeve në portfolio të ndryshme të aseteve financiare zhvillohen bazuar në analizën e të dhënave historike së paku të 5 viteve të fundit.

Zërat jashtë bilancit

Garancionet financiare dhe Zotimet për hua

Detyrimet e Bankës për secilin garancion matet me vlerën më të lartë të shumës së njohur fillimisht minus amortizimi kumulativ i njohur në pasqyrën e të ardhurave, dhe provizioni sipas matjes me HPK. Për këtë qëllim, Banka vlerëson HPK-të bazuar në vlerën aktuale të pagesave të pritshme për të rimbursuar mbajtësin për një humbje kredie që ajo shkakton. Mungesat e rrjedhave të pritshme të parasë zbriten nga një normë e interesit e rregulluar me normën e interesit të rregulluar relevante për ekspozimin në fjalë. HPK-të që lidhen me kontratat e garancioneve financiare njihen tek detyrimet tjera & provizionet.

Garancionet financiare janë kontrata që e detyrojnë Bankën që të bëjë pagesa specifike për të rimbursuar mbajtësin për një humbje që lindë kur një debitor specifik nuk paguan në afat sipas termave të një instrumenti huadhënës. Angazhimet për hua janë angazhimet e përcaktuara për të siguruar kredi sipas termave dhe kushteve të para-përcaktuara. Angazhime të tilla financiare regjistrohen në pasqyrën e pozicionit financiar, nëse dhe kur ato bëhen të pagueshme.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) *Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)*

Kreditë e riprogramuara dhe të modifikuara

Banka ndonjëherë bën ndryshime në kushtet origjinale të kredive si një përgjigje ndaj vështirësive financiare të kredimarrësit, në vend se të marrë në posedim ose ta detyrojë kolektimin e kolateralit.

Banka konsideron një kredi të riprogramuar kur këto modifikime jepen si rezultat i vështirësive financiare të pranishme ose të pritshme të kredimarrësit dhe Banka nuk do të kishte rënë dakord me to nëse kredimarrësi do të ishte financiarisht i shëndetshëm. Treguesit e vështirësive financiare përfshijnë kovenantat e vonesës, ose shqetësime të rëndësishme të ngritura nga Departamenti i Riskut. Riprogramimi mund të përfshijë zgjatjen e marrëveshjeve së pagesës dhe marrëveshjen e kushteve të reja të kredisë.

Sapo kushtet të jenë rinegociuar, çdo zhvlerësim matet duke përdorur normën efektive origjinale të interesit siç llogaritet para modifikimit të kushteve të kontratës. Është politikë e bankës që të monitorojë kreditë e riprogramuara për të siguruar që pagesat e ardhshme të vazhdojnë të jenë të mundshme. Vendimet e çregjistrimit dhe klasifikimi ndërmjet Fazës 2 dhe Fazës 3 përcaktohen në bazë të secilit rast veç e veç. Sapo një aset të klasifikohet si i riprogramuar, ai do të mbetet i tillë për periudhën provuese minimale 24 mujore. Në mënyrë që kredia të riklasifikohet nga kategoria e riprogramuar, huamarrësi duhet të plotësojë të gjitha kriteret e mëposhtme:

- Të gjitha instrumentet e tij kreditore duhet të konsiderohen që janë performuese,
- Periudha provuese prej dy vjet ka kaluar nga data kur kontrata e modifikuar është konsideruar performuese,
- Pagesa të rregullta me më shumë se një shumë e parëndësishme e principalit ose interesit janë bërë gjatë së paku gjysmës së periudhës provuese
- Huamarrësi nuk ka ndonjë kontratë që ka më shumë se 30 ditë vonesë.

Shlyerjet e produkteve kreditore

Instrumentet financiare shlyhen nga bilanci i gjendjes në momentin kur Banka nuk ka pritshmëri të arsyeshme për rikuperimin e atyre instrumenteve financiare (qoftë në tërësi ose një pjesë e tij).

Në momentin e shlyerjes së instrumenteve financiare, Banka vlerëson se huamarrësi nuk ka mjaftueshmëri të burimit të të ardhurave që mund të gjenerojnë flukse monetare të mjaftueshme për të kryer pagesat kontraktuale.

Banka bën shlyerjen e produkteve kreditore bazuar në kërkesat e rregullores për menaxhimin e rrezikut kreditor, si dhe politikën për shlyerjen e produkteve kreditore, ku pas klasifikimit të instrumenteve financiare në dështim (apo jo - performuese) d merren për bazë edhe kriteret e mbulueshmërisë së kredive me kolateral:

- a. nëse instrumentet financiare nuk janë të mbuluara me asnjë lloj të kolateralit, atëherë shlyerja duhet të bëhet në maksimum brenda 18 muajve,
- b. nëse mbulueshmëria është me kolateral të lëvizshëm shlyerja duhet të bëhet në maksimum brenda 36 muajve,
- c. nëse mbulueshmëria është me hipoteka, atëherë shlyerja mund të bëhet në maksimum brenda 60 muajve, dhe
- d. nëse mbulueshmëria është e kombinuar, ku mbi 50 % e ekspozimit është e mbuluar me hipotekë, atëherë shlyerja bëhet sipas pikes c.

Të gjitha instrumentet financiare para se të shlyhen duhet të jenë të mbuluara me provizion në nivel prej 100%.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) *Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)*

Paraqitja e provizionit për ECL në pasqyrën e pozicionit financiar

HPK-të paraqiten në pasqyrën e pozicionit financiar si më poshtë:

- pasuritë financiare të matura me koston e amortizuar: si zbritje nga vlera kontabël bruto e pasurive;
- zotimet e kredisë dhe kontratat e garancioneve financiare: në përgjithësi, si një provizion;
- kur një instrument financiar përfshin një komponent të shfrytëzuar dhe një element jo të shfrytëzuar, dhe Banka nuk mund të identifikojë HPK-në në përbërësin e zotimit të kredisë veçmas nga komponentët e shfrytëzuar: Banka paraqet një kompensim
- humbje të kombinuar për të dy komponentët. Shuma e kombinuar paraqitet si zbritje nga vlera kontabël bruto e komponentit të shfrytëzuar. Çdo tejkalim i lejjimit të humbjes mbi shumën bruto të komponentit të shfrytëzuar paraqitet si provizion; dhe
- instrumente të matura në VDATGJ: asnjë provizion për humbje nuk njihet në pasqyrën e pozicionit financiar sepse vlera kontabël e këtyre pasurive është vlera e drejtë e tyre. Sidoqoftë, provizioni i humbjes shpaloset në shënimin 13.

g) Paraja dhe ekuivalentet e parasë

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë monedhat dhe kartëmonedhat në arkë, gjendjet në Bankën Qendrore të pakufizuara në përdorimin e pasurive financiare shumë likuide me maturim fillestar deri në tre muaj të cilat, kanë risk të pa konsiderueshëm ndryshimi të vlerës së tyre të drejtë, dhe përdoren nga Banka për menaxhimin e zotimeve afatshkurtra.

Paraja dhe ekuivalentet e saj mbahen me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

h) Marrëveshjet e riblerjes (REPO)

Banka angazhohet në marrëveshjet e riblerjes (REPO) si pjesë e aktiviteteve të saj të menaxhimit dhe financimit të likuiditetit. REPO-të përfshijnë shitjen e letrave me vlerë me një marrëveshje për riblerjen e tyre me një çmim dhe datë të paracaktuar. Banka llogarit REPO-të si transaksione financimi dhe i njeh ato në bilanc si hua të kolateralizuara ose financime të kolateralizuara, në varësi të marrëveshjes.

Kolaterali i marrë ose i lënë peng sipas marrëveshjeve REPO njihet me vlerën e drejtë dhe i nënshtrohet rregullimeve të rregullta të vlerësimit. Çdo e ardhur ose shpenzim që lind nga ndryshimet në vlerën e drejtë të kolateralit njihet në pasqyrën e të ardhurave.

Kur Banka blen një aktiv financiar dhe hyn në marrëveshje për të riblerë aktivin me një çmim fiks në një datë të ardhshme (repo), marrëveshja kontabilizohet si vendosje dhe aktivi bazë njihet në pasqyrat financiare të Bankës.

Në datën e raportimit, Banka vlerëson thelbin e marrëveshjeve të saj REPO për të përcaktuar klasifikimin e tyre dhe i paraqet ato në përputhje me rrethanat në pasqyrat financiare.

i) Depozitat, huamarrjet dhe borxhet e varura

Depozitat, huazimet dhe borxhet e varura janë burimet kryesore të Bankës për financim.

Depozitat, huazimet dhe kreditë e varura maten me vlerën e drejtë minus kostot direkte të transaksionit dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

j) Pasuritë e riposeduara

Kolaterali i mbajtur në bazë të marrëveshjes së kredisë mund të posedohet nga Banka vetëm në rast të falimentimit të huamarrësit dhe kryerjes së procedurave ligjore në përputhje me legjislacionin e Kosovës që i mundëson Bankës të marrë titullin e plotë juridik dhe pronësinë. Vetëm pas përfundimit të këtyre procedurave, Banka mund të shesë ose transferojë kolateralin.

Pasuritë e riposeduara fillimisht njihen duke përdorur shumën e caktuar përmbare në ankandin e fundit dhe Banka zhvlerëson 100% të aktiveve të riposeduara në momentin e njohjes. Çdo fitim ose humbje nga shitja e këtyre aktiveve njihet në fitim ose humbje.

Përveç kësaj, Banka njeh kolateralin e riposeduar si një pasuri vetëm kur ka titull të plotë juridik të kolateralit dhe vlera e drejtë e kolateralit mund të përcaktohet me besueshmëri. Banka nuk mund të shesë, transferojë ose ri-pengojë kolateralin nëse procedurat ligjore për transferimin e pronësisë si rezultat i vonesës nuk janë plotësuar. Banka mban posedimin e pronave të fituara përmes zbatimit në formën e një hipoteke, për një periudhë maksimale prej pesë vjetësh. Nëse, brenda pesë vjetësh, pasuria nuk është shitur nga Banka, ajo shënohet me zero vlerë.

k) Prona dhe pajisjet

(i) Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve janë matur sipas kostos minus zhvlerësimin e akumuluar dhe ndonjë humbje të akumuluar nga rënia në vlerë.

Kostot historike përfshijnë shpenzime që janë drejtpërdrejtë të lidhura me blerjen e pasurisë. Softueri i blerë që është thelbësor për funksionimin e pajisjes përkatëse kapitalizohet si pjesë e asaj pajisje.

Kur pjesë të një elementi të pasurive afatgjata kanë jetëgjatësinë e dobishme të ndryshme, ato llogariten si artikuj të veçantë (përbërësit madhor) të pronës dhe pajisjeve.

Çdo fitim ose humbje nga nxjerrja jashtë përdorimit të një zëri të pronës dhe pajisjeve aktive (llogaritur si diferencë midis të ardhurave neto nga shitja dhe vlerës kontabël neto të zërit), njihet në të ardhura të tjera në fitim ose humbje.

(ii) Kostot pasuese

Kostot pasuese janë kapitalizuar vetëm kur vërtetohet që benefitet ekonomike të ardhshme të atij shpenzimi do të rrjedhin në bankë. Riparimet e vazhdueshme dhe mirëmbajtja janë ngarkuar në shpenzime në periudhën që kanë ndodhur.

(iii) Zhvlerësimi

Zërat e pasurisë dhe pajisjet amortizohen nga data kur ato janë në dispozicion për përdorim. Amortizimi është llogaritur për të shlyer koston e zërave të pronës dhe pajisjeve minus vlerën e mbetur të tyre të vlerësuar gjatë jetës së dobishme të përdorimit. Amortizimi njihet në pasqyrën e të ardhurave.

Zhvlerësimi njihet në fitim ose humbje në bazë lineare përgjatë jetës së dobishme të çdo pjese të një zëri të pronës dhe pajisjeve. Jetëgjatësia për periudhën aktuale dhe krahasuese është si vijon:

	Jetëgjatësia
Ndërtesat	20 vite
Kompjuteret dhe pajisjet e ngjashme	5 vite
Automjetet	5 vite
Mobilje dhe pajisje	5 vite

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

k) Prona dhe pajisjet (vazhdim)

Përmirësimet e objekteve me qira zhvlerësohen duke përdorur metodën lineare gjatë afatit më të shkurtër të qirasë, dhe të jetës së tyre të dobishme. Jeta e dobishme e përmirësimeve në objektet e marruar me qira është 5 vjet.

Metodat e zhvlerësimit, jetëgjatësia e dobishme dhe vlerat e mbetura janë ri-vlerësuar në datën e raportimit dhe janë rregulluar atëherë kur duhet.

l) Pasuritë e paprekshme

Softuerët e blerë nga Banka janë matur me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe minus ndonjë humbje e akumuluar nga rënia në vlerë. Shpenzimet e mëvonshme mbi pasuritë e sofverëve kapitalizohen vetëm kur rrisin përfitimet e ardhshme ekonomike të trupëzuara në pasurinë specifike për të cilin lidhen. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen kur ndodhin.

Amortizimi njihet në fitim ose humbje gjatë jetës së dobishme të pasurisë, që nga data që është në dispozicion për përdorim.

Softueri amortizohet duke përdorur metodën lineare gjatë jetës së dobishme prej pesë viteve.

Metodat e amortizimit, jeta e dobishme dhe vlera e mbetur rishikohen në çdo datë raportimi dhe rregullohen nëse është e përshtatshme.

m) Rënia në vlerë e pasurive jo financiare

Vlera kontabël e pasurive jo-financiare të Bankës, përveç pasurive për tatime të shtyra, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka ndonjë tregues për rënie në vlerë. Nëse ka tregues të tillë atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e pasurisë. Një humbje nga rënia në vlerë njihet nëse vlera kontabël e një pasurie e tejkalon shumën e saj të rikuperueshme. Shuma e rikuperueshme e një pasurie është më e madhe nga vlera e tij në përdorim dhe vlera e drejtë minus kostoja për shitje.

Në vlerësimin e vlerës në përdorim, rrjedhat e ardhshme të parasë janë skontuar në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë skontimi para taksave që reflektojnë vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike për pasurinë.

Humbjet nga rënia në vlerë janë njohur në fitim apo humbje. Humbja nga rënia në vlerë kthehet deri në atë masë sa vlera kontabël e pasurisë nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin, në qoftë se nuk është njohur humbja nga rënia në vlerë.

n) Provizionet

Një provizion njihet nëse si pasojë e një ngjarje të mëparshme, ku Banka ka një obligim ligjor aktual apo konstruktiv që mund të vlerësohet me saktësi, dhe ka mundësi që një dalje e të mirave materiale do të kërkohet për të shlyer obligimin. Provizionet përcaktohen duke skontuar rrjedhën e ardhshme të parasë me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën e parasë në kohë dhe sipas rastit, me risqet specifike të detyrimit. Diskontimi i pashmangshëm njihet si kosto financiare.

o) Përfitimet e punonjësve

(i) Planet e përcaktuara të kontributeve

Detyrimet për kontributet në planet e përcaktuara të kontributeve njihen si shpenzim në fitim ose humbje kur ato ndodhin. Banka paguan vetëm kontribute për sigurimet shoqërore të detyrueshme që ofrojnë përfitime në formë të pensioneve për punonjësit me rastin e pensionimit. Autoritetet lokale janë përgjegjëse për përcaktimin e limitit minimal ligjor të vendosur për pensionet në Kosovë sipas një plani të përcaktuar të kontributeve për pensione.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

o) Përfitimet e punonjësve (Vazhdim)

(ii) Përfitimet afatshkurtëra

Detyrimet për përfitimet afatshkurtra të punëtorëve maten mbi një bazë të paskontuar dhe njihen si shpenzime në momentin e ofrimit të shërbimit. Një provizion njihet për shumën që pritet të paguhet sipas një bonusi afatshkurtër në të holla ose sipas planit për ndarjen e fitimit nëse Banka ka një detyrim ligjor aktual ose konstruktiv për të paguar këtë vlerë si rezultat i shërbimeve në të kaluarën të ofruara nga punonjësi me ç'rast detyrimi mund të vlerësohet me saktësi.

p) Garancionet financiare dhe zotimet për hua

Garancionet financiare janë kontrata që e detyrojnë Bankën që të bëjë pagesa specifike për të rimbursuar mbajtësin për një humbje që lindë kur një debitor specifik nuk paguan në afat sipas termave të një instrumenti huadhënës.

Përgjegjësi e Bankës sipas secilit zotim matet me vlerën më të lartë të shumës së njohur fillimisht minus amortizimi kumulativ i njohur në pasqyrën e të ardhurave, dhe provizioni sipas matjes me HPK. Për këtë qëllim, Banka vlerëson HPK-të bazuar në vlerën aktuale të pagesave të pritshme për të rimbursuar mbajtësin për një humbje kredie që ajo shkakton. Mangësitë janë zbritur nga një përafrim me normën e interesit të rregulluar nga risku që lidhet me ekspozimin. HPK-të që lidhen me kontratat e garancioneve financiare njihen brenda provizioneve.

Angazhimet për hua janë angazhimet e përcaktuara për të siguruar kredi sipas termave dhe kushteve të para-përcaktuara. Angazhime të tilla financiare regjistrohen në pasqyrën e pozicionit financiar, nëse dhe kur ato bëhen të pagueshme.

Banka, në portofolin e instrumenteve të saj financiare përfshin edhe angazhimet e huasë, të cilat janë përcaktuar si të revokueshme. Për ato instrumente financiare, megjithëse Banka ka aftësinë të anulojë angazhimin e patërhequr, ajo nje humbjet e pritshme të kredisë. Banka mat humbjet e pritshme të kredisë për ato angazhime të patërhequra gjatë periudhës që banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë dhe rreziku i të cilit nuk mund të zvogëlohet nga veprimet e menaxhimit të rrezikut të kredisë.

q) Dividendët

Dividendët nga aksionet e zakonshme njihen si detyrim në periudhën në të cilën ato janë miratuar nga aksionarët e bankës. Dividendët për vitin që janë deklaruar pas datës së raportimit janë paraqitur si ngjarje pas përfundimit të periudhës së raportimit.

r) Rezervat e ekuitetit

Rezervat e regjistruara në ekuitet në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës përbëhen nga:

- Rezerva e vlerës së drejtë, që përfshinë ndryshimet në vlerën e drejtë të pasurive financiare në vlerën e drejtë përmes investimeve në të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse;
- Rezervat tjera të kapitalit, që përfshinë dallimin ndërmjet humbjeve të akumuluar sipas SNRF dhe BQK;
- Rezerva e rivlerësimit, që përfshinë rivlerësimin e ndërtesës nga Banka.

4. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE

Menaxhmenti zgjedh dhe shpalos politikat kontabël kritike të Bankës dhe zbatimin e tyre si dhe supozimet e bëra në lidhje me pasiguritë e mëdha të vlerësimit. Informacioni në lidhje me supozimet dhe vlerësimet e pasigurive që kanë një risk të rëndësishëm të rezultojnë në një rregullim material brenda vitit të ardhshëm financiar dhe për gjykimet kritike në aplikimin e politikave kontabël që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare të veçanta janë shpalosur më poshtë.

Këto shënime shpjeguese mbështesin komentet mbi menaxhimin e riskut financiar (shih Shënimin 26).

a) Humbjet e pritshme kreditore

Pasuritë financiare e llogaritura me kosto të amortizuara ose VDATGJ vlerësohen për rënie në vlerë në bazë të shënimit 3. (f). (vi). Banka rishikon vlerësimet dhe gjykimet në baza të rregullta.

Banka mat humbjet e pritshme nga kreditë të një instrumenti financiar në një mënyrë që reflekton:

- (i) një sasi të paanshme dhe me probabilitet të ponderuar që përcaktohet duke vlerësuar një sërë rezultatesh të mundshme;
- (ii) vlera kohore e parave; dhe
- (iii) informacione të arsyeshme dhe të mbështetura që janë në dispozicion pa kostot dhe përpjekjet e panevojshme në datën e raportimit për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike.

b) Vlera neto e realizuar e pasurive të riposeduara

Banka ka krijuar një politikë në lidhje me vlerat e drejta të pasurive të riposeduara të cilat janë duke u matur me koston më të ulët dhe vlerën neto të realizueshme, që është çmimi i vlerësuar i shitjes së pronave minus shpenzimet për shitje. Matja e vlerës së drejtë përfshin përdorimin e vlerësimeve të pavarura të jashtme të pronës, nga një vlerësues që ka kualifikimet e duhura ligjore profesionale, e cila më pas është shqyrtuar nga Menaxhmenti i Bankës për inputet e rëndësishme jo të dukshme dhe ndonjë rregullim i nevojshëm për shlyerje.

Banka përgjithësisht i zbrit plotësisht në vlerë pasuritë e riposeduara nëse ato mbeten të pashitura për periudha më të gjata se 5 vjet. Matjet e vlerës së drejtë të përfshira në përcaktimin e vlerës neto të realizueshme të pasurive të riposeduara të Bankës kategorizohen në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë.

Teknikat e vlerësimit dhe inputet e rëndësishme jo të vëzhgueshme

Tabela e mëposhtme tregon teknikën e vlerësimit të përdorur në matjen e vlerës së drejtë si dhe përdorimin e inputeve të rëndësishme të pavëzhgueshme.

Teknikat e vlerësimit	Inpute të rëndësishme të pavëzhgueshme
Referencë në tregun aktual: Modeli i vlerësimit përdor çmimet dhe informacione të tjera të gjeneruara nga transaksionet e tregut duke përfshirë pasuritë identike ose të krahasueshme, detyrimet, ose një grup të pasurive dhe detyrimeve (p.sh. një biznes)	Çmimet e tregut janë modifikuar për të pasqyruar si në vijim: <ul style="list-style-type: none">• nivelin e transaksioneve të tregut, kur aktiviteti i tregut është i ulët ose çmimi për një pronë të njëjtë është i veshtirë për tu marrë;• gjendja specifike e secilës pronë (ndërtim, pozita etj).

4. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)

c) Përcaktimi i vlerës së drejtë

Përcaktimi i vlerës së drejtë të pasurive dhe detyrimeve financiare për të cilat nuk ka çmim tregu kërkon përdorimin e teknikave të vlerësimit siç përshkruhet në shënimin 3. (e). (vii). Për instrumentet financiare që tregtohen rrallë dhe kanë pak transparencë të çmimeve, vlera e drejtë është më pak objektive dhe kërkon nivele të ndryshme gjykimi në varësi të likuiditetit, përçmendimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozimeve rreth çmimit dhe rreziqe të tjera që ndikojnë në instrumentin specifik.

Banka vlerëson vlerën e drejtë duke shfrytëzuar hierarkinë e mëposhtme të metodave:

- **Niveli 1:** Çmim i kuotuar i tregut në tregje aktive për instrumentet identike.
- **Niveli 2:** Metodë vlerësimi bazuar në inpute të vlerësueshme. Kjo kategori përfshin instrumentet e vlerësuara duke shfrytëzuar: çmimet e tregut për instrumente të ngjashme në tregjet aktive; çmimet e tregut për instrumente të ngjashme në tregjet më pak aktive; apo teknika tjera të vlerësimit në të cilat të gjithë faktorët material në mënyrë direkte apo indirekte janë të vëzhgueshëm nga të dhënat e tregut.
- **Niveli 3:** Metodë vlerësimi bazuar në inpute të rëndësishme jo të vëzhgueshme. Kjo kategori përfshin të gjithë instrumentët për të cilët teknikat e vlerësimit përfshijnë faktor që nuk bazohen në të dhëna të vëzhgueshme dhe faktorët e pavëzhgueshëm kanë një ndikim material në vlerësimin e instrumentit.

d) Shpalosjet dhe vlerësimi e vlerës së drejtë

Kjo kategori përfshin instrumentet që janë vlerësuar në bazë të çmimeve të tregut për instrumente të ngjashme për të cilat rregullime apo gjykime materiale jo të vëzhgueshme kërkohen për të reflektuar dallimet mes instrumenteve.

Vlerësimi i vlerës së drejtë është shpalosur në shënimin 4 d) më poshtë.

Vlerësimet e vlerës së drejtë bazohen në instrumentet financiar në pasqyrën ekzistuese të pozicionit financiar të Bankës pa u përpjekur për të vlerësuar vlerën e biznesit të pritshëm dhe vlerën e pasurive dhe detyrimeve që nuk konsiderohen instrumente financiare.

Instrumentet financiare - hierarkia e vlerës së drejtë

Tabela e mëposhtme tregon vlerën e drejtë të instrumentëve financiar të matura dhe jo të matura me vlerën e drejtë dhe i analizon ato sipas nivelit të tyre në hierarkinë e vlerës së drejtë, në të cilin është kategorizuar secila matje me vlerën e drejtë. Asnjë zë nuk ka matje të vlerës së drejtë në përputhje me Nivelin 1.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

4. PËRDORIMI VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)**d) Shpalosjet dhe vlerësimi e vlerës së drejtë (vazhdim)**

	2023			2022		
	Vlera kontabël	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera e drejtë Niveli 3	Vlera kontabël	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera e drejtë Niveli 3
Pasuritë financiare të matura me vlerën e drejtë						
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes ATGJ	62,925	61,184	-	55,576	54,925	-
Pasuritë financiare jo të matura sipas vlerës së drejtë						
Paraja e gatshme dhe në banka	81,270	-	81,270	74,981	-	74,981
Plasmanet dhe balancat me banka	10,710	-	10,710	6,325	-	6,325
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	325,128	-	325,128	272,189	-	272,189
Pasuritë tjera financiare	395	-	395	398	-	398
Detyrimet financiare jo të matura sipas vlerës së drejtë						
Detyrime ndaj klientëve	416,652	-	416,652	352,305	-	352,305
Detyrime ndaj bankave	76	-	76	1,169	-	1,169
Kreditë e varura	502	-	502	502	-	502
Huamarrjet	7,261	-	7,261	4,873	-	4,873
Detyrimet tjera financiare	4,319	-	4,319	5,544	-	5,544

Instrumentet financiare – hierarkia e vlerës së drejtë

Vlera e drejtë për pasuritë dhe detyrimet financiare të mësipërme janë përcaktuar duke përdorur nivelin 2 dhe 3 të inputeve të përshkruara më lartë.

Vlerësimet e vlerës së drejtë bazohen në instrumentet financiare ekzistues në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës, pa u përpjekur të vlerësojnë vlerën e biznesit të parashikuar në të ardhmen dhe vlerën e pasurisë dhe detyrimeve që nuk konsiderohen instrumente financiare.

Llogaritë me bankat

Llogaritë nga bankat e tjera përfshijnë plasmanet ndërbankare. Përderisa kreditë, paradhëniet dhe depozitat janë afatshkurtëra dhe me norma të ndryshueshme, vlera e tyre e drejtë konsiderohet të jetë e barabartë me vlerën e tyre kontabël.

Bonot e thesarit

Bonot e thesarit përfshijnë bono të emetuara nga Qeveria e Kosovës, të cilat janë blerë me qëllim për të mbahen si të disponueshme për shitje. Vlera e drejtë është vlerësuar duke përdorur një model të aktualizimit të rrjedhave të parave bazuar në një lakore aktuale të kthimit të përshtatshëm për periudhën e mbetur deri në maturim.

Kreditë dhe paradhëniet për klientë

Kur është e mundur, vlera e drejtë e kredive dhe paradhënieve është e bazuar në transaksionet e vëzhgueshme të tregut. Kur transaksionet e vëzhgueshme të tregut nuk janë në dispozicion, vlera e drejtë është vlerësuar duke përdorur metodat e vlerësimit, të tilla si teknikat e rrjedhave të aktualizuara të parasë. Teknikat e vlerësimit përfshijnë humbjet e pritshme kreditore, normat e interesit dhe normat e parapagimit. Për të përmirësuar saktësinë e vlerësimit të kredive tregtare dhe të bizneseve të vogla, kreditë homogjene grupohen në portofolio me karakteristika të ngjashme.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

*(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)***4. PËRDORIMI VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)****d) Shpalosjet dhe vlerësimi e vlerës së drejtë (vazhdim)**

Portofolio i kredive të Bankës ka një vlerë të drejtë të vlerësuar afërsisht si e barabartë me vlerën e saj kontabël për shkak të natyrës së tyre afatshkurtër apo të normave të interesit të cilat përafrojnë me normat e tregut. Pjesa më e madhe e portofolios së kredive është subjekt i ndryshimit të çmimeve brenda një viti.

Detyrimet ndaj klienteve, huamarrjet dhe borxhet e varura

Vlera e drejtë e kredive të varura, dhe depozitat nga klientët janë vlerësuar duke përdorur teknika të aktualizimit të rrjedhës së parasë, duke zbatuar normat që janë ofruar për depozitat dhe për kredinë e varur me maturitet dhe kushte të ngjashme. Vlera e drejtë e depozitave të pagueshme sipas kërkesës është shuma e pagueshme në datën e raportimit.

5. TË ARDHURAT DHE SHPENZIMET NGA INTERESI

Të ardhurat neto nga interesi përbëhen si në vijim:

	2023	2022
Të ardhurat nga interesi sipas normës efektive të interesit		
Kredi dhe paradhënie për klientët	20,836	18,021
Plasmanet dhe balancat me bankat	274	92
Investimet financiare	1,549	1,069
	22,659	19,182
Shpenzimet e interesit		
Depozitat nga klientët	(3,330)	(2,252)
Kreditë e varura	(37)	(37)
Huamarrjet	(196)	(100)
	(3,563)	(2,389)
Të ardhurat neto nga interesi	19,096	16,793

6. TË ARDHURAT NGA TARIFAT DHE KOMISIONET

	2023	2022
Të ardhurat nga tarifaf dhe komisionet		
Transfere pagesash dhe transaksione	2,156	2,398
Tarifaf e mirëmbajtjes së llogarive	1,945	1,393
Tarifaf dhe komisionet tjera	1,089	925
Gjithsej të ardhurat nga tarifaf dhe komisionet	5,190	4,716
Shpenzimet e tarifave dhe komisioneve		
Tarifaf dhe komisionet nga llogaritë bankare	(1,203)	(1,214)
Tarifaf dhe komisionet nga shpërndarja e ndihmave sociale	(6)	(22)
Tarifa dhe komisione tjera	(880)	(841)
Gjithsej shpenzimet nga tarifaf dhe komisionet	(2,089)	(2,077)
Të ardhurat neto nga tarifaf dhe komisionet	3,101	2,639

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

7. TË ARDHURAT TJERA

	2023	2022
Fitimi nga shitja e pasutivë të riposeduara	179	428
Të ardhura të tjera për kthimin e provizioneve (nota 25.1)	55	79
Të hyrat tjera	183	74
Gjithsej	417	581

8. SHPENZIMET TJERA OPERATIVE

	2023	2022
Shpenzimet e personelit (shih më poshtë)	6,094	5,616
Zhvlerësimi dhe Amortizimi	1,372	1,339
Zhvlerësimi dhe shpenzimet e qirasë	924	843
Sigurimi dhe siguria fizike	901	837
Shpenzimet e marketingut dhe reklamimit	517	323
Shpenzimet e komunikimit	326	262
Shërbimet komunale dhe karburanti	231	239
Riparimet dhe mirëmbajtja	151	145
Shpenzimet ligjore	145	199
Shpenzimet e kartelave nga kontraktor të jashtëm	69	54
Konsulenca	149	175
Shpenzimet e anëtarëve të bordit	73	107
Materialet për zyrë	75	52
Shpenzimet e pastrimit	80	64
Shpenzimet e printimit	40	43
Shpenzimet e udhëtimit	31	31
Provizionet për kontigjenca (nota 25.1)	-	-
Shpenzime tjera	443	391
Gjithsej	11,621	10,720

Numri i të punësuarve më 31 dhjetor 2023 është 413 (31 dhjetor 2022: 423).

Shpenzimet e personelit përbëhen si më poshtë:

	2023	2022
Pagat dhe medijtjet	4,935	4,561
Kontributi pensional	247	232
Bonuset e përllogaritura	861	786
Kompensime tjera	51	37
Gjithsej	6,094	5,616

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

9. SHPENZIMET E TATIMIT NË FITIM

Shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat përfshijnë:

	2023	2022
Shpenzimi aktual i tatimit mbi të ardhurat	868	770
Tatimi i shtyrë	(77)	(51)
	791	719

Ngarkesa e tatimit në fitim ndryshon nga shuma teorike që do të krijohet duke përdorur normën mesatare të ponderuar të tatimeve të zbatueshme për fitimet e Bankës si më poshtë:

	Norma Efektive e interesit	2023	Norma Efektive e interesit	2022
Fitimi para tatimit		10,449		9,251
Tatimi i llogaritur	10%	1,045	10%	925
Rregullimi për shkak të diferencës në provizionin për kredi bazuar në SNRF 9	0.23%	24	0.35%	32
Efekti në tatim i kredive të shlyera	-	-	-	-
Efekti për shpenzimet e pazbritshme tatimore	0.66%	69	0.19%	18
Efekti i tatimit për interesin aktual në depozita	0.54%	56	0.38%	35
Të ardhurat e interesit nga investimet e VDATGJ të tatuara në burim	(1.47%)	(154)	(1.16%)	(107)
Sponsorizimet	(1.65%)	(172)	(1.44%)	(133)
Tatimi në fitim		8.31%		868
			8.32%	770

Tatimi i shtyrë është kalkuluar me normën prej 10%. Pasuritë nga të hyrat e shtyra tatimore janë njohur vetëm deri në masën që realizimi i përfitimit tatimor është i mundshëm.

	2023	2022
Detyrimi në fillim	(83)	338
Ndikimi i adoptimit të SNRF 9	213	(211)
Detyrimet pas adaptimit	130	127
Shtesat gjatë vitit	868	770
Pagesat gjatë vitit	(765)	(980)
Detyrimi në fund të vitit	233	(83)

Periudha për bartjen e humbjeve tatimore në pajtim me Ligjin mbi Tatimin në Kosovë është katër vite. Tatimi në fitim vlerësohet me normën 10% (2022:10%) nga të ardhurat e tatueshme.

Lëvizjet në detyrimet për tatimin e shtyrë janë prezantuar si në vijim:

	Lëvizjet në tatim të shtyrë
Detyrimi i tatimit të shtyrë me 31 dhjetor 2022	(4)
Zhvlerësimi i shtyrë	16
Shpenzimet e interesit të shtyrë	35
Levizjet e tatimit të shtyrë	51
Aseti i tatimit të shtyrë me 31 dhjetor 2022	47
Agjustimet nene fillim të vitit	47
Total me datën 01 janar 2023	21
Zhvlerësimi i shtyrë	43
Shpenzimet e interesit të shtyrë	13
Levizjet në tatim të shtyer gjatë vitit	77
Aseti i tatimit të shtyrë me 31 dhjetor 2023	124

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

10. PARAJA E GATSHME DHE NË BANKA

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Paraja e gatshme	16,471	16,653
Paraja në banka	10,561	6,446
Gjithsej	27,032	23,099
Lejimet për HPK/Humbjet nga rënia në vlerë	(1)	(2)
Paraja e gatshme dhe në bankë pas provizioneve	27,031	23,097
Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj përbëhen si në vijim:		
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Paraja e gatshme dhe në banka	27,032	23,099
Gjendja e pakufizuar në BQK (shënimi 11)	17,464	18,364
Gjithsej	44,496	41,463

Tabela më poshtë tregon kualitetin e portfolios kreditore dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha bilancet janë përformuese.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2023				2022			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mirë	5,845	-	-	5,845	469	-	-	469
Mirë	21,187	-	-	21,187	22,630	-	-	22,630
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	27,032	-	-	27,032	23,099	-	-	23,099

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

10. PARAJA E GATSHME DHE NË BANKA (VAZHDIM)

Një analizë e ndryshimeve në raportin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë është si më poshtë:

	Vlera Kontabël Bruto		HPK		Gjithsej
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	
Më 1 janar 2022	26,429	-	(2)	-	26,427
Të gjitha transferet	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(3,330)	-	-	-	(3,330)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	-	-	-	-	-
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto gjatë vitit	(3,330)	-	-	-	(3,330)
Më 31 dhjetor 2022	23,099	-	(2)	-	23,097
Të gjitha transferet	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	3,933	-	1	-	3,934
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto gjatë vitit	3,933	-	(1)	-	3,934
Më 31 dhjetor 2023	27,032	-	(1)	-	27,031

Një analizë e ndryshimeve të humbjeve të pritshme për paranë e gatshme dhe në banka për vitin 2023:

Lëvizja e HPK për paranë e gatshme dhe në banka	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Lejimet për HPK më 1 janar 2023	2	-	-	2
Të gjitha transferet:				
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve	(1)	-	-	(1)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	-	-	-	-
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Lejimet për HPK më 31 dhjetor 2023	1	-	-	1

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

10. PARAJA E GATSHME DHE NË BANKA (VAZHDIM)

Një analizë e ndryshimeve të humbjeve të pritshme për paranë e gatshme dhe në banka për vitin 2022:

Lëvizja e HPK për paranë e gatshme dhe në banka	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Lejimet për HPK më 1 janar 2022	2	-	-	2
Të gjitha transferet:				
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	-	-	-	-
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Lejimet për HPK më më 31 dhjetor 2022	2	-	-	2

11. GJENDJA NË BANKËN QENDRORE TË KOSOVËS

	2023	2022
Rezervat e detyrueshme	36,780	33,525
Llogaria rrjedhëse	17,464	18,364
Gjithsej	54,244	51,889
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë	(5)	(5)
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës pas provizioneve për HPK	54,239	51,884

Në përputhje me kërkesat e BQK-së në lidhje me rezervën e depozitave për qëllime të likuiditetit, Banka duhet të mbajë një minimum prej 10% të depozitave të klientëve me maturitet deri në një vit, si rezerva të detyrueshme. Rezervat e detyrueshme duhet të përfaqësojnë instrumente me likuiditet të lartë, duke përfshirë para të gatshme, llogaritë në BQK, ose në bankat tjera në Kosovë, si dhe shumat e mbajtura në BQK nuk duhet të jenë më pak se gjysma e totalit të rezervave. Pasuritë me të cilat Banka mund të plotësojë kërkesat e likuiditetit janë depozitat në Euro me BQK-në dhe 50% e ekuivalentit në Euro të parave të gatshme në valuta lehtësisht të konvertueshme. Depozitat me BQK-në nuk duhet të jenë më pak se 5% e bazës së depozitave të aplikueshme.

Tabela më poshtë tregon kualitetin kreditor dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha janë duke performuar.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2023				2022			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mirë	-	-	-	-	-	-	-	-
Mirë	54,244	-	-	54,244	51,889	-	-	51,889
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	54,244	-	-	54,244	51,889	-	-	51,889

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

11. GJENDJA ME BANKËN QENDRORE TË KOSOVËS (VAZHDIM)

Një analizë e ndryshimeve në raportin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë është si më poshtë:

	Vlera Kontabël Bruto		HPK		Gjithsej
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	
Më 1 janar 2022	61,535	-	(5)	-	61,530
Të gjitha transferet:					
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(9,646)	-	-	-	(9,646)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	-	-	-	-	-
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto gjatë vitit	(9,646)	-	-	-	(9,646)
Më 31 dhjetor 2022	51,889	-	(5)	-	51,884
Të gjitha transferet:					
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	2,355	-	-	-	2,355
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto gjatë vitit	(2,355)	-	-	-	(2,355)
Më 31 dhjetor 2023	54,244	-	(5)	-	54,239

Një analizë e ndryshimeve të humbjeve të pritshme për gjendjen e Bankës Qendrore të Kosovës për vitin 2023 është si më poshtë:

Lëvizja e HPK për paranë e gatshme dhe në banka				Gjithsej
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Lejimet për HPK më 1 janar 2023	5	-	-	5
Të gjitha transferet:				
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	-	-	-	-
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Lejimet për HPK më 31 dhjetor 2023	5	-	-	5

Një analizë e ndryshimeve të humbjeve të pritshme për gjendjen e Bankës Qendrore të Kosovës për vitin 2022 është si më poshtë:

Lëvizja e HPK për paranë e gatshme dhe në banka				Gjithsej
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Lejimet për HPK më 1 janar 2022	5	-	-	5
Të gjitha transferet:				
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	-	-	-	-
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Lejimet për HPK më 31 dhjetor 2022	5	-	-	5

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

12. PLASMANET DHE BALANCAT ME BANKAT

	2023	2022
Depozita me afat		
Zirat Bankasi	1,010	2,204
ISBank	4,001	
BKT	4,186	4,041
	9,197	6,245
Llogaritë e kufizuara:		
Raiffeisen Bank International	90	125
BKT (Repo marrëveshjet)	1,498	-
	1,588	125
Gjithsej	10,785	6,370
Lejimet për HPK/Humbjet nga rënia në vlerë	(75)	(45)
Kreditë dhe paradhëniet për banka pas provizioneve	10,710	6,325
Afatshkurtër	10,710	6,325
Afatgjatë	-	-

Kreditë dhe paradhëniet në Banka përfshijnë llogaritë e kufizuara në emër të garancioneve të klientëve.

Marrëveshja repo me BKT në vlerën 1,489 euro, me interes 3.75%.

Tabela më poshtë tregon kualitetin kreditor dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha janë duke performuar.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2023				2022			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mirë	-	-	-	-	-	-	-	-
Mirë	10,785	-	-	10,785	6,370	-	-	6,370
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuara	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	10,785	-	-	10,785	6,370	-	-	6,370

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

*(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)***12. PLASMANET DHE BALANCAT ME BANKAT (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë është si më poshtë:

	Vlera Kontabël Bruto		HPK		Gjithsej
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	Faza 1	Faza 1	
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK 12-muaj	HPK 12-muaj	
Më 1 janar 2022	5,276	-	(39)	-	5,237
Të gjitha transferet:	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	1,094	-	(6)	-	1,088
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto gjatë vitit	1,094	-	(6)	-	1,088
Më 31 dhjetor 2022	6,370	-	(45)	-	6,325
Të gjitha transferet:	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	4,415	-	(30)	-	4,385
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto gjatë vitit	4,415	-	(30)	-	4,385
Më 31 dhjetor 2023	10,785	-	(75)	-	10,710

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

12. PLASMANET DHE BALANCAT ME BANKAT (VAZHDIM)

Një analizë e ndryshimeve në HPK për balancat me bankat për vitin 2023 është si më poshtë:

Lëvizja e HPK për balancat me bankat	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Lejimet për HPK më 1 janar 2023	45	-	-	45
Të gjitha transferet:				
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve		-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	30	-	-	30
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Lejimet për HPK më 31 dhjetor 2023	75	-	-	75

Një analizë e ndryshimeve në HPK për balancat me bankat për vitin 2022 është si më poshtë:

Lëvizja e HPK për balancat me bankat	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Lejimet për HPK më 1 janar 2022	39	-	-	39
Të gjitha transferet:				
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve		-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	6	-	-	6
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Lejimet për HPK më 31 dhjetor 2022	45	-	-	45

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

13. PASURITË FINANCIARE SIPAS VLERËS SË DREJTË PËRMES TË ARDHURAVE TË TJERA GJITHËPËRFSHIRËSE

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Obligacionet ndërkombëtare	4,996	-
Obligacionet qeveritare	56,188	54,925
Gjithsej	61,184	54,925

Gjatë vitit 2023 Banka ka regjistruar 2 tregtime të instrumenteve financiare. Instrumentet financiare u tregtuan me marzhe positive që kanë shënuar fitim nga tregtia. Tregtarët e përfshirë ishin Banka Qendrore e Kosovës Fitimi u njohë në pasqyrën e të ardhurave në shumë prej 37 mijë Euro (2022: 691 mijë Euro).

Gjatë vitit 2023 banka ka investuar në obligacione shtetërore në vlerë prej 7.9 milionë euro. Përqendrimi i obligacioneve në bazë të maturimit është brenda dy deri në katër vjet.

Në fund të vitit 2023, Banka ka filluar bashkëpunimin me Raiffeisen Bank International për mundësinë e investimit në bono evropiane, përkatësisht në Bono te Bashkimit Evropian dhe në Bono te thesarit Austriak. Investimet ishin afatshkurtra për dy javë. Shuma e investuar ishte 8 milionë euro.

Tabela më poshtë tregon kualitetin kreditor dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha janë duke performuar.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2023				2022			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mirë	-	-	-	-	-	-	-	-
Mirë	61,184	-	-	61,184	54,925	-	-	54,925
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	61,184	-	-	61,184	54,925	-	-	54,925

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

13. PASURITË FINANCIARE SIPAS VLERËS SË DREJTË PËRMES TË ARDHURAVE TË TJERA GJITHËPËRFSHIRËSE (VAZHDIM)

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe HPK është si më poshtë:

	Vlera kontabël Bruto		Gjithsej
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCl	
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	
Më 1 janar 2022	47,620	-	47,620
Të gjitha transferet			-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(39,394)	-	(39,394)
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	46,699	-	46,699
Kreditë e shlyera	-	-	-
Ndryshimet neto gjatë vitit	7,305	-	7,305
Më 31 dhjetor 2022	54,925	-	54,925
Të gjitha transferet			
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(9,174)	-	(9,174)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	15,433	-	15,433
Kreditë e shlyera	-	-	-
Ndryshimet neto gjatë vitit	6,260	-	6,260
Më 31 dhjetor 2023	61,184	-	61,184

Një analizë e ndryshimeve në HPK për aktivet financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin 2023 është si më poshtë:

Lëvizja e HPK për pasuritë financiare me vlerë të drejtë	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Lejimet për HPK më 1 janar 2023	233	-	-	233
Të gjitha transferet:				
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve	(6)	-	-	(6)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	64	-	-	64
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Lejimet për HPK më 31 dhjetor 2023	291	-	-	291

Një analizë e ndryshimeve në HPK për aktivet financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin 2022 është si më poshtë:

Lëvizja e HPK për aktivet financiare me vlerë të drejtë	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Lejimet për HPK më 1 janar 2022	211	-	-	211
Të gjitha transferet:				
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve	(70)	-	-	(70)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	92	-	-	92
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Lejimet për HPK më 31 dhjetor 2022	233	-	-	233

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

*(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)***13.1 Rezerva e rivlerësimit për letrat me vlerë FVOCI**

	Për vitin e përfunduar 31-dhjetor-23	Për vitin e përfunduar 31-dhjetor-22
Fitimi prej ndryshimit të vlerës së drejtë të letrave më vlerë përmes të ardhurave gjithëpërfshirëse	(1,740)	(651)
Rritje/Zvogëlim për te hyrat tjera gjithëpërfshirëse	(1,740)	(651)
Lëvizjet e rezervës së rivlerësimit janë si në vijim:		
	Për vitin e përfunduar 31-dhjetor-23	Për vitin e përfunduar 31-dhjetor-22
Rivlerësimi i rezervave më 1 janar	(651)	308
Rivlerësimi i rezervave të VDATGJ (a)	(1,089)	(959)
Neto siç paraqitet në të ardhurat gjithëpërfshirëse/ Fitimit ose humbjes	(1,089)	(959)
Gjendje me 31 dhjetor (A)	(1,740)	(651)
Lejimet për humbjet e pritura kreditore nga letrat më vlerë në VDATGJ më 1 janar	232	211
Neto siç paraqitet në fitim ose humbje (b)	58	21
Lejimet për humbjet e pritura kreditore nga letrat me vlerë në VDATGJ më 31 dhjetor (B)	292	232
Rezerva e Rivlerësimit të VDATGJ më 31 dhjetor (A-B)	(1,450)	(419)
Ndryshimi në rezervën e rivlerësimit për letrat më vlerë VDATGJ gjatë vitit (a-b)	(1,031)	(938)

Ndryshimet në vlerën e drejtë janë prezantuar si net balanca në pasqyrën e ndryshimit në ekuitet.

Gjatë vitit 2023 ndryshimi i çmimit të instrumenteve financiare FVOCI me 1,089 euro përbëhet nga:

	Për vitin 31-dhjetor-23	Për vitin 31-Dhjetor-22
Shitja e instrumenteve financiare – riklasifikimi në fitim ose humbje	4	114
Instrumentet financiare egzistuese dhe të blera gjatë vitit	(1,093)	(1,073)
Gjithsej	(1,089)	(959)

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË

	2023	2022
Kreditë dhe paradhënie për klientët	332,572	279,542
Interesi akruar	1,502	1,333
Tarifat e shtyra të disbursimit	(992)	(844)
Gjithsej	333,082	280,031
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë e kredive dhe paradhënieve për klientë	(7,954)	(7,842)
Kreditë dhe paradhënie neto të klientëve	325,128	272,189
Afatshkurtër	96,523	84,723
Afatgjatë	228,605	187,466

Një rikonsilim i kredive individuale dhe korporatë është dhënë në vijim:

	2023	2022
Vlera kontabël bruto		
Kreditë për korporatë	177,099	146,709
Kreditë individuale	155,983	133,322
	333,082	280,031
HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë		
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë – Kreditë korporatë	(4,386)	(5,771)
Lejimet për HPK/ Humbjet nga provizionet – Kreditë individuale	(3,568)	(2,071)
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë e kredive dhe paradhënieve për klientë	(7,954)	(7,842)
Kreditë dhe paradhënie neto të klientëve	325,128	272,189

Lëvizjet në provizionet për kreditë e rëna në vlerë janë si në vijim:

	2023	2022
Më 1 janar	7,842	7,357
HPK/Provizioni për humbjet nga kreditë	998	1,151
Kreditë e shlyera	(886)	(666)
Më 31 dhjetor	7,954	7,842

Banka menaxhon ekspozimet individuale të palëve në mënyrë që të jetë në përputhje me rregullat e Bankës Qendrore që kërkojnë ekspozimet individuale kundrejt një pale të mos tejkalojnë 15% të Kapitali Tier I (ose 38,091 mijë Euro).

Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 nuk ka ekspozime kundrejt një pale mbi 15% të limitit. Përveç kësaj, ekspozimi kumulativ i 10 klientëve kryesor të bankës është 19,659 mijë Euro ose 5.88% portofolios kreditore (2022: 15,718 mijë Euro ose 5.58%).

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

Një analizë e ndryshimeve në vlerën kontabël bruto dhe korrespondimin e HPK lejimet për kreditë janë si më poshtë:

Gjithsej kreditë	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 janar 2023	223,500	50,786	5,745	280,031
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(8,076)	8,076	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(807)	-	807	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	7,986	(7,986)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(1,125)	1,125	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	35	(35)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	16	-	(16)	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(51,226)	(20,008)	(1,247)	(72,481)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(33,368)	(5,957)	(567)	(39,892)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	142,713	23,275	322	166,310
Kreditë e shlyera	-	-	(886)	(886)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 dhjetor 2023	280,738	47,096	5,248	333,082
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera kontabël bruto më 1 janar 2022	216,067	17,661	5,863	239,591
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(21,188)	21,188	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(813)	-	813	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	2,062	(2,062)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(459)	459	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	89	(89)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	4	-	(4)	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(61,636)	(6,692)	(695)	(69,023)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(27,733)	(2,663)	(543)	(30,939)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	116,737	23,724	607	141,068
Kreditë e shlyera	-	-	(666)	(666)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 dhjetor 2022	223,500	50,786	5,745	280,031

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

Gjithsej kreditë	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 janar 2023	1,381	1,487	4,974	7,842
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(451)	451	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(526)	-	526	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	42	(42)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(764)	764	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	1	(1)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	1,047	162	(330)	879
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(267)	(267)	(1,132)	(1,666)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	1,017	522	246	1,785
Kreditë e shlyera	-	-	(886)	(886)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	862	63	(813)	112
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 dhjetor 2023	2,243	1,550	4,161	7,954
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Gjithsej kreditë	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 janar 2022	431	2,454	4,472	7,357
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(642)	642	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(648)	-	648	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	24	(24)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(308)	308	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	5	(5)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	1,638	(1,204)	313	747
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(93)	(684)	(524)	(1,301)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	671	606	428	1,705
Kreditë e shlyera	-	-	(666)	(666)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	950	(967)	502	485
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 dhjetor 2022	1,381	1,487	4,974	7,842

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

*(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)***14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë për kreditë për korporata është si më poshtë:

Kreditë për korporata	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 janar 2023	107,946	33,809	4,954	146,709
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(3,673)	3,673	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(515)	-	515	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	6,975	(6,975)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(730)	730	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	19	(19)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(28,837)	(15,341)	(1,178)	(45,356)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	84,110	17,698	157	101,965
Kreditë e shlyera	-	-	(735)	(735)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 dhjetor 2023	144,571	28,589	3,939	177,099

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Kreditë për korporata	HPK 12- muaj	HPK të përhersh me	HPK të përhersh me	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 janar 2022	109,092	14,905	5,000	128,997
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(10,237)	10,237	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(518)	-	518	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	1,627	(1,627)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(380)	380	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	19	(19)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	3	-	(3)	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(35,521)	(6,199)	(587)	(42,307)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(17,900)	(2,286)	(471)	(20,657)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	61,400	19,140	513	81,053
Kreditë e shlyera	-	-	(377)	(377)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 dhjetor 2022	107,946	33,809	4,954	146,709

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Kreditë për korporata	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 janar 2023	492	980	4,299	5,771
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(185)	185	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(292)	-	292	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	27	(27)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(466)	466	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	1	(1)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	381	(114)	(307)	(40)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(96)	(142)	(1,078)	(1,316)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	354	246	106	706
Kreditë e shlyera	-	-	(735)	(735)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	189	(317)	(1,257)	(1,385)
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 dhjetor 2023	681	663	3,042	4,386

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Kreditë për korporata	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 janar 2022	295	1,995	3,818	6,108
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(326)	326	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(417)	-	417	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	20	(20)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(246)	246	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	2	(2)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	735	(915)	283	103
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(65)	(629)	(449)	(1,143)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	250	467	363	1,080
Kreditë e shlyera	-	-	(377)	(377)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	197	(1,015)	481	(337)
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 dhjetor 2022	492	980	4,299	5,771

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

Një analizë e ndryshimeve në vlerën kontabël bruto dhe korrespondimin e HPK lejimet për kreditë janë si më poshtë:

Kreditë individuale	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 janar 2023	115,553	16,978	791	133,322
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(4,403)	4,403	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(292)	-	292	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	1,011	(1,011)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(395)	395	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	15	(15)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	16	-	(16)	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(22,388)	(4,666)	(69)	(27,123)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	58,603	5,577	164	64,344
Kreditë e shlyera	-	-	(151)	(151)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 dhjetor 2023	136,167	18,507	1,309	155,983

Kreditë individuale	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 janar 2022	106,975	2,756	863	110,594
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(10,950)	10,950	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(295)	-	295	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	436	(436)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(79)	79	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	70	(70)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(26,116)	(491)	(107)	(26,714)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	55,336	4,584	94	60,014
Kreditë e shlyera	-	-	(290)	(290)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 dhjetor 2022	115,553	16,978	791	133,322

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

Kreditë individuale	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 janar 2023	889	507	675	2,071
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(266)	266	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(233)	-	233	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	15	(15)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(298)	298	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	1	(1)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	666	276	(23)	919
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(171)	(125)	(54)	(350)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	662	276	141	1,079
Kreditë e shlyera	-	-	(151)	(151)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	673	381	443	1,497
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 dhjetor 2023	1,562	888	1,118	3,568
Kreditë individuale	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 janar 2022	136	459	654	1,249
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(316)	316	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(231)	-	231	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	3	(3)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(62)	62	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	3	(3)	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	903	(289)	30	644
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(28)	(55)	(74)	(157)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	422	138	65	625
Kreditë e shlyera	-	-	(290)	(290)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	753	48	21	822
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 dhjetor 2022	889	507	675	2,071

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

*(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)***14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve të provizioneve për kreditë e rëna në vlerë për kreditë dhe paradhëniat, sipas klasës, është si më poshtë:

	Korporatë	Individuale	Gjithsej
Me 1 janar 2022	6,108	1,249	7,357
Ngarkesat për vitin	40	1,111	1,151
Vlerat e shlyera	(377)	(289)	(666)
Më 31 dhjetor 2022	5,771	2,071	7,842
Më 1 janar 2023	5,771	2,071	7,842
Ngarkesat për vitin	(650)	1,648	998
Vlerat e shlyera	(735)	(151)	(886)
Më 31 dhjetor 2023	4,386	3,568	7,954

15. PASURITË E PAPERKSHME

	Softuerët
Kosto	
Gjendja më 1 janar 2022	
Riklasifikimi i balances fillestare	2,645
Shtesat gjatë vitit	(31)
Shlyerjet gjatë vitit	653
	(837)
Gjendja më 31 dhjetor 2022	2,430
Riklasifikimi i balances fillestare	-
Shtesat gjatë vitit	837
Shlyerjet gjatë vitit	-
Gjendja më 31 dhjetor 2023	3,267
Amortizimi i akumuluar	
Gjendja më 1 janar 2022	1,957
Riklasifikimi i balances fillestare	(7)
	462
Shpenzimi për vitin	
Shlyerjet gjatë vitit	(837)
Gjendja më 31 dhjetor 2022	1,575
Riklasifikimi i balances fillestare	-
Shpenzimi për vitin	548
Shlyerjet gjatë vitit	-
Gjendja më 31 dhjetor 2023	2,123
Vlera Kontabël neto	
Gjendja më 31 dhjetor 2022	855
Gjendja më 31 dhjetor 2023	1,144

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

16. PRONA DHE PAJISJET

	Ndërtesat	Përmirësime në objektet me qira	Mobiljet dhe paisjet	Kompjuterët dhe pajisjet të ngjajshme	Automjetet	Gjithsej
Kosto						
Gjendja me 1 janar 2022	705	1,180	1,025	3,057	695	6,662
Riklasifikimi i balances fillestare	-	55	137	(163)	(2)	27
Shtesat gjatë vitit	-	171	150	497	-	818
Shlyerjet gjatë vitit	-	(6)	(60)	(405)	(2)	(473)
Gjendja me 31 dhjetor 2022	705	1,400	1,252	2,986	691	7,034
Riklasifikimi i balances fillestare	-	-	-	-	-	-
Shtesat gjatë vitit	-	449	159	429	73	1,110
Shlyerjet gjatë vitit	-	-	(31)	(109)	-	(140)
Gjendja me 31 dhjetor 2023	705	1,849	1,380	3,306	764	8,004
Zhvlrësimi i akumuluar						
Gjendja me 1 janar 2022	150	794	759	2,170	276	4,149
Riklasifikimi i balances fillestare	-	45	113	(145)	(3)	10
Shtesat gjatë vitit	33	159	127	430	128	877
Shlyerjet gjatë vitit	-	(7)	(60)	(404)	(3)	(474)
Gjendja 31 dhjetor 2022	183	991	939	2,051	398	4,562
Riklasifikimi i balances fillestare	-	-	-	-	-	-
Shtesat gjatë vitit	33	211	140	341	99	823
Shlyerjet gjatë vitit	-	-	(29)	(108)	-	(137)
Gjendja 31 dhjetor 2023	216	1,202	1,050	2,284	497	5,249
Vlera kontabël						
Gjendja 31 dhjetor 2022	522	409	313	934	293	2,472
Gjendja 31 dhjetor 2023	489	647	330	1,022	267	2,755

Në të dy vitet, Banka nuk ka ndonjë pronë të lënë peng si kolateral.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

17. ASETET TJERA

	2023	2022
Shpenzimet e parapaguar	219	316
Pasuritë e riposeduara (shih shënimet nr. 17.1)	-	-
Kërkesat nga klientët	325	203
Të hyrat akruale nga shërbimet bankare	20	14
Të hyrat akruale për tarifa dhe komisione	13	35
Të arkëtueshme tjera	121	230
HPK për asetet e tjera	(84)	(84)
Gjithsej	614	714

Një analizë e ndryshimeve të humbjeve të pritshme për gjendjen asetëve tjera për vitin 2023 është si mëposhtë::

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Lëvizja e HPK për asetet tjera				
Lejimet për HPK më 1 janar 2023	84	-	-	84
Të gjitha transferet:				
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve		-	-	
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	-	-	-	-
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Lejimet për HPK më 31 dhjetor 2023	84	-	-	84

Një analizë e ndryshimeve të humbjeve të pritshme për gjendjen asetëve tjera për vitin 2022 është si mëposhtë:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Lëvizja e HPK për asetet tjera				
Lejimet për HPK më 1 janar 2022	84	-	-	84
Të gjitha transferet:				
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve		-	-	
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	-	-	-	-
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Lejimet për HPK më 31 dhjetor 2022	84	-	-	84

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

17.1 PASURITË E ROPOSEDUARA

Pasuritë e riposeduara janë prona të fituara nëpërmjet zbatimit të sigurisë mbi kreditë dhe paradhëniet për klientët. Banka synon dhe po ndërmer hapa për t'i shitur ato brenda një periudhe afatshkurtër të arsyeshme.

	2023	2022
Pasuritë e patundshme të banimit	-	-
Pasuritë e patundshme komerciale	83	-
Shtesat gjatë vitit	172	597
Shlyerjet gjatë vitit	(172)	(597)
Gjithsej	83	83
Minus: Provizionet e zhvlerësimit	(83)	(83)
Vlera neto kontabël	-	-

Vlera e drejtë e këtyre pasurive është përcaktuar duke iu referuar vlerave të tregut nga ana e vlerësuesit të jashtëm të pavarur dhe në Dhjetor 2023 ishte 135 mijë euro. Vlerat janë provizionuar në varësi të vendndodhjes së tyre, mirëmbajtjes, kushteve dhe rrethanave që pasqyrojnë vonesat e mundshme në shitjen e tyre dhe gjatësinë e kohës për mbajtjen e pasurive.

Lëvizjet në provizionet e zhvlerësimit janë si në vijim:

	2023	2022
Më 1 janar	-	-
Lejimi për rënie në vlerë gjatë vitit	83	83
Shlyerjet gjatë vitit	(83)	(83)
Shlyerjet	-	-
Më 31 dhjetor	-	-

18. DEPOZITAT NGA KLIENTËT

Nga shuma totale prej 416,652 mijë euro, shuma prej 1,648 mijë euro përfaqëson interesin e përlllogaritur më 31 dhjetor 2023 (31 dhjetor 2022 352,305 mijë euro: 1,272 mijë euro).

	2023	2022
Llogaritë rrjedhëse	205,229	177,683
Në Euro	201,922	174,063
Në valuta të huaja	3,307	3,620
Maturimi aktual i depozitave afatgjata të klientëve	164,589	142,901
Gjithsej depozitat afatshkurtra të klientëve	369,818	320,584
Depozitat e afatizuara	211,424	174,622
Në Euro	211,399	174,520
Në valuta të huaja	25	102
Maturimi aktual i klientit afatgjatë	(164,589)	(142,901)
Gjithsej depozitat afatgjata të klientëve	46,835	31,721
Gjithsej	416,652	352,305

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

19. DEPOZITAT NGA BANKAT

Nga shuma totale 75 mijë euro, shuma prej 1 mijë vjen nga bankat e huaja (31 dhjetor 2022 1,169 mijë euro, 1 mijë euro) dhe të tjerat janë vendase dhe të gjitha janë llogari rrjedhëse pa interes.

Depozitat nga bankat	2023	2022
Në Euro	75	1,168
Në valuta të huaja	1	1
Gjithsej	76	1,169

Shuma totale prej 76 mijë euro përbëhet nga balancat e llogarisë rrjedhëse dhe është cilësuar si afatshkurtër.

20. BORXHET E VARURA

Borxhet e varura	2023	2022
EMF MICROFINANCE FUND AGMVK	502	502
Gjithsej	502	502

Gjatë vitit 2018, Banka hyri në një marrëveshje të re kredie të varur me Blue Orchard në vlerë prej 500 mijë EURO. Kredia ka një normë interesi prej 6.5% në vit, e pagueshme në baza gjashtëmujore dhe principali paguhet në një kësht të vetëm më 12 dhjetor 2026. Sipas 31 dhjetor 2023, Banka është në përputhje me koventat financiare të bashkangjitura në marrëveshje me EMF MICROFINANCE FUND AGMVK.

21. HUAMARRJET

Huamarrjet	2023	2022
Kredia nga BERZH	7,261	4,873
Gjithsej	7,261	4,873
Afatshkurtër	2,761	2,167
Afatgjatë	4,500	2,706

Gjatë vitit 2023, Banka ka lidhur një marrëveshje huamarrjeje me BERZH-in (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim) për një shumë totale prej 6,000 mijë euro. Vetëm 3,000 mijë euro janë disbursuar në vitin 2023. Qëllimi është mbështetja e investimeve financiare në ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme. Huamarrja ka një normë interesi prej 1.4% në vit plus EURIBOR 6 muaj, e cila është e ripagueshme brenda tre viteve. Interesi paguhet në baza gjashtëmujore.

Gjatë vitit 2023, banka ka marrë kështin e dytë në vlerë prej 1,500 euro nga marrëveshja e huamarrjes e nënshkruar në vitin 2022 në shumën 4,500 euro (Rinia në Biznes).

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

*(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)***21. HUAMARRJET (VAZHDIM)**

Gjatë vitit 2022, Banka ka lidhur një marrëveshje huamarrjeje me BERZH-in (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim) për një shumë totale prej 4,500 mijë euro. Vetëm 1,500 mijë euro janë disbursuar gjatë vitit 2022. Qëllimi është mbështetja e të rinjve në biznes dhe synon pjesëmarrjen e të rinjve në ekonomi. Huamarrja ka një normë interesi prej 1.8% plus 6 muaj EURIBOR në vit dhe është e ripagueshme brenda tre viteve. Interesi paguhet në baza gjashtëmujore.

Gjatë vitit 2021, Banka ka lidhur një marrëveshje huamarrjeje me BERZH-in (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim) për një shumë totale prej 5,000 mijë euro. Qëllimi është të mbështesë konkurrencën e NVM-ve dhe synon të nxisë zhvillimin dhe prosperitetin ekonomik përmes ofrimit të qëndrueshëm të financave shtesë për zhvillim. Huamarrja ka një normë interesi prej 1.8% plus 6 muaj EURIBOR në vit dhe është e ripagueshme brenda tre viteve. Interesi paguhet në baza gjashtëmujore.

Banka raporton ne BERZH ne çdo tremujor pasqyrat financiare dhe marrëveshjet financiare dhe gjatë viteve 2023 dhe 2022 banka ishte në përputhje të plotë me marrëveshjet financiare.

Huamarrjet nuk janë të siguruar me ndonjë kolateral.

Ndryshimet në detyrimet që rrjedhin nga aktivitetet e financimit paraqiten si më poshtë:

	1 janar 2023	Hyrjet e parasë	Daljet e parasë	Interesi akruar	31 dhjetor 2023
Huamarrjet	4,873	4,500	(2,167)	55	7,261

	1 janar 2022	Hyrjet e parasë	Daljet e parasë	Interesi akruar	31 dhjetor 2022
Huamarrjet	6,832	1,500	(3,479)	20	4,873

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

22. E DREJTA E PËRDORIMIT TË PASURISË DHE DETYRIMET E QIRASË**E drejta e përdorimit të pasurisë dhe detyrimet e qirasë**

Banka merr me qira zyre të ndryshme. Kontratat e qirasë bëhen zakonisht për periudha fikse nga 1 deri në 10 vite, por mund të kenë mundësi zgjatje siç përshkruhet me poshtë.

Qiratë njihen si një e drejtë e përdorimit të pasurisë dhe një detyrim përkatës nga data kur pasuria e marrë me qira bëhet e disponueshme për t'u përdorur nga Banka.

Banka e njeh të drejtën e përdorimit të pasurisë si në vijim:

	Ndërtesat	Gjithsej
Vlera kontabël më 1 janar 2022	2,378	2,378
Shtesat gjatë vitit	910	910
Shlyerjet	-	-
Shpenzimet e zhvlerësimit	(708)	(708)
Vlera kontabël me 31 dhjetor 2022	2,580	2,580
Shtesat gjatë vitit	1,015	1,015
Shlyerjet	-	-
Shpenzimet e zhvlerësimit	(773)	(773)
Vlera kontabël me 31 dhjetor 2023	2,822	2,822

Banka e njeh detyrimin e qirasë si në vijim:

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Detyrimet afatshkurtër të qirasë	774	688
Detyrimet afatgjata të qirasë	2,124	1,977
Gjithsej obligimet e qirasë	2,898	2,665

Zotimet e qirasë

Zotimet e qirasë operative. Pagesat e ardhshme minimale të qirasë nën qiratë operative të pa anulueshme, ku Banka është qiramarrës, në 31 dhjetor 2023 janë 412 EURO (2022: 366 EURO).

Gjatë vitit 2023 shpenzimet e interesit për qiratë janë 74 mijë euro (2022: 74 mijë euro).

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

23. DETYRIMET FINANCIARE DHE PROVIZIONET

	2023	2022
Të pagueshmet për transaksionet e kliringut me BQK-në	2,402	2,294
Të pagueshmet në emër të palëve të treta	1,298	1,404
Detyrime ndaj furnitorëve	446	957
Kreditorët tjerë	18	772
Të pagueshmet në emër të Ministrisë së Ekonomisë dhe Financave	109	67
Zotimet e pashfrytëzuara	35	36
Provizionet për letër garancionet e lëshuara nga Banka	11	15
Gjithsej detyrime tjera	4,319	5,545
Provizione tjera (shiko shënimin 25.1 mëposhtë)	276	330
Gjithsej	4,595	5,875

Një analizë e ndryshimeve të humbjeve të pritshme për mjetet e pashfrytëzuara për vitin 2023 dhe 2022 janë si më poshtë:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Zotimet e pashfrytëzuara 2023	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga mjetet e pashfrytëzuara më 1 janar 2023	21	9	6	36
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	(6)	(2)	1	(7)
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve	(10)	(6)	(6)	(22)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	17	4	7	28
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	1	(4)	2	(1)
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 dhjetor 2023	22	5	8	35

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

23. DETYRIMET FINANCIARE DHE PROVIZIONET (VAZHDIM)

Një analizë e ndryshimeve të humbjeve të pritshme për mjetet e pashfrytzuara për vitin 2023 dhe 2022 janë si më poshtë:

Zotimet e pashfrytzuara 2022	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e humbjeve të pritshme nga mjetet e pashfrytzuara më 1 janar 2022	26	22	2	50
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(2)	2	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	(4)	(5)	(1)	(10)
Ç'regjistrime tjera përveç shlyerjeve	(12)	(17)	(1)	(30)
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	13	7	6	26
Shlyerjet	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(5)	(13)	4	(14)
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 dhjetor 2022	21	9	6	36

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

23. DETYRIMET TJERA DHE PROVIZIONET (VAZHDIM)

Letër garancionet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e HPK-së më 1 janar 2023	2	4	9	15
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PD/KND/END	(1)	(4)	1	(3)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-
Garancionet e reja ose te blera	-	-	-	1
Kredië e shlyera	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(1)	(4)	1	(4)
Vlera e HPK-së më 31 dhjetor 2023	1	0	10	11

Letër garancionet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e HPK-së më 1 janar 2022	2	12	7	21
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(1)	1	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PD/KND/END	-	(9)	1	(8)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	(2)	1	(1)
Garancionet e reja ose te blera	1	2	-	3
Kredië e shlyera	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(1)	(7)	1	(7)
Vlera e HPK-së më 31 dhjetor 2022	2	4	9	15

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

24. KAPITALI AKSIONAR DHE REZERVAT***Kapitali aksionar***

Në pajtim me Ligjin nr. 04/L-093 për "Banka, Institucione Mikrofinanciare dhe Institucione Financiare Jo-Bankare" kapitali aksionar minimal për bankat që operojnë në Kosovë duhet të jetë 7 milion Euro.

Më 31 dhjetor 2023 kapitali aksionar i autorizuar ishte i përbërë nga 28,530 aksione të zakonshme (2022: 28,530 aksione të zakonshme). Aksionet e zakonshme kanë një vlerë nominale prej 394.2 Euro secili. Pronarët e aksioneve të zakonshme kanë të drejtë të marrin dividendë që deklarohen kohë pas kohe dhe kanë të drejtën e një vote për aksion në mbledhjet e Bankës. Të gjitha aksionet renditen në mënyrë të barabartë në lidhje me pasuritë e mbetura të Bankës. Një përmbledhje e strukturës së pronësisë është si vijon:

NR.	Emri i aksionarit	2023		2022	
		%	EURO	%	EURO
1	Afrim Govori	21.27	2,392	21.27	2,392
2	Shaqir Palushi	20.71	2,329	20.56	2,312
3	Rrustem Aliaj	17.27	1,942	17.27	1,942
4	EBRD	10.00	1,125	10.00	1,125
5	Mejdi Rexhepi	9.35	1,052	9.35	1,052
6	Moneta Sh.p.k	7.77	874	7.77	874
7	Kareman Limani	4.85	545	4.85	545
8	Banka di Cividale	4.62	520	4.62	520
9	Ahmet Arifi	2.39	269	2.39	269
10	Luani Limited	0.44	49	0.44	49
11	Agim Bilalli	0.31	35	0.31	35
12	Besnik Vrella	0.31	35	0.31	35
13	Habibe Aliu	0.31	35	0.31	35
14	Sokol Krasniqi	0.23	26	0.38	42
15	Flamur Bryma	0.09	10	0.09	10
16	Nazmi Viça	0.04	5	0.04	5
17	Naim Abazi	0.04	4	0.04	4
Gjithsej		100	11,247	100	11,247

Shpërndarja e dividendës

Gjatë vitit 2023 është paguar dividendë për vitin 2022. Pagesa është bërë në bazë të vendimit të kuvendit të aksionarëve dhe të miratuar nga BQK-ja me vendimin nr. 24-14/2023. Vlera e dividendit të paguar është 2,560 mijë Euro (2022: 2,363 Euro), ose 30% e fitimit për të dy vitet. Dividenti i paguar për aksion ishte 89.73 Euro (2022 82.83 Euro).

Rezervat tjera të kapitalit

Bazuar në rregulloret e BQK-së, duke filluar nga 1 janari 2020, të gjitha bankat në Kosovë kërkohet të përgatisin dhe paraqesin pasqyrat e tyre financiare vetëm bazuar në SNRF-të. Çdo ndryshim në provizionet e humbjes së huasë midis BQK-së dhe SNRF-së kornizën e raportimit do të njihet në Rezervën e Kapitalit Tjetër. Që nga 1 janari 2020, shuma e njohur si një ndryshim në rezervën e humbjes së kredisë midis standardeve të raportimit të BQK-së dhe SNRF-ve është 769 mijë euro.

Këto rezerva janë të kufizuara dhe nuk mund të shpërndahen.

Rezerva për rivlerësim

Gjatë vitit 2014, Banka ka vendosur të përfshijë në kategorinë e pronës dhe pajisjeve një ndërtesë e cila ka qenë me parë pasuri e riposeduar. Ndërtesa u njoh nga Banka në prona dhe pajisje me shumën korresponduese në rezervën e rivlerësimit në kapital.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

*(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)***24. KAPITALI AKSIONAR DHE REZERVAT (VAZHDIM)*****Kapitali aksionar (vazhdim)******Fitimet për aksion***

Për qëllim të llogaritjes së fitimeve për aksion, fitimet përfaqësojnë fitimin neto pas taksës. Numri i aksioneve të zakonshëm është numri mesatar i ponderuar i aksioneve të zakonshme të papaguara gjatë vitit. Numri mesatar i ponderuar i aksioneve të zakonshëm të përdorura për të ardhurat bazë për aksion ishte 28,530 (2022: 28,530). Nuk ka asnjë efekt të mundshëm dobësimi nga asnjë instrument dhe kështu fitimet për aksion janë të njëjta me fitimet e dobësuara për aksion.

25. ZOTIMET DHE KONTIGJENCAT

Banka lëshon garancion për klientët e saj. Këto instrumente bartin një risk kreditimi të ngjashëm me ato të kredive të dhëna. Garancionet e lëshuara në favor të klientëve janë siguruar me kolateral në para dhe kolateral jo në para (pasuri të paluajtshme dhe kolateral të luajtshëm).

Garancionet e lëshuara të klientëve	2023	2022
Të siguruara me depozita kesh	423	616
Të siguruara me kolateral (patundshmëri dhe kolateral i luajtshëm)	1,111	834
Lejimet për HPK për letrat e garancisë të njohura si detyrime të tjera	(11)	(15)
Gjithsej	1,523	1,435

Zotimet përfaqësojnë balancat e pa tërhequra të kredive, mbitërheqjeve dhe limitet e kredit kartelave të lëshuara të klientët.

Zotimet për kredi	2023	2022
Kreditë e aprovuara por të padisbursuara	-	-
Limitet e pashfrytëzuara të mbitërheqjeve	12,650	8,116
Kredit kartelat e pashfrytëzuara	450	458
Lejimet për HPK për limitet e pashfrytëzuara të mbitërheqjeve të njohura si detyrimet të tjera	(35)	(36)
Gjithsej	13,065	8,538

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

25.1 PROVIZIONET**Ligjore**

Banka është e përfshirë në procedura të zakonshme ligjore në rrjedhën e zakonshme të biznesit më 31 dhjetor 2023 dhe 2022. Menaxhmenti i Bankës është i mendimit se nuk do të ketë humbje materiale në lidhje me pretendimet ligjore, përveç atyre që janë parashikuar dhe njohur si fitim ose humbje siç shpaloset në Shënimin 23.

Provizionet tjera përfshijnë rezervën për Dëmet aktive ndaj palëve të treta. Bazuar në politikat dhe procedurat e saj, Banka përcakton në çdo tremujor rezervën aktuale përmes rivlerësimit të secilës kërkesë individuale.

Në vijim është paraqitur lëvizja e provizionit më 31 dhjetor:

	2023	2022
Më 1 janar	330	523
Shtesat gjatë vitit	-	34
Perdorur gjatë vitit	(43)	(148)
Leshuar gjatë vitit	(11)	(79)
Më 31 dhjetor	276	330

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR

26.1 Hyrje dhe përmbledhje

Bank është e ekspozuar ndaj risqeve të mëposhtme nga përdorimi i pasurive financiare:

- Risku i kreditimit
- Risku i tregut
- Risku i likuiditetit
- Risku operacional

Ky shënim prezanton informata për ekspozimin e bankës ndaj secilit nga risqet e përmendura më lartë, objektivin e Bankës, politikat dhe procedurat për matjen dhe menaxhimin e riskut dhe menaxhimin e kapitalit të Bankës.

Manaxhimi i riskut

Departamenti i Menaxhimit të Riskut është i organizuar në tre sektorë duke përfshirë Sektorin e Riskut Kreditor, Sektorin e Riskut të Tregut dhe Likuiditetit dhe Sektorin e Riskut Operacional. Departamenti i Menaxhimit të Riskut është përgjegjës për hartimin dhe/ose rishikimin e politikave dhe procedurave në lidhje me rrezikun dhe menaxhimin e rreziqeve të bankave.

Banka ka ndjekur strategjinë e diversifikimit dhe rritjes së mëtejshme të portfolios kreditorë sipas segmenteve të përcaktuara të kredive.

Lidhur me llogaritjen e HPK-ve, banka ka avancuar më tej procesin dhe ka automatizuar disa nga inputet duke përfshirë edhe informacionin nga moduli i monitorimit për të vlerësuar SICR-në.

Në përputhje me modelin dhe strategjinë e biznesit, Banka ka vazhduar të përmirësojë procesin e rrezikut kreditor. Në këtë drejtim, ka vazhduar me procesin e përmirësimeve dhe zhvillimeve të aplikacioneve të reja të bëra vitin e kaluar për menaxhimin e portfolios kreditorë.

Konsideratat e ngjarjeve ekonomike

Pavarësisht përballjes me sfida makroekonomike si ato që shihen në shumicën e vendeve, veçanërisht në zonën evropiane për shkak të konfliktit në Ukrainë dhe rritjes së inflacionit, banka jonë ka qenë e suksesshme në menaxhimin e rrezikut në nivele të pranueshme.

Industria bankare, përfshirë bankën tonë, ka treguar performancë të fortë me fitime rekord dhe menaxhim efektiv të rrezikut, duke ne nivele të njëjta të cilësisë së aseteve.

Megjithatë, për të qenë gati dhe e përgatitur për çdo sfidë të mundshme që mund të ndikojë në cilësinë e portfolios, banka ka ndërmarrë veprime duke rritur monitorimin dhe analizën e sektorëve që mund të jenë të prekshëm nga inflacioni ose krizat energjetike.

Si rezultat, ajo ka vlerësuar siç duhet këto rreziqe dhe ka alokuar rezerva adekuate.

Departamenti i menaxhimit të rrezikut gjithashtu rishikoi dhe përditësoi tërësisht politikën, strategjinë, metodologjinë, procedurat dhe dokumentet e tjera përkatëse të nevojshme për të pasqyruar ndryshimet e nevojshme të shkaktuara nga kriza e inflacionit.

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

26.2 Risku kreditor

Risku kreditor është risku i humbjeve financiare për Bankën nëse një klient apo një palë tjetër e lidhur për një instrument financiar dështon të përmbush detyrimet kontraktuale, që vijnë nga kreditë dhe paradhëniet e Bankës për klientët dhe për bankat e tjera. Me qëllim të raportimit të menaxhimit të riskut, Banka merr parasysh dhe konsolidon të gjitha elementet e ekspozimit ndaj riskut kreditor (të tilla si risku standard i huamarrësit individual, risku shtetëror dhe sektorial).

Banka merr përsipër ekspozimin ndaj riskut kreditor që është risku që pala tjetër nuk do të jetë në gjendje të paguajë shumat e plota në kohën e duhur. Banka i strukturon nivelet e riskut kreditor që i merr përsipër duke vendosur limite në sasinë e riskut të pranuar në lidhje me një huamarrës dhe segment gjeografik apo industrial. Risqet e tilla monitorohen rregullisht dhe i nënshtrohen rishikimit mujor ose më të shpeshtë.

Kufijtë e nivelit të rrezikut të kredisë nga huamarrësi miratohen në nivel drejtues, me përjashtim të rasteve mbi 10% të kapitalit të klasit të parë dhe rasteve me palë të lidhura, që miratohen në nivel Bordi Drejtues.

Përveç rritjes së portofolios kreditorë dhe zvogëlimit të ekspozimeve të mëdha, banka ka vazhduar të ruajë dhe mbajë cilësinë kreditorë. Banka ka përmirësim të mëtejshëm të cilësisë kreditorë në lidhje me treguesin e cilësisë kreditorë - Raporti i Kredive jo performuese (NPL) në vitin 2022 ishte 2.05%, ndërsa në vitin 2023 ky tregues është 1.58%.

Vlerësimi i Hmbjeve të Pritshme Kreditorë

Departamenti i Menaxhimit të Riskut është përgjegjës për hartimin dhe rishikimin e politikave dhe procedurave në lidhje me rrezikun dhe menaxhimin e rreziqeve të bankes.

Banka ka ndjekur strategjinë e diversifikimit dhe rritjes së mëtejshme të portofolit të kredisë sipas segmenteve të përcaktuara të kredisë.

Lidhur me llogaritjen e HPK-ve, banka ka avancuar më tej procesin dhe ka automatizuar disa nga inputet duke përfshirë edhe informacionin nga moduli i monitorimit për të vlerësuar SICR.

Në përputhje me modelin dhe strategjinë e biznesit, Banka ka vazhduar të përmirësojë procesin e rrezikut të kredisë. Në këtë drejtim, ka vazhduar me avansimin dhe përmirësimin e aplikacioneve ekzistuese për menaxhimin e portofolit të kredisë.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

*(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)***26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****26.2 Risku kreditor (vazhdim)****26.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)****Sistemi i brendshëm i vlerësimit të bankës dhe procesi i vlerësimit të probabilitetit të vonesës**

Departamenti i Menaxhimit të Riskut është i pavarur të zbatojë modelet e saj të vlerësimit të brendshëm. Banka zbaton modele të veçanta për portofolin e saj ku huamarrësit vlerësohen nga shkallët 0-8 për kreditë performuese dhe me shkallën 9 për kreditë jo - performuese.

Më poshtë jepen klasifikimet e brendshme të kredive të përdorura nga banka me 31 dhjetor 2023:

Vlerësimi SNRF 9	Mesatarja e PD 12 mujor	Mesatarja e KND
0	1.0%	53.7%
1	1.0%	51.2%
2	1.1%	53.6%
3	0.9%	52.4%
4	1.6%	49.0%
5	2.6%	51.7%
6	4.5%	51.9%
7	14.1%	52.3%
8	30.2%	51.1%
Dështim	100.0%	64.3%

Më poshtë jepen klasifikimet e brendshme të kredive të përdorura nga banka me 31 dhjetor 2022:

Vlerësimi SNRF 9	Mesatarja e PD 12 mujor	Mesatarja e KND
0	0.7%	55.1%
1	0.6%	53.7%
2	0.9%	53.4%
3	0.8%	51.8%
4	1.4%	49.4%
5	2.5%	51.6%
6	3.6%	51.5%
7	10.7%	52.8%
8	26.0%	52.0%
Dështim	100.0%	62.6%

Kreditë e riprogramuara dhe të modifikuara

Banka ndonjëherë bën ndryshime në kushtet origjinale të kredive si një përgjigje ndaj vështirësive financiare të kredimarrësit, në vend se të marrë në posedim ose ta detyrojë mbledhjen e kolateralit.

Banka konsideron një kredi të riprogramuar kur këto modifikime jepen si rezultat i vështirësive financiare të pranishme ose të pritshme të kredimarrësit dhe Banka nuk do të kishte rënë dakord me to nëse kredimarrësi do të ishte financiarisht i shëndetshëm. Treguesit e vështirësive financiare përfshijnë kovenantat e vonesës, ose shqetësime të rëndësishme të ngritura nga Departamenti i Riskut. Riprogramim mund të përfshijë zgjatjen e marrëveshjeve së pagesës dhe marrëveshjen e kushteve të reja të kredisë.

Banka, në momentin e vlerësimit në qoftëse një ekspozim kreditor do t'i nënshtrohet kushteve të ristrukturimit, vlerëson gjithashtu vlerëson në qoftë se ai ekspozim ka pasur një rritje të ndjeshme të riskut kreditor, apo plotëson kriteret e dështimit dhe njihet si kredi jo-performuese.

26. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)

26.2 Risku kreditor (vazhdim)

26.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)

Kriteret e riklasifikimit për kreditë e riprogramuara

Pasi një pasuri klasifikohet si e ristrukturuar, ajo do të jetë e ristrukturuar për periudhën provuese minimale 24-mujore. Në mënyrë që kredia të riklasifikohet nga kategoria e ristrukturuar, klienti duhet të plotësojë të gjitha kriteret e mëposhtme:

- Konsumatori nuk ka ndonjë kontratë që është më shumë se 30 ditë në vonesë.
- Klienti nuk duhet të ketë qenë më shumë se 30 ditë në vonesë gjatë gjithë periudhës provuese.

Për më tepër, në qoftëse ekspozimi kreditor në momentin e ristrukturimit ka qenë i klasifikuar si jo-performues, për klasifikimin e tyre si performuese duhet të plotësohen të gjitha kriteret si në vijim:

- Aplikimi i ristrukturimit nuk rezulton me njohjen si e ç'vlerësuar apo në dështim;
- Ka kaluar periudha një vjeçare (12 muaj) që kur është ristrukturuar;
- Sipas kushteve të ristrukturimit nuk ka ndonjë shumë në vonesë ose shqetësim në lidhje me ri-pagimin e plotë të ekspozimit të ristrukturuar, që duhet përcaktuar sipas një analize të gjendjes financiare të huamarrësit.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)

26.2 Risku kreditor (vazhdim)

26.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)

Kreditë e ristrukturuara dhe të modifikuara (vazhdim)

Tabelat në vijim paraqesin një përmbledhje të pasurive të riprogramuara të Bankës për shkak të Covid-19 më 31 dhjetor 2023:

31 dhjetor 2023	Faza 1			Faza 2		Faza 3		Gjithsej kreditë e reprogram-uara	Raporti i riprogramimit
	Vlera kontabël bruto	Modifikimi i përhershëm për T&Cs	Gjithsej kreditë përformuese të riprogramuara	Modifikimi i përhershëm për T&Cs	Gjithsej kreditë përformuese të riprogramuara	Modifikimi i përhershëm për T&Cs	Gjithsej kreditë joperformuese të riprogramuara		
Detyrimet nga bankat	-	-	-	-	-	-	-	-	0.0%
Kreditë dhe paradhëniet për klientë									
Korporata	177,099	1,924	1,924	1,315	1,315	1,957	1,957	5,196	2.93%
Individë	155,983	26	26	117	117	286	286	429	0.28%
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	333,082	1,950	1,950	1,432	1,432	2,243	2,243	5,625	1.69%

31 dhjetor 2023	Vlera bruto e kredive të riprogramuara				HPK e kredive të riprogramuara			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Detyrimet nga bankat								
Kreditë dhe paradhëniet për klientë								
Korporata	1,924	1,315	1,957	5,196	7	58	1,544	1,609
Individë	26	117	286	429	-	7	259	266
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	1,950	1,432	2,243	5,625	7	65	1,803	1,875

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)**26.2 Risku kreditor (vazhdim)****26.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (vazhdim)****Kreditë e ristrukturuara dhe të modifikuara (vazhdim)**

Tabelat në vijim paraqesin një përmbledhje të pasurive të riprogramuara të Bankës më 31 Dhjetor 2022:

31 dhjetor 2022	Faza 1			Faza 2		Faza 3		Gjithsej kreditë e reprogramuara	Raporti i riprogramimit
	Vlera kontabël bruto	Modifikimi i përhershme për T&Cs	Gjithsej kreditë përformuese të riprogramuara	Modifikimi i përhershme për T&Cs	Gjithsej kreditë përformuese të riprogramuara	Modifikimi i përhershëm për T&Cs	Gjithsej kreditë joperformuese të riprogramuara		
Detyrimet nga bankat	-	-	-	-	-	-	-	-	0.0%
Kreditë dhe paradhëniet për klientë									
Korporata	146,709	3,000	3,000	3,025	3,025	2,491	2,491	8,516	5.80%
Individë	133,322	35	35	179	179	130	130	344	0.26%
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	280,031	3,035	3,035	3,204	3,204	2,621	2,621	8,860	3.16%

31 dhjetor 2022	Vlera bruto e kredive të riprogramuara				HPK e kredive të riprogramuara			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Detyrimet nga bankat								
Kreditë dhe paradhëniet për klientë								
Korporata	3,000	3,025	2,491	8,516	24	155	2,171	2,350
Individë	35	179	130	344	1	7	108	116
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	3,035	3,204	2,621	8,860	25	162	2,279	2,466

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)**26.2 Risku kreditor (vazhdim)****26.2.2 Shpalosja sektoriale e portofolios së kredisë dhe humbjet e pritshme të kredisë**

Më poshtë është paraqitur një analizë e kredive dhe paradhenjve për të matura me koston e amortizuar gjatë vitit që përfundoi më 31 dhjetor 2023

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Pasuritë që duhet të maten me kosto të amortizuar	HPK 12- mujore	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera kontabël bruto sipas llojit të kredive				
Individuale	136,167	18,507	1,309	155,983
Tregti	53,845	5,422	1,280	60,547
Prodhim	26,612	4,439	570	31,621
Bujqësi	11,948	1,093	549	13,590
Ndertim	13,569	11,623	132	25,324
Shërbime	17,832	2,235	580	20,647
Tjera	20,765	3,777	828	25,370
Gjithsej vlera kontabël bruto	280,738	47,096	5,248	333,082
Lejimi i humbjes sipas llojit të kredive				
Individuale	(1,563)	(887)	(1,118)	(3,568)
Tregti	(133)	(122)	(838)	(1,093)
Prodhim	(69)	(122)	(469)	(660)
Bujqësi	(285)	(87)	(483)	(855)
Ndertim	(51)	(97)	(105)	(253)
Shërbime	(72)	(109)	(491)	(672)
Tjera	(71)	(126)	(656)	(853)
Gjithsej lejimi i humbjes	(2,244)	(1,550)	(4,160)	(7,954)

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

*(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)***26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****26.2 Risku kreditor (vazhdim)****26.2.2 Shpalosja sektoriale e portofolios së kredisë dhe humbjet e pritshme të kredisë (vazhdim)**

Më poshtë është paraqitur një analizë e kredive dhe paradhanjve për klient të matura me koston e amortizuar gjatë vitit që përfundoi më 31 dhjetor 2022:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Pasuritë që duhet të maten me kosto të amortizuar	HPK 12- mujore	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera kontabël bruto sipas llojit të kredive				
Individuale	115,553	16,977	791	133,321
Tregti	38,792	5,743	1,076	45,611
Prodhim	24,008	3,874	788	28,670
Bujqësi	13,163	1,453	610	15,226
Ndertim	12	17,279	676	17,967
Shërbime	15,864	1,731	598	18,193
Tjera	16,108	3,729	1,206	21,043
Gjithsej vlera kontabël bruto	223,500	50,786	5,745	280,031
Lejimi i humbjes sipas llojit të kredive				
Individuale	(889)	(507)	(674)	(2,070)
Tregti	(88)	(215)	(896)	(1,199)
Prodhim	(51)	(111)	(730)	(892)
Bujqësi	(280)	(119)	(560)	(959)
Ndertim	-	(280)	(570)	(850)
Shërbime	(38)	(91)	(506)	(635)
Tjera	(36)	(164)	(1,037)	(1,237)
Gjithsej lejimi i humbjes	(1,382)	(1,487)	(4,973)	(7,842)

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**26.2 Risku kreditor (vazhdim)****26.2.2 Shpalosja sektoriale e portofolios së kredisë dhe humbjet e pritshme të kredisë (vazhdim)**

Tabela më poshtë paraqet përqendrimin e rrezikut të kredisë për pasuritë financiare të ndryshme nga huatë dhe paradhëniet për klientët:

Pasuritë financiare më 31 dhjetor 2023	Institucionet financiare	Banka Qendrore e		Gjithsej
		Qeveria	Kosovës	
Paraja e gatshme dhe në banka Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	21,186	5,845	-	27,031
Kreditë dhe paradhëniet për banka	-	-	54,239	54,239
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	10,710	-	-	10,710
Gjithsej	31,986	61,184	-	153,164

Pasuritë financiare më 31 dhjetor 2022	Institucionet financiare	Banka Qendrore e		Gjithsej
		Qeveria	Kosovës	
Paraja e gatshme dhe në banka Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	23,097	-	-	23,097
Kreditë dhe paradhëniet për banka	-	-	51,884	51,884
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	6,325	-	-	6,325
Gjithsej	29,422	54,925	-	136,231

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)

26.2 Risku kreditor (vazhdim)

26.2.3 Analiza e çliësisë kreditore

Tabela më poshtë paraqet një skenar të rastit më të keq të ekspozimit të riskut kreditor të Bankës në 31 dhjetor 2023 dhe 2022, pa marrë parasysh asnjë shtesë të mbajtjes së kolateralit ose përmirësime të tjera të kredisë. Për pasuritë financiare, ekspozimet e përcaktuara më poshtë paraqesin vlerën neto kontabël siç raportohet në pasqyrën e pozicionit financiar.

	Paraja dhe gjendja me banka dhe BQK		Plasmanet dhe balancat në Banka		Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes OCI		Kredi dhe paradhënie për klientët		Pasuri të tjera financiare		Garancionet financiare dhe zotime kreditore	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ekspozimi maksimal kundrejt riskut kreditor												
Vlera kontabël	81,270	74,981	10,710	6,325	61,184	54,925	325,128	272,189	395	398	-	-
Shuma e zotuar / garantuar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	81,270	74,981	10,710	6,325	61,184	54,925	325,128	272,189	395	398	-	-
Sipas kostos së amortizuar												
Faza 1	81,276	74,988	10,785	6,370	61,184	54,925	280,738	223,500	395	398	-	-
Faza 2	-	-	-	-	-	-	47,096	50,786	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	5,248	5,745	-	-	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	81,276	74,988	10,785	6,370	61,184	54,925	333,082	280,031	395	398	-	-
Lejimet për rënie në vlerë (individual dhe i përgjithshëm)	(6)	(7)	(75)	(45)	-	-	(7,954)	(7,842)	-	-	-	-
Vlera neto kontabël	81,270	74,981	10,710	6,325	61,184	54,925	325,128	272,189	395	398	-	-
<i>Jashtë bilancore: ekspozimi maksimal</i>												
Zotimet për kredi: Risk i ulët - i pranueshëm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,100	8,574
Garancionet financiare: Risk i ulët – i pranueshëm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,535	1,450
Gjithsej zotimet / garancionet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,635	10,024
Provizionet e njohura si detyrime	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(46)	(51)
Gjithsej ekspozimet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,588	9,973

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT KREDITOR (VAZHDIM)**26.2 Risku kreditor (vazhdim)****26.2.3 Analiza e cliësisë kreditore (vazhdim)**

Tabela më poshtë paraqet një skenar të rastit më të keq të ekspozimit të riskut kreditor të Bankës në 31 dhjetor 2023 dhe 2022, pa marrë parasysh asnjë shtesë të mbajtjes së kolateralit ose përmirësime të tjera të kredisë. Për pasuritë financiare, ekspozimet e përcaktuara më poshtë paraqesin vlerën neto kontabël siç raportohet në pasqyrën e pozicionit financiar.

	2023			2022		
	Individë	Korporata	Gjithsej kreditë	Individë	Korporata	Gjithsej kreditë
Kreditë dhe paradhëniet për klientë						
Gjithsej vlera bruto	155,983	177,099	333,082	133,322	146,709	280,031
Lejimi për rënie në vlerë (individual dhe i përgjithshëm)	(3,568)	(4,386)	(7,954)	(2,071)	(5,771)	(7,842)
Vlera neto kontabël	152,415	172,713	325,128	131,251	140,938	272,189
Sipas kostos së amortizuar						
Faza 1	136,167	144,571	280,738	115,553	107,946	223,499
Faza 2	18,507	28,589	47,096	16,978	33,809	50,787
Faza 3	1,309	3,939	5,248	791	4,954	5,745
POCI	-	-	-	-	-	-
Gjithsej bruto	155,983	177,099	333,082	133,322	146,709	280,031
Faza 1	(1,563)	(681)	(2,244)	(889)	(492)	(1,381)
Faza 2	(887)	(663)	(1,550)	(507)	(980)	(1,487)
Faza 3	(1,118)	(3,042)	(4,160)	(674)	(4,299)	(4,974)
POCI	-	-	-	-	-	-
Gjithsej lejimi për rënie në vlerë	(3,568)	(4,386)	(7,954)	(2,071)	(5,771)	(7,842)
Kreditë e ri negociuara						
Vlera kontabël	428	5,195	5,623	344	8,516	8,860
Nga të cilat: të rëna në vlerë	286	1,957	2,243	131	2,490	2,621
Lejime për rënie në vlerë	(266)	(1,609)	(1,875)	(116)	(2,350)	(2,466)
Vlera neto kontabël	162	3,586	3,748	228	6,166	6,394

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

26.2 Risku kreditor (vazhdim)

26.2.3 Analiza e cliësisë kreditore (vazhdim)

Kreditë e rëna në vlerë

Kreditë e rëna në vlerë janë kredi për të cilat Banka konstaton se është e mundur që nuk do të mund të mbledhë borxhin dhe interesin sipas kushteve kontraktuale të kredisë. Këto kredi kategorizohen nga 0 deri në 9 në sistemin e brendshëm të Bankës për vlerësimin e kredive, ku nga 0 deri në 8 janë performuese ndërsa 9 vlen për kreditë jo-performuese. Politika e provizionit të këtyre kredive është detajuar në shënimin 3(f)

Vlerësimi individual dhe kolektiv i portofolios së kredive

Për qëllime të menaxhimit të brendshëm, Banka ndan kreditë në kredi që janë vlerësuar individualisht për rënie në vlerë; këto kredi janë të klasifikuara në Fazën 3 dhe me ekspozim mbi 100 mijë euro. Të gjitha kreditë e tjera menaxhohen kolektivisht për qëllime të brendshme të rënies në vlerë.

Kreditë me vonesa por jo të rëna në vlerë

Kreditë dhe letrat me vlerë, ku pagesat e interesit dhe principalit janë me vonesë, por Banka beson se rënia në vlerë nuk është i përshtatshëm në nivel letre me vlerë/kolaterali të vlefshëm dhe /ose në nivel grumbullimi të shumave që i detyrohen Bankës.

Kreditë me kushte të ristrukturuara

Kreditë me kushte të ristrukturuara janë kredi që janë ristrukturuar për shkak të përkeqësimit të situatës financiare të huamarrësit ku Banka ka bërë koncesione të cilat në rrethana tjera nuk do ti merre në konsideratë.

Politika e shlyerjes

Banka shlyen një kredi (dhe çfarëdo provizioni për humbje të saj) në përputhje me rregulloret e BQK-së për kreditë e shlyera që është në fuqi Gjithsej shuma e kredive të shlyera gjatë vitit 2023 është 886 mijë Euro (2022: 666 mijë Euro).

Balancat me bankat

Ekspozimet ndërbankare monitorohen nga afër në baza ditore nga ana e menaxhimit të riskut dhe Departamentit të Thesarit. Banka kufizon depozitat e saj dhe transaksionet e tjera bankare në bankat lokale apo ndërkombëtare. Para se të fillojë një marrëdhënie biznesi me një bankë të caktuar, menaxhmenti dhe Departamenti i Riskut kryejnë analiza të gjendjes financiare të institucionit. Performanca financiare e palëve monitorohet vazhdimisht. Për më tepër, të gjitha bankat korrespondente si dhe emetuesit e obligacioneve në të cilat Banka ka ekspozime në investime, monitorohen vazhdimisht për vlerësimet e tyre nga agjencitë ndërkombëtare të vlerësimit si: Standard & Poor (S & P), Fitch dhe Moody.

Në përputhje me rregulloren e re për ekspozimet e mëdha të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, Banka nuk do të ketë asnjë ekspozim agregat të riskut të kreditimit të palëve të lidhura që tejkalon 15% të Kapitalit Rregullator të nivelit të parë.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**26.2 Risku kreditor (vazhdim)****26.2.3 Analiza e cliësisë kreditore (vazhdim)**

Kreditë dhe paradhëniet për bankat janë dhënë pa kolateral. Tabela e mëposhtme paraqet llogaritë rrjedhëse të bankës dhe depozitat me afat me bankat korrespondente sipas vlerësimit kreditor:

	2023	2022
A+ to A-	8,366	1,898
BBB+ to B-	-	1,248
Not rated	11,407	9,622
Më 31 dhjetor	19,773	12,768

Zotimet e kreditimit dhe garancionet financiare

Ekspozimi maksimal nga garancionet financiare përfaqëson shumën maksimale që Banka duhet të paguajë në qoftë se garancioni është kërkuar, e cila mund të jetë dukshëm më e madhe se shuma e njohur si detyrim. Ekspozimi maksimal i kredisë për kreditimin e angazhimeve është shuma e zotuar.

Kontrolli i riskut të limiteve dhe politikat e menaxhimit

Banka menaxhon limitet dhe kontrollon përqendrimit e riskut të kredisë kudo që ato janë të identifikuar në mënyre të veçantë të palët individuale, grupet dhe te njësitë.

Banka strukturon nivelet e riskut të kredisë që ajo ndërmerr duke vendosur kufizime në sasinë e riskut të pranuar në lidhje me një huamarrës të vetëm ose një grupi huamarrësish dhe për segmentet gjeografike dhe industriale. Risqet e tilla janë të monitoruara në mënyre të rregullt dhe në bazë të një rishikimi vjetor ose më të shpeshtë, nëse është e nevojshme.

Ekspozimi ndaj riskut të kredisë menaxhohet përmes një analize të rregullt të aftësisë së huamarrësit potencial për të përmbushur pagesat e interesit dhe principalit dhe duke ndryshuar këto limite kreditimi kur është e nevojshme. Kontrollat e tjera dhe masat zbutëse janë të përshkruara më poshtë.

Kolaterali i mbajtur, përmirësime të tjera të kredisë dhe efekti i tyre financiar

Banka mban kolateral për kreditë dhe paradhëniet për konsumatorët në formën e interesave të hipotekës mbi pronën dhe pasuritë e tjera të luajtshme. Vlerësimet e vlerës së drejtë bazohen në vlerën e kolateralit të vlerësuar në kohën e huamarrjes. Përgjithësisht nuk mbahet kolateral mbi kreditë dhe paradhëniet për bankat.

Një vlerësim i vlerës së drejtë të kolateralit dhe përmirësimeve të tjera të sigurisë ndaj pasurive financiare tregohet mëposhtë:

Kreditë dhe paradhëniet për klientë	Ekspozimi maksimal ndaj riskut kreditor		Gjithsej kolaterali i përdorur			Ekspozimet neto pa kolateral	
	Prona	Kesh Kolateral	Kolateral	Kolateral i tepërt	Pajisje		
31 dhjetor 2023	326,240	488,700	4,119	160,516	653,335	464,232	137,137
31 dhjetor 2022	271,683	367,284	4,244	149,910	521,439	367,509	117,754

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**26.2 Risku kreditor (vazhdim)****Koncentrimi i riskut kreditor**

Banka monitoron përqendrimin e riskut kreditor për sektor dhe për shpërndarje gjeografike. Një analizë e përqendrimit të riskut kreditor në datën e raportimit është paraqitur si në vijim;

	Paraja e gatshme dhe gjendja me BQK-në		Kreditë dhe paradhëniet bankat		Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes OCI		Kreditë dhe paradhëniet klientëve		Pasuritë tjera financiare		Garancionet financiare	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Koncentrimi sipas sektorëve												
Korporatë	-	-	-	-	-	-	177,099	146,709	-	-	14,588	9,973
Banka	81,270	74,981	10,710	6,325	-	-	-	-	-	-	-	-
Qeveria e Kosovës	-	-	-	-	61,184	54,925	-	-	-	-	-	-
Vendet e EU	-	-	-	-	-	-	155,983	133,322	395	398	-	-
Individuale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	81,270	74,981	10,710	6,325	61,184	54,925	333,082	280,031	395	398	14,588	9,973
Koncentrimi sipas vendit												
Vendet e EU	8,276	2,511	90	125	4,996	-	-	-	-	-	-	-
Republika e Kosovës	72,752	71,849	10,620	6,200	56,188	54,925	333,082	280,031	395	398	14,588	9,973
Vendet tjera	242	621	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	81,270	74,981	10,710	6,325	61,184	54,925	333,082	280,031	395	398	14,588	9,973

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

26.2 Risku i tregut

Risku i tregut është risku që ndryshimet në çmimet e tregut, sikurse janë normat e interesit, çmimi i kapitalit dhe normat e këmbimit të valutave të huaja do të ndikojnë të hyrat e Bankës apo vlerën e instrumenteve financiare. Objektivi i menaxhimit të riskut të tregut është të menaxhoj dhe kontrolloj ekspozimet ndaj riskut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar kthimin nga risku. Tregu përkatës i riskut me të cilin merret banka është risku i valutave të huaja dhe risku i normës së interesit dhe këto risqe menaxhohen në përputhje me politikat e tyre përkatëse.

26.3.1 Risku i normës së interesit

Risku i normës së interesit është risku i humbjeve për shkak të luhatjes së normave të interesit në instrumentet financiare dhe kryesisht është si rezultat i mospërputhjeve të maturimit midis pasurive dhe detyrimeve. Rrjedhimisht, kjo mund të rrisë kostot e financimit të Bankës në krahasim me kthimin e përfituar nga pasuritë të cilat mund të mbeten të pandryshuara dhe kështu, potencialisht të zvogëlojnë marginën e interesit.

Për të parandaluar këtë risk, Banka mat dhe monitoron riskun e normës së interesit bazuar në analizën e hendekut të çmimit ndërmjet pasurive dhe detyrimeve në mënyrë që të kufizojë ekspozimin ndaj këtij risku dhe të sigurojë përputhjen me rregulloren e BQK-së mbi riskun e normës së interesit në evidencat kontabël. Me qëllim të matjes së riskut të normës së interesit, pasuritë dhe detyrimet e bankës shpërndahen brenda periudhave kohore sipas maturimit të tyre dhe pastaj analizohen hendeku i maturitetit dhe i çmimit.

Për shkak të trendit botëror të ndryshimeve makroekonomike, veçanërisht të rritjes së shpejtë të inflacionit, shumë banka qendrore në vendet kyçe kanë rritur normat e interesit për të frenuar rritjen e mëtejshme të inflacionit. Në përgjigje të këtyre ndryshimeve, banka jonë ka marrë masat e nevojshme për të menaxhuar dhe minimizuar rrezikun e normave të interesit, përkatësisht për financimin e kredive afatgjata, ne kemi zbatuar modelin me norma variabile të interesit, duke përdorur EURIBOR-in 6 mujor si normë referuese.

Hendeku i normës së interesit plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës ndaj skenarëve të ndryshëm standard dhe jo standard të normave të interesit. Këta skenarë synojnë të simulojnë luhatjet e normave të interesit për të matur ndikimin mbi rezultatin financiar dhe kapitalin e bankave. Skenarët standard përfshijnë një zhvendosje paralele 2% në lakorën e yield-eve siç kërkohet nga rregullorja e BQK-së.

Rezultatet nga këta skenarë raportohen në baza mujore për Komitetin e Menaxhimit të Riskut të Likuiditetit të Bankës ("LRMC") në nivel të bordit menaxhues dhe në baza tremujore tek Komiteti i Riskut në nivelin e bordit drejtues. Si rezultat, ekspozimi i bankës ndaj riskut të normës së interesit mbetet në përputhje me profilin e riskut të bankës dhe brenda kufijve të brendshëm dhe rregullatorë të përcaktuar nga BQK-ja. Banka përdor gjithashtu skenarë të stres testeve të cilët përgatiten të paktën në baza të rregullta vjetore.

Normat mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës më 31 dhjetor janë si në vijim:

	franga		dollar		euro	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Pasuritë						
Paraja në banka			-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet bankave	1.50%	0.50%	5.25%	4.29%	3.36%	1.84%
Kreditë të klientët			-	-	6.69%	6.69%
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse			-	-	2.77%	2.51%
Detyrimet						
Depozitat e klientëve	2.7%	3.00%	-	-	2.30%	1.60%
Kreditë e varura	-	-	-	-	6.50%	6.50%
Huamarrjet	-	-	-	-	5.50%	2.77%

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**26.3 Risku i tregut (vazhdim)****26.3.1 Risku i normës së interesit (vazhdim)**

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës ndaj një rritje apo zbritje në tregun e normave të interesit (duke supozuar lëvizje simetrike në lakoren e përqindjeve dhe një pozitë financiare stabile) është si vijon:

2023	Skenari deri në 1 vit		Skenari mbi 1 vit	
	100 bp Rritje	100 bp Ulje	100 bp Rritje	100 bp Ulje
Efkti i përlogaritur i fitimit (humbjes)	(3,890)	3,890	4,956	(4,956)
2022	Skenari deri në 1 vit		Skenari mbi 1 vit	
	100 bp Rritje	100 bp Ulje	100 bp Rritje	100 bp Ulje
Efkti i përlogaritur i fitimit (humbjes)	(3,334)	3,334	4,023	(4,023)

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

26.3 Riksu i tregut (vazhdim)

26.3.1 Risku i normës së interesit (vazhdim)

Tabela në vijim tregon instrumentet financiare që sjellin dhe që nuk sjellin interes sipas datës së ri-çmimit.

31 dhjetor 2023		Pa interes	Deri 1 Muaj	1-3 Muaj	3-6 Muaj	6-12 Muaj	Mbi 1 vit	Gjithsej
Pasuritë								
Paraja e gatshme dhe në banka								
Që nuk sjellin interes		19,183	-	-	-	-	-	19,183
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>		7,848	-	-	-	-	7,848
Gjendja me BQK								
Që nuk sjellin interes		54,239	-	-	-	-	-	54,239
Kreditë dhe paradhëniet bankave								
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>		1,498	-	-	9,212	-	10,710
Letrat me vlerë								
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>		5,046	50	50	254	55,784	61,184
Kreditë për klientë								
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>		10,079	19,911	20,092	35,710	117,925	203,717
Që sjellin interes	<i>Variable</i>		4,912	23,352	25,002	51,590	16,555	121,411
Pasuri të tjera financiare								
Që nuk sjellin interes		395	-	-	-	-	-	395
Gjithsej		73,817	29,383	43,313	45,144	96,766	190,264	478,687
Detyrimet								
Depozita të klientëve								
Që bartin interes	<i>Fikse</i>	-	33,116	10,196	18,593	102,685	46,835	211,425
Që nuk bartin interes		205,227	-	-	-	-	-	205,227
Detyrime ndaj bankave								
Që bartin interes		-	-	-	-	-	-	-
Që nuk bartin interes		76	-	-	-	-	-	76
Kreditë e varura								
Që bartin interes	<i>Fikse</i>	-	-	2	-	-	500	502
Huamarrjet								
Që bartin interes	<i>Variable</i>	-	-	-	-	-	7,261	7261
Detyrimet tjera								
Që nuk bartin interes		4,319	-	-	-	-	-	4,319
Gjithsej		209,622	33,116	10,198	18,593	102,685	54,596	428,810
Hendeku		(135,805)	(3,733)	33,115	26,551	(5,919)	135,668	49,877
Hendeku kumulativ		(135,805)	(139,538)	(106,423)	(79,872)	(85,791)	49,877	-

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**26.3 Risku i tregut (vazhdim)****26.3.1 Risku i normës së interesit (vazhdim)**

31 dhjetor 2022		Deri 1 Muaj	1-3 Muaj	3-6 Muaj	6-12 Muaj	Mbi 1 vit	Gjithsej
Pasuritë							
Paraja e gatshme dhe në banka							
Që nuk sjellin interes		21,573	-	-	-	-	21,573
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	-	1,524	-	-	-	1,524
Gjendja me BQK							
Që nuk sjellin interes		51,884	-	-	-	-	51,884
Kreditë dhe paradhëniet bankave							
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	-	-	-	6,325	-	6,325
Letrat me vlerë							
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	-	3,609	213	331	50,772	54,925
Kreditë për klientë							
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	8,344	15,323	19,126	41,867	163,845	248,505
Që sjellin interes	<i>Variable</i>	-	174	-	5,309	18,201	23,684
Pasuri të tjera financiare							
Që nuk sjellin interes		398	-	-	-	-	398
Gjithsej		73,855	9,868	19,106	19,339	53,832	232,818
Detyrimet							
Depozita të klientëve							
Që bartin interes	<i>Fikse</i>	-	36,281	10,129	20,430	76,061	174,622
Që nuk bartin interes		177,683	-	-	-	-	177,683
Detyrime ndaj bankave							
Që bartin interes		-	-	-	-	-	-
Që nuk bartin interes		1,169	-	-	-	-	1,169
Kreditë e varura							
Që bartin interes	<i>Fikse</i>	-	2	-	-	500	502
Huamarrjet							
Që bartin interes	<i>Variable</i>	-	-	-	-	4,873	4,873
Detyrimet tjera							
Që nuk bartin interes		5,544	-	-	-	-	5,544
Gjithsej		183,227	37,450	10,131	20,430	76,061	364,393
Hendeku		(109,372)	(27,582)	8,975	(1,091)	(22,229)	44,425
Hendeku kumulativ		(109,372)	(136,954)	(127,979)	(129,070)	(151,299)	-

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**26.3 Risku i tregut (vazhdim)****26.3.2 Ekspozimi ndaj riskut valutor**

Risku valutor është risku i humbjeve të mundshme nga pozicioni i hapur në valutë të huaja për shkak të luhatjeve në kursin e këmbimit. Banka është e ekspozuar ndaj riskut valutor përmes transaksioneve në valuta të huaja. Banka sigurohet që ekspozimi neto mbahet në një nivel të pranueshëm duke blerë apo shitur valuta të huaja aty për aty kur është e nevojshme për të zgjidhur bilancet afat-shkurtra. Banka menaxhon dhe monitoron riskun valutor kundrejt limiteve të përcaktuar në politikën e riskut dhe në rregulloren e BQK-së për Riskun e Këmbimit Valutor. Ekspozimi ndaj riskut valutor diskutohet dhe raportohet në baza mujore për komitetin e likuiditetit dhe të riskut të tregut. Valutat e huaja me të cilat merret Banka janë kryesisht dollari amerikan (USD), frangu zviceran (CHF), dhe funta e Britanisë së Madhe (GBP). Normat e përdorura për konvertim më 31 dhjetor janë si më poshtë:

Valuta	2023	2022
	EURO	EURO
1 USD	0.9050	0.9376
1 CHF	1.0799	1.0155
1 GBP	1.1507	1.1275

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës kundrejt rritjes apo zbritjes në normat e konvertimit me valuta të huaja është si ne vijim:

	USD		CHF		GBP	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Normat e ndjeshmërisë		5%		5%		5%
Fitim apo humbje						
+5% of Euro	(14,46)	(18,82)	(9,05)	(14,54)	1,73	0,08
- 5% of Euro	14,46	18,82	9,05	14,54	(1,73)	(0,08)

Ekspozimi i bankës kundrejt riskut të valutave të huaja është si në vijim:

31 dhjetor 2023	EURO	USD	CHF	GBP	Gjithsej
Pasuritë financiare					
Paraja e gatshme dhe në banka	26,211	677	108	35	27,031
Gjendja me BQK	54,239	-	-	-	54,239
Asetet financiare në vlerën e drejtë përmes të ardhurave tjera gjithpërfshirëse	61,184	-	-	-	61,184
-Plasmanet dhe balancat me banka	8,555	-	2,155	-	10,710
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	325,128	-	-	-	325,128
Pasuritë tjera financiare	395	-	-	-	395
Gjithsej pasuritë financiare	475,712	677	2,263	35	478,687
Detyrimet financiare					
Depozitat e klientëve	413,244	965	2,443	-	416,652
Detyrimet ndaj bankave	75	-	1	-	76
Kreditë e varura	502	-	-	-	502
Huamarrjet	7,261	-	-	-	7,261
Detyrime tjera	4,319	-	-	-	4,523
Gjithsej detyrimet financiare	425,401	965	2,444	-	428,810
Pozita e valutave të huaja, neto	50,311	(288)	(181)	35	49,877

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**26.3 Risku i tregut (vazhdim)****26.3.2 Ekspozimi ndaj riskut valuator (vazhdim)**

31 dhjetor 2022	EURO	USD	CHF	GBP	Gjithsej
Pasuritë financiare					
Paraja e gatshme dhe në banka	22,062	660	373	2	23,097
Gjendja me BQK	51,884	-	-	-	51,884
Asetet financiare në vlerën e drejtë përmes të ardhurave tjera gjithpërfshirëse	54,925	-	-	-	54,925
Plasmanet dhe balanacat me banka	4,304	-	2,021	-	6,325
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	272,189	-	-	-	272,189
Pasuritë tjera financiare	398	-	-	-	398
Gjithsej pasuritë financiare	405,762	660	2,394	2	408,818
Detyrimet financiare					
Depozitat e klientëve	348,583	1,036	2,686	-	352,305
Detyrimet ndaj bankave	1,169	-	-	-	1,169
Kreditë e varura	502	-	-	-	502
Huamarrjet	4,873	-	-	-	4,873
Detyrime tjera	5,544	-	-	-	5,544
Gjithsej detyrimet financiare	360,671	1,036	2,686	-	364,393
Pozita e valutave të huaja, neto	45,091	(376)	(292)	2	44,425

26.4 Risku i likuiditetit

Risku i likuiditetit është risku që Banka do të ballafaqohet me vështirësi në përmbushjen e detyrimeve të saj financiare me kohë dhe për të përmbushur kërkesat e papritura për fonde nga depozituesit e saj ose nga kreditorët e tjerë.

Për më tepër, risku i likuiditetit përfshinë gjithashtu riskun që banka nuk do të jetë në gjendje të financojë rritjen e pasurive.

Qasja e Bankës për administrimin e likuiditetit është që të sigurojë, sa më shumë që është e mundshme, që gjithmonë të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur detyrimet me kohë, sipas kushteve normale dhe nën presion, pa pësuar humbje të papranueshme apo pa rrezikuar të dëmtoje reputacionin e Bankës.

Për këtë qëllim, në baza ditore, banka monitoron pozicionin e saj të likuiditetit dhe kushtet e tregut. Për më tepër, vazhdimisht vlerëson riskun e likuiditetit duke identifikuar dhe monitoruar ndryshimet në financimin e kërkuar për të përmbushur objektivat e biznesit dhe objektivat e përcaktuara në aspektin e strategjisë së përgjithshme të Bankës. Përveç kësaj, Banka mban një portofol të pasurive likuide si pjesë e strategjisë së saj të menaxhimit të riskut të likuiditetit.

Për të siguruar një menaxhim efektiv të riskut të likuiditetit dhe për të siguruar që nuk ndodhin mangësi të likuiditetit, Banka mban bazën e saj të depozitave të diversifikuara. Si i tillë, Banka synon të mbledhë fonde duke përdorur një gamë të gjerë të instrumenteve siç janë depozitat e klientëve ose financimi nga IFN-të, të cilat do të sigurojnë që baza e financimit të mbetet e qëndrueshme.

Përveç raportimit ditor, banka gjithashtu monitoron riskun e likuiditetit në baza mujore. Ky monitorim përfshinë pozicionin e likuiditetit në rrethana normale dhe gjithashtu nën testet e stresit. Rezultatet diskutohen në Komitetin e Menaxhimit të Riskut të Likuiditetit.

Për më tepër, Banka ka gjithashtu një plan të paparashikueshëm të likuiditetit i cili mundëson menaxhimin efektiv të likuiditetit në rast të rrethanave të papritura

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**26.4 Risku i likuditetit (vazhdim)****26.4.1 Menaxhimi i riskut të likuditetit**

Banka mat riskun e likuditetit duke përdorur analizën e hendekut të likuditetit i cili paraqet maturitetet e mbetura të pasurive dhe detyrimeve financiare. Maturiteti i mbetur është periudha midis datës kontraktual të pasurive/ detyrimeve dhe datës së bilancit.

Gjatë vitit 2023, banka ka implementuar dy rregulloret e reja që lidhen me fushën e menaxhimit të riskut të likuditetit të cilat kanë hyrë në fuqi më 1 janar 2023: Rregullore për treguesin e mbulimit me likuiditet (ang. LCR) dhe rregullore për treguesin e financimit të qëndrueshëm neto (ang. NSFR). Po ashtu, banka ka implementuar edhe kërkesat e reja nga përditësimi i rregullorës ekzistuese për menaxhimin e rrezikut të likuditetit të bankave e cila ka hyrë në fuqi më datë 15 shtator 2023.

Tabelat në vijim tregojnë rrjedhat e parave të paskontuara të detyrimeve financiare të Bankës dhe zotimet dhe garancionet e papërdorura të huasë në bazë të maturimit të tyre më të hershëm të mundshëm kontraktual. Rrjedhat të pritshme të parasë të Bankës të këtyre instrumenteve ndryshojnë shumë nga kjo analizë. Për shembull, llogaritë e kërkesës pritet të mbajnë një balancë të qëndrueshme ose në rritje.

31 dhjetor 2023	Deri 1 Muaj	1 - 3 Muaj	3 - 6 Muaj	6 -12 Muaj	Mbi 12 Muaj	Gjithsej
Pasuritë financiare						
Paraja e gatshme dhe në banka	27,031	-	-	-	-	27,031
Gjendja me BQK	54,239	-	-	-	-	54,239
Kreditë dhe paradhëniet për banka	1,498	-	-	9,212	-	10,710
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	10,220	20,464	22,040	43,800	228,604	325,128
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë	5,046	50	50	254	55,784	61,184
Pasuritë tjera financiare	395	-	-	-	-	395
Gjithsej	98,429	20,514	22,090	53,266	284,388	478,687
Detyrimet financiare						
Depozitat e klientëve	238,343	10,196	18,593	102,685	46,835	416,652
Detyrimet ndaj bankave	76	-	-	-	-	76
Kreditë e varura	-	2	-	-	500	502
Huamarrjet	-	-	-	-	7,261	7,261
Detyrime tjera	4,319	-	-	-	-	4,319
Garancionet e lëshuara	1,523					1,523
Zotimet për kredi te pashfrytëzuara	13,065					13,065
Gjithsej	257,326	10,198	18,593	102,685	54,596	443,398
Hendeku i likuditetit	(158,897)	10,316	3,497	(49,419)	229,792	35,289

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**26.4 Risku i likuiditetit (vazhdim)****26.4.1 Menaxhimi i riskut të likuiditetit (vazhdim)**

31 dhjetor 2022	Deri 1 Muaj	1 - 3 Muaj	3 - 6 Muaj	6 -12 Muaj	Mbi 12 Muaj	Gjithsej
Pasuritë financiare						
Paraja e gatshme dhe në banka	23,097	-	-	-	-	23,097
Gjendja me BQK	51,884	-	-	-	-	51,884
Kreditë dhe paradhëniet për banka	-	-	-	6,325	-	6,325
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	8,345	15,324	19,136	41,918	187,466	272,189
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë	-	3,609	213	331	50,772	54,925
Pasuritë tjera financiare	398	-	-	-	-	398
Gjithsej	83,724	18,933	19,349	48,574	238,238	408,818
Detyrimet financiare						
Depozitat e klientëve	213,964	10,129	20,430	76,061	31,721	352,305
Detyrimet ndaj bankave	1,169-	-	-	-	-	1,169
Kreditë e varura	-	2	-	-	500	502
Huamarrjet	-	-	-	-	4,873	4,873
Detyrime tjera	5,544	-	-	-	-	5,544
Garancionet e lëshuara	1,435					1,435
Zotimet për kredi te pashfrytëzuara	8,538					8,538
Gjithsej	230,650	10,131	20,430	76,061	37,094	374,366
Hendeku i likuiditetit	(146,926)	8,802	(1,081)	(27,487)	201,144	34,452

26.5 Risku operacional

Në përputhje me rregulloren e për menaxhimin e rrezikut operacional të BQK-së, risku operacional përcaktohet si risku i humbjes që del nga proceset e papërshtatshme ose të dështuara të brendshme, njerëzit, sistemet ose ngjarjet e jashtme. Ky përkufizim përfshinë riskun ligjor, por përjashton riskun strategjik dhe riskun reputacional. Për të siguruar një menaxhim efektiv të riskut operacional, banka ka implementuar një kornizë të riskut operacional i cili përfshinë politikat dhe procedurat, teknikat dhe mjetet për identifikimin, vlerësimin, parandalimin/kontrollimin dhe monitorimin e riskut operacional.

Për të përmirësuar dhe rritur efektivitetin e kontrolleve të brendshme në proceset e bankës dhe për të regjistruar të gjitha humbjet e riskut operacional, banka ka krijuar një "bazë të dhënash për ngjarjet e humbjes" ku regjistrohen të gjitha ngjarjet që shkaktojnë humbje operationale ose risqe potenciale që mund të shkaktojnë humbje. Kufijtë dhe linjat e raportimit të këtyre humbjeve përcaktohen në politikat e menaxhimit të riskut operacional. Për më tepër, procedura e riskut operacional përshkruan në detaje hapat që banka ndërmerr nga informacioni i mbledhur në bazën e të dhënave të ngjarjeve të riskut operacional.

Kjo bazë e të dhënave konsiderohet të jetë burimi më i mirë i informacionit për zhvillimin e modeleve për matjen e ekspozimit të bankës ndaj riskut operacional pasi ofron informata për shkaqet e humbjes. Për më tepër, nëpërmjet informacionit të mbledhur nga kjo bazë e të dhënave janë vendosur masa korrektuese ose parandaluese për të parandaluar / kontrolluar këtë risk.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

26.5 Risku operacional (vazhdim)

Vlerësimi vjetor për proceset e ndryshme në bankë është pjesë e kornizës së menaxhimit të riskut operacional të bankës. Nëpërmjet këtij vlerësimi Banka mbledh informacion të dobishëm për përcaktimin e profilit të riskut operacional të Bankës dhe vlerëson risqet që Banka i'u është ekspozuar, duke përfshirë shkallën e implementimit të kontrollit. Kjo mundëson përmirësimin e proceseve të kontrollit përmes masave të ndryshme, duke reduktuar kështu ndikimin e humbjeve nga risku operacional.

Menaxhimi efektiv i riskut operacional nënkupton njohjen e pozicionit të bankës dhe profilit të riskut. Prandaj, për këtë qëllim, banka përdor treguesit kryesor të riskut (KRIs) për të monitoruar drejtuesit e ekspozimeve të lidhura me risqet kryesore. Këta tregues monitorohen në baza të rregullta (muajore / tremujore) në mënyrë që të lehtësojnë menaxhimin e riskut operacional duke ofruar sinjale paralajmëruese të hershme për ndryshimet që mund të tregojnë shqetësime risku.

Në krijimin e një menaxhimi efektiv të riskut operacional, Banka ka ndërmarrë aktivitete të ndryshme në lidhje me rritjen e ndërgjegjësimit të riskut kryesisht përmes trajnimeve, të cilat ofrohen për të gjithë stafin e bankës në baza vjetore. Këto trajnime synojnë të rrisin njohuritë lidhur me menaxhimin e riskut operacional përmes diskutimit të skenarëve të ndryshëm në ngjarjet e mëparshme të riskut operacional. Për më tepër, trajnimet adresojnë kanalet përmes të cilave duhet të monitorohen dhe raportohen ngjarjet e riskut operacional

Përveç kësaj, banka ka zbatuar një proces për të siguruar që ndryshimet në produktet, shërbimet ose proceset (ekzistuese ose të reja) të kalojnë me shqyrtimin dhe miratimin e riskut. Kjo do të sigurojë që risku operacional që vjen nga proceset, produktet ose shërbimet e reja në Bankë të monitorohet dhe të trajtohet menjëherë.

Banka llogarit pagesën e kapitalit për riskun operacional duke përdorur Metodën e Treguesit Bazë (BIA) siç përcaktohet nga rregullorja e Bankës Qendrore mbi Menaxhimin e Riskut Operacional.

26.6 Menaxhimi i riskut të kapitalit

Banka menaxhon kapitalin e saj për të siguruar që Banka do të jetë në gjendje të vazhdoj aktivitetin duke maksimizuar kthimin tek aksionarët përmes optimizimit të borxhit dhe ekuitetit.

Struktura e kapitalit neto të Bankës përfshin kapitalin aksionar, rezervat dhe fitimet e mbajtura. Politika e Bankës është të ruajë një bazë të fortë kapitali në mënyrë që të ruajë besimin e investitorëve, kreditorëve tregut dhe të mbështesë zhvillimin e ardhshëm të biznesit. Ndikimi i nivelit të kapitalit në kthimin e aksionerëve njihet gjithashtu dhe Banka njih nevojën për të mbajtur një ekuilibër midis kthimeve më të larta që mund të jetë e mundur me kthime më të larta dhe avantazheve dhe sigurisë të ofruara nga një pozicion i shëndoshë i kapitalit.

Kapitali rregullator

Banka monitoron mjaftueshmërinë e kapitalit të saj duke përdorur, ndër të tjera, rregullat dhe raportet e vendosura nga Banka Qendrore e Kosovës ("BQK"). Raporti i Mjaftueshmërisë së Kapitalit është përqindja e kapitalit rregullator ndaj pasurive të peshuara të rrezikut, e shprehur në përqindje.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

26.6 Menaxhimi i riskut te kapitalit (vazhdim)

Kapitali rregullator (vazhdim)

Në lidhje me kapitalin, kërkohet që banka të mbajë një pragë të ruajtjes së kapitalit prej 2.5% në lidhje me pasuritë e peshuara me Rrezik (RWA).

Gjithsej Kapitali rregullator i bankës përbëhet nga shuma e elementeve të mëposhtëm: Kapitali i Nivelit 1 (Kapitali i Përgjithshëm Tier 1 (CET1) dhe Tier 1 shtesë) dhe Kapitali i Tier 2. Raportet minimale të kërkuara të mjaftueshmërisë së kapitalit janë si më poshtë:

- Kapitali i përbashkët i nivelit 1 (CET1) duhet të jetë së paku 4.9% e pasurive të peshuara nga rreziku në çdo kohë.

- Kapitali i nivelit 1 duhet të jetë së paku 9.0% e pasurive të peshuara me rrezik në çdo kohë, duke përfshirë pragun e ruajtjes së kapitalit.

- Kapitali i Përgjithshëm (Kapitali i Tier 1 plus Kapitali i Tier 2) duhet të jetë së paku 12.0% e pasurisë së peshuar nga rreziku në çdo kohë.

Pasuritë e peshuara me rrezik (RWAs)

Pasuritë peshohen sipas kategorive të gjera të rrezikut kombëtar, duke u caktuar një pëshim i rrezikut sipas shumës së kapitalit që konsiderohet i nevojshëm për t'i mbështetur ato.

Ndryshimet kryesore të aplikuar në rregulloren e re për këtë pjesë janë ekspozimi i peshuar nga rreziku - ky ekspozim kërkohet të llogaritet për: rrezikun kreditor, rrezikun e tregut dhe rrezikun operacional.

Sa i përket ekspozimit të peshuar të rrezikut për rrezikun e kredisë u zbatuan këto ndryshime: 15 klasa të ekspozimit u prezantuan, pesha e rrezikut e aplikuar për ekspozimet e rrezikut kreditor të siguruara nga Fondi i Garantimit të Kredisë së Kosovës (KCGF) është 0% dhe kriteret e reja u shtuan për klasifikimin e një ekspozimi si ekspozim me pakicë, ekspozim afatshkurtër dhe afatgjatë, etj.

Sa i përket ekspozimit të matjes së rrezikut për rrezikun e tregut, BQK-ja kërkon të llogarisë kapitalin për këtë lloj rreziku. Sidoqoftë, meqenëse ekspozimi i bankës ndaj këtij rreziku është mjaft i kufizuar vetëm në rrezikun e monedhës dhe pozicioni neto është nën kufirin e 2% të kapitalit rregullator total siç përcaktohet nga BQK-ja, atëherë banka nuk alokon kapital për këtë rrezik. Për sa i përket rrezikut operacional nuk janë bërë ndryshime.

Për qëllimin e llogaritjes së shumave të ekspozimit të ponderuara nga rreziku, banka alokon secilin ekspozim në klasat vijuese që mbajnë pesha nga 0% - 150% RWA në varësi të kriterëve të përcaktuara për secilën klasë të ekspozimit:

- ekspozimet ndaj qeverive qendrore ose bankave qendrore;
- ekspozimet ndaj qeverive rajonale ose autoriteteve lokale
- ekspozimet ndaj njësive të sektorit publik
- ekspozimet ndaj bankave shumëpalëshe të zhvillimit;
- ekspozimet ndaj organizatave ndërkombëtare
- ekspozimet ndaj institucioneve;

Banka për Biznes Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

26. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

26.6 Menaxhimi i riskut të kapitalit (vazhdim)

Pasuritë e peshuara me rrezik (RWAs) (vazhdim)

Për qëllimin e llogaritjes së shumave të ekspozimit të ponderuara nga rreziku, banka alokon secilin ekspozim në klasat vijuese që mbajnë pesha nga 0% - 150% RWA në varësi të kritereve të përcaktuara për secilën klasë të ekspozimit:

- ekspozimet ndaj korporatave;
- ekspozimet ne tregeti me pakicë;
- ekspozimet e siguruara nga hipotekat në pronë të paluajtshme;
- ekspozimet në parazgjedhje;
- ekspozime të shoqëruara me rrezik veçanërisht të lartë;
- ekspozimet ndaj institucioneve dhe korporatave me një vlerësim të kredisë afatshkurtër;
- ekspozimet në formën e fondeve të investimeve;
- ekspozimet e kapitalit;
- zërat tjerë

Në mënyrë që të sigurohet që Banka qëndron shumë mbi kërkesat minimale për raportin e mjaftueshmërisë së kapitalit, Banka ka miratuar një kufi të brendshëm të kapitalit i cili është më i madh se minimumi i caktuar nga BQK-ja. Ky kufi shërben si një tregues i paralajmërimit të hershëm për bankën dhe na ndihmon të sigurojmë menaxhim më të mirë të kapitalit.

	2023	2022
Gjithsej pasuritë e peshuara me risk	314,792	254,144
Gjithsej ekspozimet jashtëbilancore të peshuara me risk	778	658
Gjithsej pasuritë e peshuara me risk për riskun operacional	23,422	21,270
Gjithsej	338,992	276,072
Kapitali rregullator (gjithsej kapitali)	54,530	48,265
Raporti i adekuatshmërisë së kapitalit (gjithsej kapitali)	16.09%	17.48%

Për të siguruar mjaftueshmërinë e kapitalit, banka ka ndërtuar modele që përcaktojnë kapitalin shtesë të kërkuar sipas Shtyllës II për të mbuluar rreziqet ndaj të cilave ekspozohet banka siç kërkohet nga Rregullorja e BQK-së për Procesin e Vlerësimit të Brendshëm të Mjaftueshmërisë së Kapitalit (ICAAP).

Për këtë qëllim, banka ka caktuar kapital shtesë për të mbuluar edhe rreziqet e tjera që nuk mbulohen nga Shtylla I në mënyrë që të sigurohet që banka të mbulohet në çdo kohë.

Vlerësimi i mjaftueshmërisë së kapitalit sipas rregullores së ICAAP-it merr parasysh vlerësimin sasior dhe cilësor të rreziqeve që konsiderohen materiale për bankën. Rreziqet e përfshira në Shtyllën 2 përveç rrezikut kreditor, të tregut dhe riskut operacional janë edhe: rreziku i normës së interest, rreziku i koncentrimit, rreziku i likuiditetit dhe rreziku i likuiditetit të tregut. Sa i përket rreziqeve të tjera, metodologjia merr parasysh dhe rreziqe të tjera për alokim të rezervave që janë rreziku reputacional, rreziku i profitabilitetit si dhe rreziku strategjik, përfshirë këtu dhe vlerësimet kualitative për rreziqet më pak të rëndësishme si rreziku i kundërpalës, rreziku i modelit, rreziku i kapitalit dhe rreziku i pajtueshmërisë.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

27. TRANSAKSIONET ME PALËT E LIDHURA

Palët konsiderohen të jenë të lidhura nëse njëra prej tyre ka aftësinë për të kontrolluar tjetrën ose të ushtrojë ndikim të rëndësishëm mbi atë që merr vendime financiare dhe operative. Palët e fundit kontrolluese janë aksionarët e listuar në kapitalin dhe rezervat e aksionarëve të Shënimit 24.

Gjatë shqyrtimit të secilës marrëdhënie të mundshme të palëve të lidhura, vëmendja i drejtohet përmbajtjes së marrëdhënies dhe jo thjesht formës juridike.

Një përmbledhje e bilanceve të palëve të lidhura, në fund të vitit janë si në vijim:

	31 dhjetor 2023		31 dhjetor 2022	
Pasuritë:				
<i>Kreditë aktive në fund të vitit tek aksionarët dhe menaxhmenti kryesor</i>	Faza		Faza	
	Faza 1	1,350	Faza 1	1,028
	Faza 2	23	Faza 2	27
	Faza 3	127	Faza 3	127
Aksionaret	Gjithsej	1,500	Gjithsej	1,182
Gjithsej aksionaret				
	Faza 1	478	Faza 1	190
	Faza 2	-	Faza 1	-
	Faza 3	-	Faza 1	-
Menaxhmenti	Gjithsej	478	Gjithsej	190
Gjithsej menaxhmenti				
Gjithsej		1,978		1,372
Zotimet e pashfrytezuara	Faza 1	1165	Faza 1	886
Garancionet dhe leter-kreditë me aksionar	Faza 1	165	Faza 1	165

Kreditë për palët e lidhura jepen në terma komerciale.

	2023	2022
Kreditë për aksionarët, bruto	1,500	1,182
Lejimet për rënie në vlerë	(130)	(128)
Gjithsej kreditë për aksionarët, neto	1,370	1,054
Kolaterali në kesh	(50)	(560)
Kreditë te aksionarët, neto	1,320	494
	2023	2022
Kreditë bruto te menaxhmenti dhe anëtarët e bordit, bruto	478	190
Lejimet për rënie në vlerë	(4)	(1)
Kreditë te menaxhmenti neto	474	189
Kolaterali në kesh	(44)	(58)
Neto ekspozimi te menaxhmenti	430	131

Banka për Biznes Sh.a.**Shënime për pasqyrat financiare**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(Shumat në mijë EURO, përveç kur specifikohet ndryshe)

27. TRANSAKSIONET ME PALËT E LIDHURA (VAZHDIM)

Detyrimet:	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
<i>Llogaritë bankare me aksionar</i>		
Aksionarët tjerë dhe menaxhmenti	5,794	5,240
Gjithsej	5,794	5,240
Huazimi nga BERZH	7,261	4,873
Gjithsej detyrimet	13,055	10,113

Më poshtë janë shpalosur transaksionet me palët e lidhura gjatë vitit:

	2023	2022
Të ardhurat		
Të ardhurat nga interesi nga kreditë dhe paradhëniet	37	28
Gjithsej të ardhurat	37	28
Shpenzimet		
Shpenzimet e interesit nga huamarrjet prej BERZH	196	100
Kompensimi i menaxhmenti kryesor	445	500
Kompensimi i bordit të drejtorëve	93	91
Gjithsej shpenzimet	734	691

28. NGJARJET PASUESE

Asnjë ngjarje apo transaksion material nuk ka ndodhur që nga data 31 dhjetor 2023, të cilat kërkojnë korrigjime ose shpalosje në këto pasqyra financiare.

